

**ANALIZA DZIAŁALNOŚCI
WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO
ZA ROK 1999**

KRZYWE 2000

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	4
1.1 PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY	4
1.2 POWIERZCHNIA PARKU	4
1.3 WYKUPY GRUNTÓW I BUDYNKÓW	5
1.4 PLAN OCHRONY WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO.....	5
1.5 PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, OPERAT URZĄDZENIOWY	7
1.6 KRONIKA PARKU.....	7
1.7 BIBLIOGRAFIA	7
1.8 ŁĄCZNOŚĆ.....	7
1.9 PRZEJMOWANIE NIERUCHOMOŚCI SKARBU PAŃSTWA.....	8
1.10 PROJEKT POWIĘKSZENIA PARKU.....	8
2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU.....	10
2.1 ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	10
2.2 DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO REDUKCJI SKUTKÓW ZAGROŻEŃ WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	11
3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU.....	14
3.1 OCHRONA PRZYRODY.....	14
3.2 DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA.....	14
3.2.1 BADANIA WŁASNE	14
3.2.2 BADANIA INNYCH INSTYTUCJI.....	17
3.3 DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA	18
3.4 TURYSTYKA.....	19
4. INFORMATYKA.....	24
5. ANALIZA I OCENA DZIAŁALNOŚCI PRZYRODNICZEJ I OCHRONNEJ.....	26
5.1 OCHRONA EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH	26
5.1.1 STREFY OCHRONY ŚCISŁEJ	26
5.1.2 OCHRONA LASU.....	27
5.1.2.1 Ochrona lasu.....	27
5.1.2.2 Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej.....	28
5.1.3 HODOWLA LASU	28
5.1.3.1 Hodowla lasu.....	28
5.1.3.2 Pozyskanie i sprzedaż drewna	30
5.1.4 OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	32
5.2 OCHRONA EKOSYSTEMÓW NIELEŚNYCH LĄDOWYCH.....	35
5.3 OCHRONA EKOSYSTEMÓW WODNYCH.....	35
5.4 OCHRONA FLORY I FAUNY	37
5.5 ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE, OCHRONA WARTOŚCI KULTUROWYCH.....	38
5.6 ANALIZA STANU BHP	40
5.7 OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM	43
5.8 INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA	44
5.9 ZATRUDNIENIE, WYNAGRODZENIA, SZKOLENIA	44
6. ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-FINANSOWE	47
6.1 BUDŻET	47
6.2 GOSPODARSTWO POMOCNICZE.....	48
6.3 FUNDUSZE CELOWE	49
7. RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO.....	52
8. KONTROLE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE.....	54
8.1 KONTROLE WEWNĘTRZNE	54
8.2 KONTROLE ZEWNĘTRZNE	54
9. WSPÓLPRACA	55

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

9.1 WSPÓLPRACA KRAJOWA.....	55
9.2 WSPÓLPRACA ZAGRANICZNA	57
10. REALIZACJA WNIOSKÓW Z 1998 ROKU	58
11. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	62
11.1 PODSUMOWANIE	62
11.2 WNIOSKI	63
12. WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I ZAŁĄCZNIKÓW	65
12.1 TABELE W TEKŚCIE.....	65
12.2 RYSUNKI W TEKŚCIE.....	65
12.3 ZAŁĄCZNIKI	65

1. WSTĘP

1.1 Podział administracyjny

Wigierski Park Narodowy wykonuje swoje zadania statutowe w oparciu o podział organizacyjny wprowadzony w 1996 roku. Wygląda on następująco: Park dzieli się na dwa obręby ochronne: Obręb Ochronny Wigry, Obręb Ochronny Maćkowa Ruda oraz Wydzielony Wodny Obwód Ochronny Wigry.

W Obrębie Ochronnym Wigry funkcjonuje 5 Obwodów Ochronnych, mianowicie:

- ◆ Obwód Ochronny Lipniak - powierzchnia zarządzana przez WPN - 921,23 ha
- ◆ Obwód Ochronny Krzywe - powierzchnia zarządzana przez WPN - 973,01 ha
- ◆ Obwód Ochronny Leszczewek - powierzchnia zarządzana przez WPN - 866,64 ha
- ◆ Obwód Ochronny Gawarzec - powierzchnia zarządzana przez WPN - 903,55 ha
- ◆ Obwód Ochronny Słupie - powierzchnia zarządzana przez WPN - 975,23 ha

Obręb Ochronny Maćkowa Ruda składa się także z 5 Obwodów Ochronnych, mianowicie:

- ◆ Obwód Ochronny Powały - powierzchnia zarządzana przez WPN - 596,91 ha
- ◆ Obwód Ochronny Krusznik - powierzchnia zarządzana przez WPN - 1089,85 ha
- ◆ Obwód Ochronny Lipowe - powierzchnia zarządzana przez WPN - 1011,72 ha
- ◆ Obwód Ochronny Mikołajewo - powierzchnia zarządzana przez WPN - 1117,11 ha
- ◆ Obwód Ochronny Wysoki Most - powierzchnia zarządzana przez WPN - 1128,61 ha

Wydzielony Wodny Obwód Ochronny Wigry funkcjonuje w ramach następujących jezior:

* Wigry	- 2199,72 ha
* Pierty	- 237,53 ha
* Białe	- 101,50 ha
* Długie	- 79,90 ha
* Krusznik	- 26,71 ha
* Muliczne	- 25,64 ha
* Leszczewek	- 21,85 ha
* Mulaczysko	- 18,19 ha
* Omułówek	- 17,80 ha
* Postaw	- 15,77 ha
* Okrągłe	- 14,32 ha
* Suchar Wielki	- 11,50 ha
* Królówek	- 10,07 ha
* Czarne k. Bryzgly	- 7,64 ha
* Białe k. Piert	- 6,07 ha
* Klonek	- 5,02 ha
* Czarne k. Gawrych Rudy	- 2,79 ha

Powyższy podział administracyjny Wigierskiego Parku Narodowego wpływa korzystnie na jego funkcjonowanie. Średnia wielkość obwodu wynosiła w 1999 roku 958 ha.

1.2 Powierzchnia Parku

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów, z dnia 6 marca 1997 r., w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 24 poz. 124), powierzchnia Parku wynosi 15.085,49 ha. Wokół Parku utworzona jest strefa ochronna zwana otuliną o powierzchni 11.283,81 ha.

W załącznikach 1, 2, 3 do analizy przedstawiono zestawienia powierzchni Parku z wyszczególnieniem gruntów Skarbu Państwa oraz gruntów obcej własności według posiadanych rejestrów gruntów. Uwzględniono zmiany związane z prowadzonymi przez Park wykupami enklaw gruntów prywatnych położonych w granicach WPN.

1.3 Wykupy gruntów i budynków

W 1999 roku Wigierski Park Narodowy wykupił ze środków własnych grunty prywatne o powierzchni 0,81 ha (Ł- 0,65 Ps-0,12 Ls- 0,04) położone w obrębie ewidencyjnym Nowa Wieś nad rzeką Wiatrołużą i jeziorami Samle i Gałęziste. Wykupy gruntów w tym rejonie prowadzone były od 1996 r. (48,15 ha) przy pomocy środków finansowych Fundacji EkoFundusz.

Wartość zakupionego gruntu ustalono na podstawie operatu szacowania nieruchomości sporządzonego przez Firmę InterTim w Suwałkach oraz w drodze negocjacji z właścicielem gruntu.

Aktualnie Park nie posiada własnych środków na wykupy gruntów, dlatego stara się o pozyskanie ich z innych źródeł. W związku z zaistniałą w tym roku możliwością wykupu dwóch nieruchomości o pow. 13,94 ha w miejscowości Gawrych Ruda, WPN wystąpił w listopadzie 1999 r. do Polsko-Szwajcarskiej Komisji Środków Złotowych z wnioskiem o dofinansowanie projektu : „Wykup gruntów prywatnych stanowiących enklawy w ekosystemach leśnych Parku położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów objętych ochroną ścisłą”.

Grunty oferowane do wykupu położone są na cennym pod względem przyrodniczym, a jednocześnie atrakcyjnym krajobrazowo terenie - w strefie ochronnej jezior Wigry i Długie (obszar ochrony ścisłej).

W roku 1999 Wigierski Park Narodowy nie dokonywał wykupu budynków.

1.4 Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego

W 1999 roku zakończono prace nad Planem Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego. W dniu 26 maja 1999 roku został podpisany z NFOŚiGW aneks do umowy dotacji zadania „Zakończenie prac nad projektem planu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”. Termin zakończenia prac na planem, ustalony w aneksie na 30.09 1999, został dotrzymany. W 1999 roku odbyły się dwa posiedzenia Komisji Konsultacyjnej d/s sporządzania planu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego, zwanej w skrócie Komisją Planu:

1. Druga część II posiedzenia Komisji Planu, w dniu 12 marca 1999 r.
2. III posiedzenie Komisji Planu, w dniu 22 listopada 1999 r.

Z przebiegiem prac nad planem ochrony bieżąco była zapoznawana Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego.

W dniu 22.11.1999 r, komisja w składzie: mgr inż. Zdzisław Szkiruć - dyrektor Parku, prof. dr hab. Aleksander Sokołowski- przewodniczący Rady Naukowej Parku, mgr inż. Włodzimierz Bobrzyk - zastępca dyrektora Krajowego Zarządu Parków Narodowych, przyjęła opracowany projekt Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego, stwierdzając jego poprawność merytoryczną i zgodność z obowiązującą instrukcją.

Dnia 30 listopada 1999 roku, projekt Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego został przekazany do zatwierdzenia Ministrowi Środowiska.

W 1999 roku na realizację planu ochrony wydano 130300 zł. W tym dotacja NFOŚiGW wynosiła 115300 zł. Od początku prac, na wykonanie planu ochrony wydano 2.149.704 zł, w tym łączna dotacja NFOŚiGW wynosiła 500.849 zł (23%) a udział własny WPN osiągnął 1.648.855 zł (77%).

W planie ochrony określono podstawowe zadania związane z ochroną Wigierskiego Parku Narodowego i jego przyrody na okres 20 lat. Zadania te dotyczą wszystkich zasobów Parku; przyrody ożywionej, nieożywionej i kultury materialnej oraz sposobów ich ochrony. W związku z tym, poszczególne operaty planu ochrony odnoszą się do występujących w Wigierskim Parku Narodowym ekosystemów (leśnych, nieleśnych i wodnych), zbiorowisk flory i fauny, elementów przyrody nieożywionej (gleba, woda), zasobów krajobrazowych i

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

kulturowych, sposobu ich udostępniania i ochrony, a także przedstawiają ich układ przestrzenny i zachodzące między nimi zależności. Prace nad planem ochrony trwały 9 lat. Koordynatorem realizacji planu był prof. dr hab. Andrzej Richling. W opracowaniu planu ochrony wzięli udział wybitni specjaliści związani od wielu lat z terenem WPN, reprezentujący następujące instytucje:

1. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddziały w Białymstoku i Warszawie,
2. Wydział Leśny SGGW w Warszawie,
3. Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie
4. Służba Ochrony Zabytków w Suwałkach,
5. Akademia Rolniczo- Techniczna w Olsztynie,
6. Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego,
7. Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego,
8. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w Warszawie,
9. Katedra Geografii i Turyzmu Wydziału Turystyki i Rekreacji AWF Poznań,
10. Instytut Ekologii PAN w Dziekanowie Leśnym,
11. Katolicki Uniwersytet Lubelski,

W pracach uczestniczyli również pracownicy WPN.

Wykonawcami planu byli :

1. **Operat ochrony ekosystemów lądowych:** Jerzy Solon, Anna Kozłowska
2. **Operat ochrony ekosystemów leśnych:** Adam Krzyżanowski, Marek Kloss, Jadwiga Kotowska, Wojciech Kotowski, Jerzy Gałajda, Przemysław Budzyński, Tadeusz Łęczycki, Wiesław Chruściel.
3. **Operat ochrony ekosystemów wodnych:** Bogusław Zdanowski (koordynacja i kierownictwo), Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska, Jolanta Ejsmont-Karabin, Joanna Hutorowicz, Janina Kamińska, Wanda Krzywosz, Alicja Robak, Jadwiga Zdanowska, Witold Białokoz, Łucjan Chybowski, Andrzej Hutorowicz, Maciej Kamiński, Andrzej Karabin, Lech Krzysztofiak, Tadeusz Krzywosz, Michał Osewski, Stanisław Prusik, Jacek Tunowski, Andrzej Świerzowski.
4. **Operat ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych WPN:** Piotr Pieczyński.
5. **Operat ochrony walorów i zasobów przyrody nieożywionej i gleb:** Andrzej Richling (koordynacja i kierownictwo), Ewa Smolska, Elżbieta Szulc-Trojan, Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska, Bożena Kicińska, Krzysztof Olszewski, Elwira Żmudzka, Henryk Banaszuk, Przemysław Śleszyński.
6. **Operat ochrony gatunkowej- fauny:** Roman Andrzejewski (kierownictwo), Anna Krzysztofiak, Lech Krzysztofiak, Maciej Kamiński, Joanna Werka, Zenon Lewartowski, Elżbieta Chudzicka, Ewa Skibińska, Andrzej Weigle, Anna Korycka, Robert Rezmer, Stanisław Huruk.
7. **Operat ochrony gatunkowej- flory:** Hanna Werblan-Jakubiec, Izabella Kirpluk, Mariola Kukier-Wyrwicka, Aneta Nalborczyk-Wierzbicka.
8. **Operat ochrony walorów i zasobów krajobrazowych-** Andrzej Richling, Jerzy Solon, Ewa Malinowska.
9. **Operat ochrony wartości kulturowych:** Maciej Ambrosiewicz, Jerzy Brzozowski, Adam Żulpa.
10. **Operat zagospodarowania przestrzennego:** Janina Elżbieta Kamińska, Agnieszka Wojtych-Kowalewska.
11. **Operat zagospodarowania turystycznego:** Maciej Pietrzak
12. **Operat generalny- Elaborat:** Andrzej Richling, Jerzy Solon, Andrzej Weigle, Dorota Zaborowska, Joanna Plit, Jan R. Olędzki, Zdzisław Szkiruć, Ewa Malinowska, Jerzy Lechnio, Piotr Pieczyński.

Projekt planu uzyskał pozytywne recenzje następujących specjalistów:

1. Prof. SGGW, dr hab. Tomasz Borecki - operat ochrony ekosystemów leśnych.
2. Dr Andrzej Michałowski - operat ochrony wartości kulturowych.
3. Dr hab. Michał Kozakiewicz - operat ochrony gatunkowej- fauny.
4. Prof. dr hab. Konstanty Lossow - operat ochrony ekosystemów wodnych.
5. Prof. UAM, dr hab. Daniela Sołowiej - operat ochrony walorów i zasobów przyrody nieożywionej i gleb.
6. Prof. dr hab. Romuald Olaczek - operat ochrony ekosystemów lądowych, operat ochrony gatunkowej- flory
7. Dr Jan Owskiak - operat zagospodarowania turystycznego
8. Prof. UMCS, dr hab. Krzysztof H. Wojciechowski - operat ochrony walorów i zasobów krajobrazowych
9. Mgr inż. Arch. Jan Urbanowicz - operat zagospodarowania przestrzennego

Zatwierdzona dokumentacja planu ochrony będzie stanowić podstawę do osiągnięcia statutowych celów i prowadzenia ochrony w Wigierskim Parku Narodowym.

1.5 Plany zagospodarowania przestrzennego, operat urzędniowy

Wigierski Park Narodowy zakończył prace nad „Planem ochrony WPN” . Operat Generalny oraz operaty tematyczne zostały przyjęte przez Komisję Planu. Szczególnie istotnym dla zagospodarowania terenu parku było wykonanie operatu zagospodarowania przestrzennego Parku oraz sprecyzowanie wytycznych do planów zagospodarowania gmin. Wytyczne te zostały zaopiniowane przez Rady Gmin. Wszystkie operaty wraz z wymaganymi uzgodnieniami przesłane zostały do akceptacji Ministra Środowiska.

1.6 Kronika Parku

Kronika Wigierskiego Parku Narodowego prowadzona jest na bieżąco - ostatni tom obejmuje rok 1998. Opracowanie kroniki za 1999 rok będzie zakończone do końca marca br.

1.7 Bibliografia

Trwają prace nad uzupełnieniem wcześniej przygotowanego pierwszego tomu bibliografii Parku - obecnie opracowanie będzie obejmowało prace wydane do 1999 roku włącznie. Po korekcie merytorycznej i dołączenia spisu map tematycznych dotyczących Parku opracowanie zostanie przekazane do druku.

1.8 Łączność

Zgodnie z decyzją PAR ZO w Olsztynie Wigierski Park Narodowy wykorzystuje dwa kanały:

- k1-48.300 MHz.,
- k2-45.750 MHz.

W sieci rrl pracowało 18 stacji bazowych, 20 stacji przewoźnych i 46 stacji nasobnych. Stosowane były radiotelefony Motorola, Yaesu i Midland. Do końca roku 1999, zgodnie z zarządzeniem Nr 1/97 Prezesa Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej jednostki organizacyjne podległe resortowi ochrony środowiska muszą opuścić częstotliwość 45 MHz i przejść na pasmo 48 MHz. W Wigierskim Parku Narodowym tylko radiotelefony Motorola i Yaesu spełniają techniczne wymogi pracy w tym zakresie częstotliwości, stąd też zachodzi konieczność wymiany radiotelefonów Midland zakupionych w latach 1991 - 92 jeszcze w

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

wersji pracy w niższych częstotliwościach (do 46 MHz). Wymiana dotyczy 10 szt. radiotelefonów nasobnych.

Ważnym zadaniem dla Wigierskiego Parku Narodowego będzie utrzymanie prawidłowej pracy stacji stałej z ruchomymi, szczególnie na kanale wspólnym z Lasami Państwowymi. Stąd też konieczność budowy trzech stacji przekąźnikowych. Stacje wyeliminują większość obecnie pojawiających się zakłóceń i po wprowadzeniu radioprzebienników usprawnią łączność alarmową pomiędzy służbami dyżurnymi Państwowej Straży Pożarnej i Wigierskiego Parku Narodowego.

W roku 1999 wszystkie osady zamieszkiwane przez pracowników Służby Parku posiadały łączność przewodową i bezprzewodową.

Ponownie opracowano wniosek do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadania pt. „Modernizacja systemu ochrony przeciwpożarowej w Wigierskim Parku Narodowym”, w którym zaplanowano usprawnienie sieci rrl. poprzez wprowadzenie stacji przekąźnikowych i wymianę radiotelefonów nasobnych typu Midland.

1.9 Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa

W 1999 r. Park nie przejmowano nieruchomości Skarbu Państwa.

1.10 Projekt powiększenia Parku

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 6 marca 1997 r. (Dz. U. Nr 24 poz. 124) powierzchnia Parku wynosi 15085,49 ha i w 1999 r. nie uległa zmianie, ponieważ Park nie dokonywał wykupów gruntów poza swoimi granicami.

Zmieniła się natomiast struktura własności gruntów w związku z wykupem nieruchomości w Nowej Wsi, co szczegółowo przedstawiają załączniki nr 1, 2, 3 do analizy.

Zgodnie z zapisami wykonanego w tym roku planu ochrony WPN (Operat Generalny, część III, pkt.10.1), aktualny przebieg granic Parku jest optymalny i po wykonaniu drobnych korekt zarówno na plus jak i minus nie powinien ulegać istotnym zmianom. Jednak w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemów Parku, oraz ochrony wyjątkowo cennych terenów, pozostających poza Parkiem niezbędna jest niewielka korekta granic Wigierskiego Parku Narodowego. W szczególności należy włączyć w granice Parku następujące obszary:

(a) obszar gruntów położony na zachód od drogi Wiatrołuża - Kaletnik i na południe od skrzyżowania tej drogi z drogą do wsi Dębowo, aż do obecnej granicy Parku;

(b) obszar gruntów przylegający do jeziora Pierty, obejmujący działki 59, 60, 61 i wszystkie położone od nich na południe (zgodnie z mapą gruntów wsi Piotrowa-Dąbrowa);

(c) obszar z dominacją łąk na gruntach wsi Sarnetki, na których występuje bogata populacja *Saxifraga hirculus*. Obszar ten ograniczony jest od północy dzisiejszą granicą Parku i linią łączącą działki 229 i 230 (wg mapy gruntów wsi Sarnetki), na wschodzie dochodzi do rzeki Czarna Hańcza. Południowa granica obszaru do włączenia przebiega wzdłuż północnych krawędzi działek: 336, 318, 317, 316, 315, 314, 313, 310, 290/1, 289, 286, 284, 279, 70, 59, 58, 55, 54, 53, 52, 51, 50, 49, 47, 46, 45, 44, 43, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 35, 33/1 aż do obecnej granicy Parku;

(d) obszar gruntów wsi Gawrych Ruda, o szerokości ok. 100-200 m, obejmujący grunty hydrogeniczne, a przylegający od zachodu do obecnej granicy Parku w rejonie jezior Długie i Okrągłe (wg mapy podstawowej arkusz 215.344 działki o numerach: 36/1, 36/2, 36/3, 36/4, 37, 38, 39, 40/1, 40/3, 40/5, 40/6, 41/1, 41/2, 42 oraz północna, pastwiskowa część działek oznaczonych zbiorczym numerem 14/).

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Wszystkie wymienione wyżej obszary, zgodnie z zaleceniami planu ochrony, po włączeniu w granice Parku należy wykupić i objąć ochroną częściową.

Jednocześnie, plan ochrony WPN sugeruje przekazanie innym podmiotom niektórych nieruchomości, znajdujących się poza granicami Parku.

1. W trakcie usprawniania systemów zarządzania lasami przez Nadleśnictwo Suwałki, WPN przejął małe kompleksy leśne stanowiące obszary oderwane od obszaru Parku oznaczone jako oddziały:

- 178/3 o pow. 3,63 ha - przy zachodnim brzegu jeziora Mozguc;
- 176 o pow. 1,59 ha - przy południowym brzegu jeziora Dowcień;
- 177 przy wschodnim brzegu jeziora Mozguc.

Trzy wymienione kompleksy leśne nie przedstawiają wysokiej wartości przyrodniczej, zwłaszcza oddz. 176. W tej sytuacji wnioskuje się o przekazanie tych gruntów na potrzeby Starostwa Suwalskiego z przeznaczeniem na urządzenie na tych obszarach ogólnodostępnych obiektów turystycznych w zamian za np. przekazanie na rzecz WPN mieszkań dla emerytów lub innych osób zajmujących potrzebne administracji WPN lokale. W ten sposób powstałaby możliwość funkcjonowania w strefie ochronnej WPN bazy turystycznej nie obciążającej substancji przyrodniczej Parku, ale dającą możliwość korzystania z urządzeń turystycznych WPN - szlaków, tras rowerowych itp. Przekazywanie tych gruntów powinno się odbywać etapami i w pierwszym etapie przekazanie powinno dotyczyć oddziału 176.

2. W minionych latach nadleśnictwo Suwałki zakupiło od rolnika we wsi Lipniak gospodarstwo rolne położone przy granicy WPN, stanowiące część oddziału 10. Gospodarstwo to składa się z budynku mieszkalnego w średnim stanie i zabudowań gospodarczych w złym stanie. Osada ta zajmowana dotychczas przez robotnika leśnego została zwolniona i WPN uzyskał zgodę Ministra OŚZNiL z dnia 12 lipca 1999 r. (znak: DE sk-203/41/99) na przekazanie budynku i działki o łącznej pow. 2,92 ha na rzecz Starostwa Suwalskiego, z przeznaczeniem na ośrodek rehabilitacyjny osób o zaburzeniach psychicznych. W zamian za przekazany majątek WPN uzyska mieszkanie dla jednej rodziny zamieszkującej w Sobolewie i tym samym odzyskana zostanie na potrzeby administracji bardzo potrzebna osada służbowa.

2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

2.1 Zagrożenia wypełniania podstawowych funkcji Parku

Operat generalny planu ochrony WPN określił syntetyczną identyfikację zagrożeń, obszarów konfliktowych i wrażliwych.

Aktualnie obszar Wigierskiego Parku Narodowego nie jest szczególnie zagrożony przez agresywne formy rozwoju i zainwestowania i tworzy harmonijną strukturę przyrodniczo-przestrzenną. Rolnictwo nie jest zbyt intensywne, oddziaływanie turystyczne (poza szkodami punktowymi) nie przekracza limitów chłonności środowiska. Położenie na granicy z Puszczą Augustowską oraz bliskie sąsiedztwo innych obszarów o wybitnych walorach przyrodniczych powoduje możliwość stałej wymiany osobników roślin i zwierząt i zachowanie ciągłości arealów większości gatunków. Również stan komponentów abiotycznych, w tym jakości i ilości zasobów wodnych, jest co najmniej dobry.

Mimo pozytywnego stanu środowiska przyrodniczego, przeprowadzona w ramach prac nad Planem Ochrony WPN szczegółowa analiza stanu i dynamiki poszczególnych komponentów pozwoliła na zdefiniowanie następujących oddziaływań negatywnych, wywołujących zagrożenia już obecnie, lub mogących mieć znaczenie w przyszłości:

(1) Zanieczyszczenie i eutrofizacja środowiska

Pomimo, iż obszar Parku i jego otuliny nie podlega presji ze strony dużych obiektów przemysłowych, intensywnego rolnictwa lub bardzo rozbudowanych inwestycji drogowych, jest jednak zagrożony ze strony lokalnych źródeł emisji związanych z osadnictwem i zabudową lotniskową. Konsekwencją zabudowy jest również zagrożenie dla jakości wód związane z wprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków na obszarach nie posiadających kanalizacji (nieszczelne szamba, nielegalne zrzuty do cieków) lub ścieków oczyszczonych, ale zawierających znaczne ilości biogenów. Bardzo istotnym zagrożeniem dla warunków aerosanitarnych Parku jest tzw. "niska emisja" z palenisk domowych spalających drewno (oraz najrozmaitsze odpady) i lokalnych kotłowni wykorzystujących węgiel oraz zanieczyszczenia komunikacyjne.

Eutrofizacja środowiska jest związana głównie z rolniczym użytkowaniem terenu. Powoduje ją niewłaściwa gospodarka gnojówką oraz przenoszenie po nachylonej powierzchni nawozów i środków ochrony roślin z obszarów użytków rolnych. Dodatkowym czynnikiem eutrofizującym są ścieki bytowe. Obecnie proces ten ma niewielkie znaczenie powierzchniowe (choć lokalnie – np. w zachodniej części Rosochatego Rogu – może doprowadzić do zaniku niektórych zbiorowisk torfowiskowych), w związku z silnym ograniczeniem stosowania nawozów sztucznych. Niemniej w przyszłości, szczególnie w warunkach ponownej intensyfikacji produkcji roślinnej i zwierzęcej, zjawisko może się ponownie nasilić.

(2) Presja turystyczna i rekreacyjna

Istotnym zagrożeniem jest niekontrolowana i rozproszona infrastruktura turystyczna na obszarach nie będących w zarządzie WPN. Chodzi tu przede wszystkim o nielegalne budownictwo lotniskowe powstałe przed powołaniem Parku. Wyegzekwowanie likwidacji lub niedopuszczenie do rozbudowy tych obiektów napotyka na poważne trudności formalne i prawne. Zagrożeniem (choć mniejszym niż poprzednie) jest koncentracja bazy turystycznej w rejonie Starego Folwarku. Dodatkowym zagrożeniem jest silny rozwój ruchu turystycznego na terenie Parku. Ze wzmożoną penetracją turystyczną wiążą się niebezpieczeństwa związane m.in. z pozyskiwaniem i wydeptywaniem roślin, płoszeniem zwierząt, zaśmiecaniem terenu,

zanieczyszczaniem wód, poszerzaniem ścieżek, uruchomieniem procesów erozji liniowej oraz wzrostem zagrożenia pożarowego.

(3) Zaniechanie gospodarki łąkowej i zanik ważnych przyrodniczo zbiorowisk wilgotnych łąk i torfowisk niskich. Istnienie enklaw gruntów prywatnych, częściowo ograniczające możliwość prowadzenia działań ochronnych.

Brak ekonomicznej opłacalności produkcji zwierzęcej oraz proces wyludniania się wsi doprowadza do zaniechania koszenia i wypasania wielu łąk. Powoduje to przyśpieszenie procesu sukcesji wtórnej – zarastania drzewami i krzewami. Zanikają gatunki rzadkie i chronione, a także charakterystyczne dla określonych zbiorowisk oraz pojawiają się gatunki świadczące o degradacji (np. pojawienie się śmiałka darniowego i pokrzywy w zbiorowiskach łąkowych).

(4) Erozja powierzchniowa

Również związana z gospodarką rolną. Obecnie ma niewielkie znaczenie, ale w przypadku (niepożądanego z punktu widzenia ochrony przyrody Parku) intensyfikacji rolnictwa i komasacji pól może być istotnym czynnikiem degradującym środowisko przyrodnicze.

Pozostałe czynniki determinujące bezpośrednio lub pośrednio stan środowiska Parku mają mniejsze znaczenie, głównie ze względu na skalę w jakiej występują, chociaż ich minimalizacja lub likwidacja nie powinna być pominięta przy realizacji zadań zawierających się w Planie Ochrony. Wśród nich należy wymienić:

(5) gradacje szkodników owadzych,

(6) pożary lasów oraz wypalanie łąk, zwłaszcza w okresie wiosennym,

(7) klusownictwo, szczególnie rybackie,

(8) deformacje terenu spowodowane nielegalną eksploatacją piasku i żwiru na własne potrzeby mieszkańców.

2.2 Działania zmierzające do redukcji skutków zagrożeń wypełniania podstawowych funkcji parku

(1) Zanieczyszczenie i eutrofizacja środowiska

W 1999 roku WPN kontynuował działania zmierzające do rozwiązania problemu **zbiórki i segregacji śmieci** na swoim terenie. Związane to jest z organizowaniem zbierania i usuwania odpadów z terenów gmin, (zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. nr 132, poz. 622, z późniejszymi zmianami), przy uwzględnieniu programu suwalskiej kompostowni, dotyczącego selektywnej zbiórki odpadów. Inicjatywa ta zmierza do szerszego rozpropagowania segregacji odpadów i uzupełnienia systemu selektywnej zbiórki śmieci na naszym obszarze. W związku z tym WPN opracował wniosek o dotację zadania „Segregacja odpadów na terenie Wigierskiego Parku Narodowego” i skierował go do Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”. Wniosek oczekuje na rozpatrzenie. Ważnym elementem wdrażania systemu zbiórki i segregacji śmieci jest działalność edukacyjna. W 1999 roku kontynuowany był program dla nauczycieli szkół z terenu Parku i suwalskich pt. „Rady na odpady.” Wraz ze szkołą podstawową nr 5 zorganizowano również już IV Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny „DOBRE RADY NA ODPADY”.

W zakresie **ograniczania niskiej emisji**, w 1999 roku:

■ Przeprowadzono termomodernizację i zainstalowano pompę ciepła o mocy 48 KW w remontowanych budynkach wylęgarni ryb we wsi Tartak.

■ Wystąpiono do NFOŚiGW z wnioskiem o dofinansowanie przedsięwzięcia „Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii do modernizacji i zmiany technologii ogrzewania oraz działania zmierzające do oszczędności energii i ochrony powietrza na terenie Wigierskiego Parku Narodowego”. Wniosek oczekuje na rozpatrzenie.

W zakresie ograniczania **eutrofizacji wód**, w 1999 roku WPN zlecił i sfinansował przygotowanie następujących ekspertyz:

- Ocena rozwiązania gospodarki ściekowej w północnej części WPN.
- Koncepcja programowo-przestrzenna skanalizowania miejscowości leżących w południowej części WPN.
- Koncepcja programowo-przestrzenna skanalizowania miejscowości leżących we wschodniej części WPN, należących do gminy Krasnopol.
- Uzupełnienie do koncepcji skanalizowania WPN: oczyszczalnia ścieków w Aleksandrowie, podłączenie wsi Monkinie do oczyszczalni w Bryzglu.

Opracowanie tych ekspertyz stało się merytoryczną podstawą do przygotowania wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia „Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry - grupa projektów w zakresie kanalizacji sanitarnej, oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę”. Wniosek został opracowany wspólnie z Urzędem Miasta Suwałki oraz Stowarzyszeniem Gmin Wigry i skierowany do funduszu ISPA. Wniosek oczekuje na realizację.

Ograniczaniu skutków eutrofizacji służyły także zabiegi biomanipulacyjne ichtiofauny, polegające na sterowaniu, poprzez zmiany wielkości populacji ryb drapieżnych, liczebnością drobnych ryb planktonożernych. Zmniejszenie liczebności drobnicy ryb karpiowatych, którymi szczególnie chętnie odżywiają się młodsze szczupaki, sprzyja rozwojowi licznych skorupiaków planktonowych, w tym dużych wioślarek filtrujących. Te z kolei, jeśli jest ich dużo, są w stanie znacząco zmniejszać liczebność drobnych glonów, które są przez wioślarki odfiltrowywane z toni wodnej i zjadane. Dlatego też, choć nie bezpośrednio, wysoka liczebność szczupaków przyczyniać się może do wzrostu przezroczystości wody i np. poprawie warunków bytowania roślin zanurzonych. Przyjęte i zastosowane metody ochrony drapieżników okazały się skuteczne. W uproszczeniu zabiegi biomanipulacyjne w jeziorach polegały na zarybianiu ich gatunkami drapieżnymi (szczupak, sum, troć jeziorkowa) i odłowach drobnicy ryb karpiowatych.

(2) Presja turystyczna i rekreacyjna

Jeśli chodzi o nielegalne budownictwo lotniskowe, wystosowano 24 opinie negatywne dotyczące budowy i remontów obiektów znajdujących się w granicach Parku. Sprawy opiniowane negatywnie dotyczą głównie samowoli budowlanych polegających na budowie nowych bądź remoncie domków lotniskowych już istniejących, bez wymaganych prawem zezwoleń. W sprawach tych prowadzone są postępowania administracyjne. W pięciu przypadkach zaistniałych samowoli czekamy na rozstrzygnięcie przez Naczelny Sąd Administracyjny.

Plan zagospodarowania przestrzennego WPN przewiduje nowe rozwiązania planistyczne w rejonie wsi Stary Folwark:

- poszerzenie strefy ochronnej jeziora Wigry i Leszczewek,
- wyłączenie ze strefy skupionej zabudowy wsi enklawy gruntów rolnych,
- poprawę standardu istniejącego zainwestowania turystycznego, mającą na celu zmniejszenie niekontrolowanej penetracji turystycznej,
- kompleksowe rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej.

Ograniczenie negatywnych skutków powodowanych przez turystykę realizowano poprzez kanalizację ruchu turystycznego, polegającą na poprawie oznakowania i zagospodarowania szlaków turystycznych.

(3) Zaniechanie gospodarki łąkowej i zanik ważnych przyrodniczo zbiorowisk wilgotnych łąk i torfowisk niskich. Istnienie enklaw gruntów prywatnych, częściowo ograniczające możliwość prowadzenia działań ochronnych.

Operat ochrony ekosystemów łąkowych określa granice tych obszarów i traktuje jako obiekty podlegające ochronie krajobrazowej o podwyższonym reżimie. Celem ochrony jest w tym przypadku stabilizacja (zachowanie) istniejącego zróżnicowania typologicznego i

użytkowego roślinności rzeczywistej na poziomie krajobrazowym. Zdaniem autorów planu ochrony, w przypadku tych obszarów nie ma bezwzględnej potrzeby wykupu gruntów prywatnych; celowość wykupów można jedynie rozważać w przypadku niektórych powierzchni leśnych. W praktyce bardzo trudno zdobyć środki na działania ochronne na terenach nie będących w zarządzie Parku. Dotychczas w Polsce nie funkcjonuje system zawierania umów cywilno-prawnych i finansowania ochrony przyrody na gruntach prywatnych. Dlatego w praktyce realizacja wyżej wymienionych zaleceń będzie możliwa dopiero po wykupie tych gruntów. Park co roku stara się o zdobycie na ten cel środków. W 1999 roku wystąpiono do Fundacji EkoFundusz z zapytaniem o możliwość sfinansowania wykupów. Po uzyskaniu odmownej odpowiedzi, skierowano wniosek do Polsko-Szwajcarskiej Komisji Środków Złotowych „Wykup gruntów prywatnych stanowiących enklawy w ekosystemach leśnych Parku i położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów objętych ochroną ścisłą”. Wniosek oczekuje na rozpatrzenie.

(4) Erozja powierzchniowa

Problem erozji powierzchniowej dotyczy krótkich odcinków szlaków turystycznych, prowadzących stromymi zboczami. W związku z tym w 1999 roku wykonano:

- schody ziemne do wieży widokowej nad jeziorem Pierty we wsi Tartak,
- schody z bali drewnianych pomiędzy budynkiem Ośrodka Edukacji Środowiskowej i przystanią nad jeziorem Wigry w miejscowości Słupie.

(5) Gradacje szkodników owadzych

W 1999 roku w drzewostanach Parku nie występowało zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych i wtórnych. Jest to wynikiem szeregu czynności związanych z ograniczaniem i prognozowaniem występowania szkodliwych owadów. W tym celu ustawiono pułapki feromonowe, wyłożono pułapki klasyczne, prowadzono wyszukiwanie drzew trocinkowych oraz systematyczną kontrolę wyłożonych pułapek. Zrębkowano także gałęzie po usuniętych świerkach.

(6) Pożary lasów oraz wypalanie łąk, zwłaszcza w okresie wiosennym

W 1999 roku konserwowano pasy przeciwpożarowe (izolacyjne) i punkty czerpania wody, porządkowano pod względem przeciwpożarowym fragmenty lasu na których prowadzono zabiegi hodowlane, powiększono prześwity dróg, konserwowano radiotelefony bazowe i przewoźne. Istotnym elementem walki z pożarami było zorganizowanie sprawnego systemu ochrony przeciwpożarowej. Jednym z jego elementów było okresowe wprowadzenie zakaz wstępu do kompleksów leśnych, ze względu na utrzymujący się III - najwyższy stopień zagrożenia pożarowego. W 1999 roku w ekosystemach lądowych WPN wydarzył się jeden niewielki pożar pokrywy ściółkowej.

(7) Kłusownictwo, szczególnie rybackie

W wyniku działań Straży i innych służb Parku znaleziono i podjęto, głównie z jeziora Wigry, znaczne ilości sprzętu kłusowniczego zastawionego przez kłusowników- sieci, żaki, sznury i wędki żywcowe (samołówki). Ponadto ujęto na gorącym uczynku kłusowników łowiących prądem elektrycznym, siecią, spinningujących na wodach rezerwatowych oraz łowiących w okresie ochronnym.

(8) Deformacje terenu spowodowane nielegalną eksploatacją piasku i żwiru na własne potrzeby mieszkańców.

W 1999 roku nie odnotowano istotnych zagrożeń spowodowanych eksploatacją piasku i żwiru na własne potrzeby mieszkańców.

3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

3.1 OCHRONA PRZYRODY

W ramach **ochrony ścisłej**, wykonany w 1999 roku Plan Ochrony WPN zakłada zwiększenie powierzchni ochrony ścisłej do 623,17 ha, co stanowić będzie 4,13% ogólnej powierzchni Parku.

Ochrona czynna ekosystemów leśnych skupiała się głównie na pielęgnacji upraw założonych w ostatnich latach oraz na zabiegach hodowlanych w drzewostanach młodszych klas wieku. Pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów wykonano na 120,14 ha. Czyszczenia wczesne i późne wykonano na 85,35 ha powierzchni leśnej.

Jak co roku wiele uwagi i pracy włożono w kompleksowe zabezpieczanie drzewostanów przed szkodliwym działaniem owadów kambiofagów. W tym celu wyłożono m.in. 357 szt. pułapek feromonowych do odłowu korników. W okresie zagrożenia przez kornika drukarza, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzono wyszukiwanie drzew trocinkowych oraz systematyczną kontrolę wyłożonych pułapek. Zajmowało się tym 11 osób, które przepracowały łącznie 7500 godzin. W ekosystemach leśnych pozostawiono 716 szt. martwych drzew stojących, nie stanowiących zagrożenia stanu sanitarnego lasu. Drzewa te pełnią ważną funkcję, na przykład jako miejsce gniazdowania ptaków dziuplaków czy siedlisko grzybów.

Ochrona czynna ekosystemów wodnych koncentrowała się głównie na prowadzeniu zabiegów biomanipulacyjnych, zmierzających do kształtowania właściwych z punktu widzenia ochrony tych ekosystemów stosunków ilościowych i jakościowych w zespołach ryb. W tym celu wykonano zarybienia wybranych wód gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (siejka, sielawa) oraz wymagającymi zwiększenia liczebności (szczupak, troć jeziorowa, sum). Były prowadzone odłowory regulacyjne (odłowory rybackie i wędkarskie) ryb o krótkim cyklu życiowym (sielawa) oraz negatywnie oddziałujących na środowisko wodne ryb karpioatych wykazujących objawy przegęszczenia (płoc, leszcz, krąp, ukleja). Ważnym zabiegiem był odłów w celu uzyskania tarlaków do sztucznego rozrodu i wychowu materiału zarybieniowego (sielawa, siejka, szczupak).

W ramach **ochrony krajobrazowej** gruntów nie będących w zarządzie WPN, w 1999 roku rozpatrzono 180 spraw (73 z nich dotyczyły otuliny Parku). W szczególności rozpatrzono sprawy dotyczące pomostów, zabudowy zagrodowej (rolniczej), zabudowy letniskowej, zmiany sposobu użytkowania gruntu oraz rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej.

3.2 DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

3.2.1 BADANIA WŁASNE

W 1999 roku Park prowadził 12 tematów badawczych, w tym jeden temat podjęty w kooperacji z Zarządem Wojewódzkim PZŁ oraz Stacją Badawczą Rolnictwa Ekologicznego i Hodowli Zachowawczej PAN w Popielnie. W ramach tego tematu, dotyczącego porównania preferencji pokarmowych bobra europejskiego w trzech przekrojowych środowiskach: polnym, rzeczonym oraz jeziorowym, w 1999 roku założono na 3 wyznaczonych powierzchniach badawczych 76 transektów. Na podstawie przeprowadzonej wstępnej inwentaryzacji drzew i krzewów (poddano obserwacji ogółem 12586 drzew oraz 9486 krzewów) stwierdzono, że obecność bobrów w środowisku leśnym wywiera określony wpływ na strukturę drzewostanu oraz warstwę

krzewiastą. Wybiórczość pokarmowa bobra pociąga za sobą zmiany rozkładu procentowego poszczególnych gatunków roślin. Spadek udziału procentowego określonych gatunków drzew i krzewów dotyczy głównie roślin silnie eliminowanych ze środowiska. Np., w przypadku leszczyny pospolitej, stanowiącej atrakcyjną bazę pokarmową a jednocześnie charakteryzującą się dużą dostępnością w środowisku, następuje silny spadek jej udziału procentowego. Sytuacja taka wpływa na zmiany ilościowe drzew i krzewów. Ponieważ intensywność zgryzania drzew jest niższa (18%) niż krzewów (40%) zwiększa się udział procentowy gatunków drzewiastych względem krzewiastych.

Temat dotyczący składu zimowych magazynów żerowych bobra europejskiego został podjęty w 1999 roku. Prowadząc inwentaryzację składu zimowych magazynów żerowych poddano pomiarom ogółem 39729 szt. gałęzi. W magazynach żerowych stwierdzono 12 gat. drzew oraz 1 gat. krzewu. Przeprowadzone obserwacje wykazały, iż oddziaływanie prądu wody oraz przemieszczanie się mas wody ku dołowi ciekłu, skłaniają bobry do zabezpieczania magazynu żerowego przed rozmyciem, poprzez budowę jego odpowiedniej konstrukcji. Rozpatrując preferencje pokarmowe bobra względem określonych gatunków drzew i krzewów stanowiących bazę żerową w okresie zimowym stwierdzono, że najchętniej zgryzonymi gatunkami na wszystkich badanych powierzchniach są: wierzba (45%), leszczyna (19,5%), brzoza (16%) oraz olcha (9,7%). Osika charakteryzująca się małą dostępnością w środowisku przyjęła wartość 5,4%, natomiast pozostałe gatunki: dąb, jesion, jarząb, lipa, grab, klon, czeremcha, sosna nie przekroczyły udziału 1% dla każdego z nich.

Znaczącą część działalności badawczej zajmował w 1999 roku temat „Monitoring środowiska przyrodniczego WPN”, realizowany w ramach Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP. Na terenie zlewni eksperymentalnej (fragment zlewni Czarnej Hańczy), badania prowadzone były na 23 powierzchniach i stanowiskach kontrolno-pomiarowych. Badania monitoringowe mają charakter ciągły, bez określenia daty zakończenia.

Pracownia Naukowo-Badawcza podjęła dwa nowe tematy: pierwszy, realizowany we współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku, dotyczy zmian środowiska leśnego i wodnego wywoływanych obecnością kormoranów, drugi temat dotyczy sukcesji zbiorowisk roślinnych i zespołów zwierząt na torfowiskach w dolinie Czarnej Hańczy.

W ramach zintegrowanego monitoringu środowiska przyrodniczego Park realizował następujące programy pomiarowe:

Chemizm opadów atmosferycznych, opadów podkoronowych i spływów po pniach

Wody opadowe z terenu otwartego, do badań właściwości fizycznych i chemicznych, zbierane były na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie. Próby opadów podkoronowych i wód spływających po pniach zbierane były na powierzchni leśnej, zlokalizowanej w Sobolewie. Próby zbierane były spod dwóch gatunków drzew – świerka i sosny.

Porównując badane parametry fizyko-chemiczne wód opadowych z terenu otwartego i zalesionego wyraźnie zaznacza się wpływ drzewostanu na skład chemiczny opadów docierających do podłoża. Prawie wszystkie wartości stężeń badanych jonów są wyższe w opadach zbieranych w drzewostanie sosnowo-świerkowym niż na terenie niezalesionym. Jedyne wyjątkiem stanowi stężenie fosforu fosforanowego w wodach spływających po pniach sosen.

Wody gruntowe

Wody gruntowe badane były w otworze piezometrycznym zlokalizowanym w Sobolewie. Od 1997 roku piezometr w Sobolewie został włączony do krajowej sieci pomiarowej Państwowego Instytutu Geologicznego pod numerem ewidencyjnym II/862-Q. Właściwości fizyczne i chemiczne wód gruntowych badano czterokrotnie w ciągu roku: w lutym, kwietniu, lipcu i w październiku. W porównaniu do poprzedniego roku średni poziom zwierciadła wód gruntowych był o 9,7 cm niższy. Najniższe stany wód wystąpiły w czerwcu (12,04 m ppt), a najwyższe w okresie listopad 1998 - styczeń 1999 (12,00 m ppt). W porównaniu z poprzednim rokiem zarejestrowano mniejsze miesięczne wahania poziomu wód, które nie przekraczały 4 cm. Roczna amplituda poziomu wód wyniosła 16 cm, a zmiany wykazywały tendencje spadkową. Badania właściwości fizyko-chemicznych wód gruntowych wskazują na ich wysoką jakość. Wyniki badanych parametrów są charakterystyczne dla wód I klasy czystości. Ogólna ocena jakości wód gruntowych nie odbiega od charakterystyki wód na poziomie utworów czwartorzędowych i świadczy o niewielkim oddziaływaniu na nie lokalnych źródeł zanieczyszczenia.

Wody powierzchniowe

Badania wód powierzchniowych dotyczyły pomiarów poziomu wód w rzece Czarna Hańcza – w punkcie kontrolno-pomiarowym w Sobolewie oraz właściwości fizycznych i chemicznych wód rzeki w punktach w Sobolewie i przy ujściu rzeki do jeziora Wigry.

Średni stan wody Czarnej Hańczy dla całego roku hydrologicznego wyniósł 246 cm. Średnie stany wody w poszczególnych miesiącach wahały się od 239 cm (wrzesień) do 256 cm (marzec). Najniższe stany dobowe zarejestrowano na przełomie lipca i sierpnia (236 cm), a najwyższe w pierwszej połowie marca (272 cm). Znaczna zmienność stanów wody w krótkich okresach czasu wskazuje na duży udział w zasilaniu rzeki spływów powierzchniowych z pobliskich terenów. W porównaniu do dwóch poprzednich lat stan średni w roku wody w Czarnej Hańczy nieznacznie wzrósł – o 7 cm w stosunku do 1997 roku i o 2 cm w stosunku do 1998 roku. Najdłużej, bo aż 210 dni w roku, utrzymywały się stany wody w zakresie od 240 do 249 cm. Najniższe stany (230-239 cm) wystąpiły w ciągu 51 dni, natomiast najwyższe stany (powyżej 270 cm) pojawiały się sporadycznie (2 dni). Dotychczasowe dane wskazują, że zjawiska hydrologiczne zachodzące na tym odcinku rzeki są gwałtowne. Czas wznoszenia fali wezbraniowej wynosi zaledwie 1-3 dni, a kulminacje trwają kilka godzin.

Flora i roślinność zlewni eksperymentalnej

Badania botaniczne prowadzone były na terenie całej zlewni eksperymentalnej oraz w jej otulinie. Polegały one na stwierdzeniu występowania gatunków roślin oraz określenia ich dokładnej lokalizacji.

Struktura i dynamika szaty roślinnej

Badania składu florystycznego, struktury i dynamiki fitocenoz przeprowadzono na sześciu stałych powierzchniach (10 x 10 m) zlokalizowanych na obszarze kompleksu torfowisk w dolinie Czarnej Hańczy. Obszary badawcze zostały trwale oznakowane w terenie a na ich powierzchniach policzono wszystkie drzewa i krzewy (pędy) z podziałem na gatunki. Wszystkie drzewa przekraczające 1,2 m wysokości, rosnące na powierzchniach badawczych zostały zaznaczone na planach. Odnotowano również ilość drzew martwych.

Epifity nadrzewne

Na początku roku hydrologicznego zebrano z terenu Wigierskiego Parku Narodowego próby plech porostu *Hypogymnia physodes* (L.) Nyl., które następnie

zostały poddane badaniom na zawartość metali ciężkich. Analizy chemiczne zostały wykonane przy użyciu spektrofotometru absorpcji atomowej IL 251 w Zakładzie Monitoringu Środowiska Instytutu Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Łącznie pobrano próby porostów z 20 stanowisk. Rozpatrując uzyskane wyniki stężeń metali w porostach należy stwierdzić, że cały obszar WPN, łącznie ze zlewnią eksperymentalną, położony jest w strefie „czystego” powietrza. Porównując te wyniki z danymi uzyskanymi dla innych obszarów chronionych w Polsce (parków narodowych), teren zlewni eksperymentalnej Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP znajduje się na 4 miejscu pod względem zanieczyszczenia miedzią, 5 miejscu pod względem zanieczyszczenia cynkiem, 10 miejscu pod względem zanieczyszczenia żelazem, 11 miejscu pod względem zanieczyszczenia ołowiem i na 15 miejscu pod względem zanieczyszczenia kadmem. W stosunku do początku lat 90. zanieczyszczenie środowiska Wigierskiego Parku Narodowego nieznacznie wzrosło. Prawdopodobnie spowodowane jest to utrzymywaniem się od kilku lat emisji metali toksycznych na tym samym poziomie oraz ciągłym wzrostem ruchu samochodowego, a w konsekwencji wzrostem zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Fauna bezkręgowców

Na trzech powierzchniach badawczych (w borze bagiennym, w grądzie i w olsie), w okresie wiosennym, letnim i jesiennym, rozstawiono pułapki do odłowu fauny bezkręgowców. W każdym z okresów pułapki eksponowane były przez 6 tygodni, a materiał był wybierany z nich co 2 tygodnie.

Badania przeprowadzone w 1999 roku dostarczyły wielu nowych informacji na temat stanu środowiska Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP. Nie zarejestrowano żadnych niepokojących zjawisk ani zmian w środowisku, co świadczy zarówno o odpowiednich metodach ochrony tego środowiska, jakie podejmuje Wigierski Park Narodowy, jak i o braku poważniejszych czynników zagrażających przyrodzie oraz o wysokiej, naturalnej odporności środowiska.

3.2.2 BADANIA INNYCH INSTYTUCJI

W minionym roku na terenie Parku obce instytucje realizowały 22 tematy badawcze. Większość z nich to prace magisterskie, które realizowane były przy pomocy pracowników Parku.

W maju przedstawiciel Parku brał udział w XVIII Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB, na którym zaprezentował poster dotyczący ramienic jezior Wigierskiego Parku Narodowego.

Na przełomie maja i czerwca, we współpracy z Białowieskim Parkiem Narodowym oraz Duńską Agencją Ochrony Środowiska, Park zorganizował międzynarodowe warsztaty herpetologiczne. Część tych warsztatów odbyła się na terenie Białowieskiego PN, gdzie zorganizowano również międzynarodową konferencję dotyczącą czynnej ochrony płazów. Przedstawiciele Parku wygłosili na tej konferencji 1 referat i przedstawili 2 postery.

W czerwcu przedstawiciel Parku wziął udział w Szkole ZMŚP, która dotyczyła podstaw oceny ilościowej zasobów wodnych zlewni rzecznych.

W sierpniu pracownicy parku wzięli udział w warsztatach herpetologicznych, które odbyły się na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych. Podczas tej imprezy Park zaprezentował swoje osiągnięcia w zakresie ochrony płazów - wygłoszone zostały 2 referaty i przedstawione zostały 2 postery.

3.3 DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

W 1999 roku edukacja prowadzona była przez 3 osoby Sekcji Edukacji. Od stycznia do końca czerwca kontynuowany był program dla nauczycieli szkół z terenu Parku i suwalskich pt. „*Rady na odpady*.” W ramach programu zostały zorganizowane w styczniu, marcu i maju warsztaty wyjazdowe do Narwiańskiego PN i Białowieskiego PN oraz w naszym Ośrodku Edukacji Środowiskowej w WPN. W sumie odbyło się 7 zjazdów szkoleniowych.

W lutym ogłoszony został konkurs plastyczny pt. „*Wigierski Park Narodowy za następných 10 lat*” z okazji obchodów „*DNIA ZIEMI '99*” i *X rocznicy powołania WPN*.

Jak co roku został zorganizowany w kwietniu *Dzień Ziemi*. Program imprezy zawierał rozgrywki sportowe (biegi przełajowe, mecz piłki siatkowej, rajd rowerowy), quizy wiedzy ekologicznej, warsztaty plastyczne, wycieczki po Parku z przewodnikami, zwiedzanie sali ekspozycyjnej i wystawy pokonkursowej, projekcje filmów przyrodniczych, ognisko, poczęstunek wojskową grochówką itp. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem młodzieży szkolnej i mieszkańców naszej okolicy. Gościliśmy w tym dniu ok. 1200 osób. W trakcie obchodów *Dnia Ziemi* ogłoszone zostały wyniki konkursu plastycznego i wręczono nagrody laureatom konkursu, w którym wzięło udział prawie 500 uczniów. Po konkursie została zorganizowana wystawa prac plastycznych w siedzibie Parku.

W kwietniu ogłoszony został konkurs literacki pt. „*JAK WYOBRAŻAM WIGIERSKI PARK NARODOWY ZA 20 LAT*” z okazji 10 rocznicy powołania Wigierskiego Parku Narodowego.

17 maja zorganizowany został już IV Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny przy SP Nr 5 w Suwałkach pt. „*DOBRE RADY NA ODPADY*”. Byliśmy głównym współorganizatorem tego konkursu jak również częściowo sponsorowaliśmy nagrody zwycięzcom konkursu. 24 maja odbył się finał konkursu, a podsumowaniem była całodzienna wycieczka po Wigierskim PN z ogniskiem i kiełbaskami dla uczestników konkursu. Na terenie Parku gościliśmy 80 uczestników wraz z opiekunami i organizatorami konkursu.

18-21 maja zorganizowano ogólnopolską konferencję dla edukatorów wszystkich Parków Narodowych w Polsce z okazji X-lecia WPN. Konferencja odbywała się na terenie Ośrodka Edukacji Środowiskowej nad Zat. Słupiańską. W ramach współpracy i tworzonych wspólnych projektów rozwoju zrównoważonego na obszarach chronionych terenów przygranicznych odbył się 1-dniowy wyjazd wszystkich uczestników konferencji do Dżukijoskiego Parku Narodowego. Celem wyjazdu było zapoznanie się z walorami przyrodniczymi, kulturowymi i możliwościami edukacyjnymi wybranego parku Litewskiego. W maju pracownicy dydaktyczni uczestniczyli (21-22 maja) w konferencji poświęconej tradycjom i kulturze naszego regionu w Suwałkach, jak również w kiermaszu wydawnictw promujących suwalszczyznę i naszą okolicę.

18 czerwca odbył się finał konkursu literackiego, ogłoszone zostały wyniki, wręczono cenne nagrody, odbyła się prelekcja o WPN i wycieczka po ścieżkach edukacyjnych.

We wrześniu, już tradycyjnie odbyła się Akcja „Sprzątanie Świata '99”. Razem w Akcji w ciągu 2 dni wzięło udział 590 osób. Dominującą grupę wśród uczestników Akcji stanowiła młodzież ze szkół średnich. Indywidualni zbieracze stanowili niewielki procent w ogólnej liczbie uczestników. Zapewniliśmy sprzątającym worki na śmieci oraz wywóz śmieci do Kompostowni Miejskiej w Suwałkach. Na zakończenie Akcji zorganizowano ogniska w kilku miejscach zbiorczych (m.in. Plaża j.Czarne, Gawrych Ruda, pole namiotowe „Jawora”, Stary Folwark). WPN ufundował również „najlepszym sprzątającym” nagrody i upominki w formie wydawnictw WPN, znaczków, nalepek oraz materiałów propagandowych. Zebrano około 40 m³ śmieci.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Dużym wydarzeniem roku była Ogólnopolska Konferencja (14-15 października) pt. „10 lat Wigierskiego Parku Narodowego” zorganizowana z okazji X-lecia WPN.

Z okazji X-lecia WPN Sekcja ogłosiła konkurs fotograficzny pt. „Dziedzictwo kulturowe Wigierskiego Parku Narodowego”. Otrzymaliśmy ponad 120 prac fotograficznych. Laureaci konkursu otrzymali cenne nagrody dzięki dofinansowaniu NFOŚiGW. Po konkursie wszystkie prace laureatów wyeksponowaliśmy na wystawie w siedzibie WPN.

Przez cały rok wspomagaliśmy Turystykę w oprowadzaniu wycieczek szkolnych, przedszkolaków oraz zorganizowanych grup turystycznych po ścieżkach dydaktycznych, a także wygłaszaliśmy prelekcje i udostępnialiśmy zbiór naszej filmoteki przyrodniczej. W sumie oprowadziliśmy ok. 30 grup turystycznych.

Z bazy OES korzystało 500 osób. Byli to studenci z Uniwersytetu Łódzkiego, Jagiellońskiego, Warszawskiego, Białostockiego oraz badano ruch turystyczny przy pomocy wolontariuszy z Poznania „Stowarzyszenie Jeden Świat” (16 osób). W ramach działalności „Zielonej szkoły” z bazy skorzystało 140 osób oraz przeprowadzono wykłady dla 200 uczniów z SP z Bielska Podlaskiego, LO z Siedlec, SP Nr 5 w Suwałkach, LO Nr 2 w Suwałkach, SP w Płocicznie, Firmy KENO z Bydgoszczy. Na terenie Ośrodka odbyły się 3 ogólnopolskie konferencje - (edukatorów Parków Narodowych, zoologów i nauczycieli z programu Rady na odpady - 90 osób).

Pracownicy dydaktyczni brali udział w 3 konferencjach edukacyjnych - 2 krajowych - (w Białowieży i w Płocku) oraz zagranicznej w Holandii. Ponadto pracownicy brali czynny udział w przygotowaniu wniosków do NFOŚiGW o dofinansowanie wydania książki na X-lecie WPN i rozszerzonej działalności edukacyjnej w związku z X rocznicą istnienia WPN.

W 1999 roku Salę Ekspozycyjną odwiedziło 5226 zwiedzających.

Salę Ekspozycyjną wzbogacono w następujące ekspozyty:

- tchórz
- myszołów zwyczajny
- puszczyk
- kruk
- gil
- kowalik
- dymówka

W 1999 roku Park wydał przewodnik po ścieżce edukacyjnej „Płazy” oraz trzy zestawy broszur dotyczących płazów, storczyków i porostów Wigierskiego Parku Narodowego (łącznie wydano 16 broszur).

3.4 TURYSTYKA

Analizując ruch turystyczny na terenie Parku w 1999 roku napotkano wiele trudności w jego kontrolowaniu. Liczbę turystów, którzy odwiedzili WPN w 1999 roku szacunkowo określa się na 60 tys. osób. Liczbę tę określono na podstawie:

- analizy stanu bazy turystycznej oraz ruchu turystycznego zorganizowanego (tabela ...)
- oszacowania, trudnego do precyzyjnego zarejestrowania, indywidualnego ruchu turystycznego.

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Stan bazy turystycznej i ruch turystyczny na terenie WPN w latach 1998, 1999

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość miejsc	1998	1999
1.	Ilość imprez z kompleksową obsługą (przez WPN) / ilość osób uczestnicząca w tych imprezach w tym cudzoziemcy	-	161 / 5700 51 / 1349	161 / 5220 26 / 428
2.	Karty wstępu	-	9000	15000

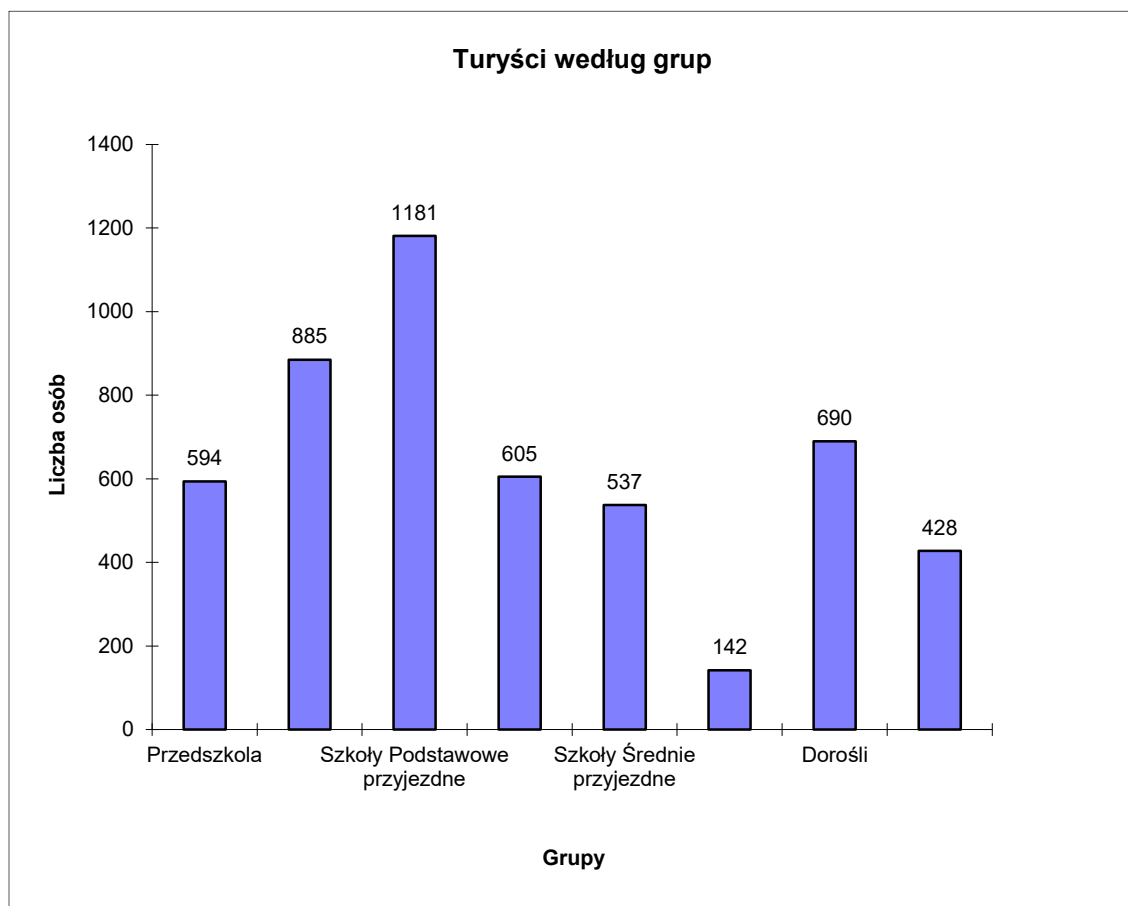
ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

3.	Licencje wędkarskie	-	4465	4640
4.	Ośrodek Edukacji Środowiskowej	45	295	348
5.	Zajęcia w OeŚ		2500	340
6.	Pokoje gościnne w leśniczówkach i siedzibie Parku	38	324	257
7.	Pola namiotowe Wigierskiego Parku Narodowego			
	Jastrzęby	100 (namiotów)	443	1032
	Gremzdówka	30	179	344
	Bindużka	30	420	223
	Za szkołą	30	1066	1100
8.	Pola namiotowe prywatne			
	W Rosochatym Rogu (J.Nowel)	20		300szac.
	W Rosochatym Rogu (Giedroje)	20		200szac.
	W Mikołajewie (Jabłoński)	20		20szac.
	W Wigrach (Grudkowska)	40		500szac.
	W Maćkowej Rudzie (Z.Tarlecki)	50		100
	W Kruszniku (M. Pietrwicz)	30		200szac.
	W Bryzglu (I.Kulbacka)	30		200
	W Gawrych Rudzie (J.Jaworowski)	100		200szac.
	W Cimochowixnie (Majewski)	10		300szac.
	W Hucie (Kępa)			
9.	Schronisko oraz pole namiotowe PTTK w Starym Folwarku	45+200 miejsc namiotowych	445	595 2197 noclegów
10.	Pole namiotowe PTTK w Gawrych Rudzie (dzierzawa - Jaworowski)			600
11.	Camping "Nad Stawem" w Gawrych Rudzie 18 Domki kempingowe Pole namiotowe (20stanowisk dla 80 osób)	15 80	80szac. 400szac.	600 2400 300(grupy młodzieżowe)
12.	Ośrodki wypoczynkowe Dom pracy Twórczej w Wigrach MOKOiW w Gawrych Rudzie Samanta	100 90 (220 latem) 120	3575 1567 200szac.	1680 (33grupy) 1508 (8258noclegów) 400 (4 turnusy x 100)
13.	Pensjonaty Aga w St. Folwarku Anser w Gawrych Rudzie Morena w Remieńkiniu	12 26 13	100szac 140szac -	120 60 25
14.	Pokoje gościnne Maria, Jerzy Peczar w Burdyniszkach	10	120	95 (34 obcokrajowców)
15.	Gospodarstwo Agroturystyczne - Stadnina Koni w Płocicznie	22	-	Wycieczki do Parku 470 osób Noclegi 75 osób Jazda konna 90 osób
16.	Kwatery prywatne	17 (150miejsce)*	-	1500
17.	Stanice wodne W Wysokim Moście W Gawrych Rudzie	24 20	1100 88	850
18.	Domki letniskowe	180	2000 szac.	3000 szac.
19.	Kąpieliska w Krzywym przy PTTK w Starym Folwarku przy MOWKOiW w Gawrych Rudzie	-	5000 2000 1500	5000 3000 2000
20.	Imprezy turystyczne Rajd pieszy PTTK i WPN Regaty o Puchar Prezesa Regaty o Błękitną Wstęgę Regaty o Puchar Dyrektora WPN Sprzątanie świata Dzień Ziemi	-	145 85 125 40 1400 600	143 120 150 110 600 1200
21.	Splywy kajakowe Organizowane przez PTTK Oddział Suwałki Org. przez PTTK Oddział Augustów Org. przez biuro usług turystycznych Sirocco Org. przez wypożyczalnię sprzętu wodnego "Kanu"	-		2800 850 (44imprezy) 1500 300

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

W wyniku działań zmierzających do lepszego egzekwowania wykupu kart wstępu (także przez osoby korzystające z prywatnej bazy noclegowej), liczba turystów, którzy je nabyli w porównaniu do lat wcześniejszych wzrosła i wyniosła 15 tys. osób. Dla porównania, w 1996 roku karty wykupiło 2 tys. osób.

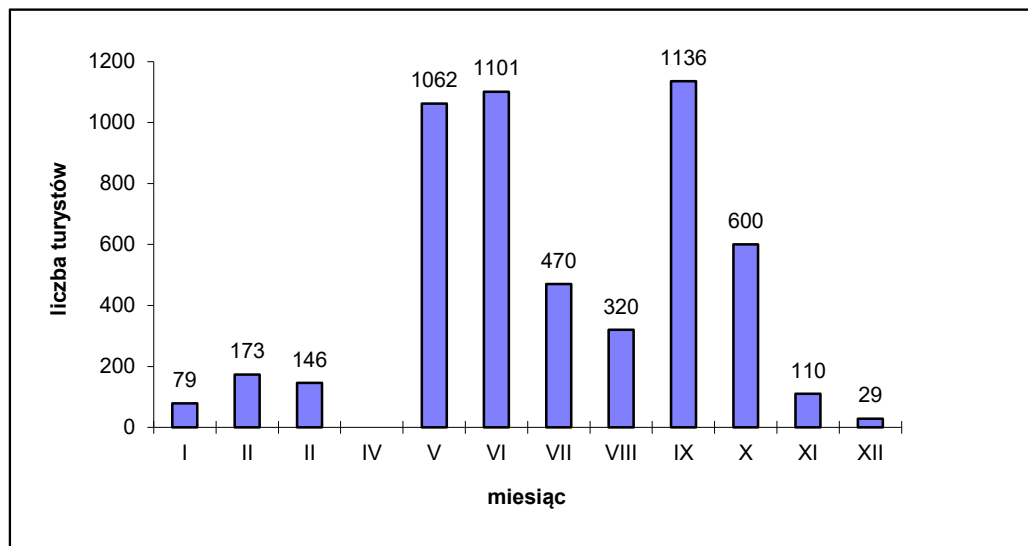
Dość trudno jest ocenić również udział procentowy poszczególnych grup wiekowych turystów. Na podstawie analizy 161 grup zorganizowanych, które odwiedziły Park wyraźnie widać, że w większości byli to ludzie młodzi, głównie ze szkół podstawowych i średnich.

Rysunek Błąd! Nieznany argument przełącznika. Udział poszczególnych grup turystów w WPN

Większość turystów (około 60%) to ci, którzy przyjechali z Suwałk i najbliższych miejscowości. Turyści z innych regionów Polski stanowili 30%, z innych krajów (z Niemiec, Szwajcarii, Belgii, Francji) - 10% (26 grup). Nową grupą turystów byli studenci Centrum Języków Obcych SITA, którzy obok realizowanego programu odwiedzali Park i korzystali z turystycznej oferty spędzania wolnego czasu.

Największy ruch turystyczny skupiał się w skali roku w miesiącach: maj i czerwiec oraz sierpień i wrzesień (wykres nr 2) i była to przede wszystkim młodzież. Dorośli chętniej przyjeżdżali w miesiącach letnich.

Rysunek Błąd! Nieznany argument przełącznika. Turycy w poszczególnych miesiącach

Najmilszymi gośćmi Wigierskiego Parku Narodowego byli przedszkolacy, których w 1999 roku gościliśmy aż sześćset.

Z obserwacji wynika, że większość turystów popiera ideę tworzenia Parków Narodowych, rozumie, że działania na terenie Parku Narodowego podporządkowane są ochronie przyrody i mają pierwszeństwo nad wszystkimi innymi. Wśród turystów byli jednak również tacy, którzy nie potrafili zaakceptować niektórych działań związanych z ochroną przyrody. Interesy tych odwiedzających były sprzeczne z wymogami ochrony przyrody. Widzieli w Parku zbyt wiele ograniczeń.

Działania i wydarzenia związane z turystyką na terenie WPN w 1999 roku:

1. Obsłużono 161 zorganizowanych grup turystów, w których łączna liczba uczestników wynosiła 5200 osób (prelekcje, oprowadzanie po Parku, ogniska, kuligi).
2. Współpracowano z 23 podmiotami: osobami prywatnymi i firmami, które rozprowadzały karty wstępu, licencje wędkarskie, materiały informacyjne o Parku.
3. Poprawiono w znacznym stopniu oznakowanie istniejących szlaków turystycznych oraz dokonano klasyfikacji szlaków pieszych na odcinki przeznaczone dla turystyki pieszej i rowerowej. Dodatkowo oznakowano 60 km dróg rowerowych. Udało się to zrealizować dzięki pomocy finansowej Korpusu Pokoju oraz Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Obecnie funkcjonuje w Parku 190 km oznakowanych szlaków turystycznych, z tego 45 km rekomendowanych dla turystów pieszych i 145 km szlaków uniwersalnych- pieszych i rowerowych. W przeliczeniu na jednostkę powierzchni łądu lokuje nas to na piątym miejscu wśród 22 polskich parków narodowych. Z przebiegiem niektórych szlaków znakowanych pokrywają się, nie posiadające jeszcze specjalnego oznakowania, szlaki konne. Mamy ich w WPN 70 km a ich przebieg przedstawia wydana w tym roku mapa turystyczno-przyrodnicza WPN.
4. Wzbogacono zagospodarowanie turystyczne o nowe elementy: tablice informacyjne na szlakach rowerowych: 30 małych i 5 dużych, nowe miejsca odpoczynku tj. kosze, stoły, ławy, nowe słupy, na których umieszczono tabliczki kierunkowe na szlakach (takich miejsc gdzie ustawione są słupy z tabliczkami kierunkowymi jest obecnie 121).
5. 30 lipca uroczysto otwarto szlaki rowerowe, w imprezie wzięło udział 30 osób. Wszyscy uczestnicy na zakończenie imprezy wzięli udział we wspólnym ognisku połączonym z pieczeniem kiełbasek. Rozdano cenne nagrody zarówno tym, którzy byli najszybsi w rowerowych manewrach na orientację jak i tym, którzy wykazali się najlepszą wiedzą w konkursie wiedzy o WPN.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

6. Opracowano i wydano przewodnik po szlakach turystycznych WPN "Rowerem po Wigierskim Parku Narodowym" (2,5 tys. sztuk) oraz nową mapę turystyczno - przyrodniczą (8 tys. egzemplarzy).
7. Wigierski Park Narodowy nawiązał współpracę z ludnością miejscową, z którą to przygotował bardzo atrakcyjne programy wypoczynkowe, poznawcze, promujące aktywny wypoczynek na terenie Parku i otuliny poczynając od 2-3 dni a także dłuższe w formie 7-14 dniowych turnusów.
8. Opracowano i wydano nową kartę wstępu do Wigierskiego Parku Narodowego w ilości 50 tys. egzemplarzy.
9. Wykonano 300 szt. koszulek z logo Parku
10. Zaczął kursować statek na Wigrach z turystycznymi rejsami pasażerskimi.
11. Wigierski Park Narodowy wraz z PTTK jak co roku był współorganizatorem stałych imprez turystycznych. W 1999 roku odbył się: Ogólnopolski Wielodyscyplinowy Rajd po Wigierskim Parku Narodowym, w którym wzięły udział 143 osoby oraz Regaty Żeglarskie: o Puchar Prezesa Oddziału PTTK - 120 osób, o Puchar Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego - 110 osób, o Błękitną Wstęgę Wigier - 150 osób i Mistrzostwa Polski w klasie Omega Drewniana - 80 osób.
12. W maju wraz z Suwalską Izbą Rolniczo-Turystyczną zorganizowano rajd konny, w którym wzięło udział około 35 osób.
13. Brano udział w targach turystycznych: w Białymstoku, w dniach 18-20 lutego; Warszawie; Poznaniu- Salon Tour w dniach 22-24 października; Berlinie 3-10 marca; Brukseli; na których promowano oferty aktywnego wypoczynku.
14. Pracowano nad realizacją projektu "Komputerowy System Informacji Turystycznej i Promocji Regionu". Głównym wykonawcą projektu jest Suwalska Izba Rolniczo - Turystyczna, biorą w niej udział podmioty z przygranicznych obszarów Polski i Litwy. Jednym z efektów tych prac będzie instalacja kiosku informacyjnego, który zapewniac będzie całodobową obsługę turystów w zakresie informacji turystycznej.

Na podstawie obserwacji możemy stwierdzić rosnące zainteresowanie turystyką aktywną. Wynika to nie tylko z coraz lepszego zagospodarowania turystycznego, zmian upodobań turystów ale także lepszą promocją.

Zagrożenia wypełniania funkcji turystycznej.

Dużym problemem są objawy wandalizmu, widoczne na ścieżkach przyrodniczych i szlakach turystycznych, gdzie zniszczono bądź skradziono tablice informacyjne. Usuwanie skutków "odpoczynku pseudoturystów" na terenie WPN pociąga ze sobą duże nakłady finansowe. Dla przykładu utrzymanie porządku na ścieżkach i szlakach, wywóz nieczystości i śmieci z parkingów w 1999 roku kosztowało Park około 11tys. złotych.

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Rodzaje i długości szlaków turystycznych występujących w WPN i otulinie

L.p.	Nazwa szlaku turystycznego	Długość szlaków granicach Parku w km			Długość szlaku wraz z otuliną w km
		Odcinki Pieszce	Odcinki pieszce i rowerowe	Razem	
SZLAKI TURYSTYCZNE PTTK					
1.	Żółty: Kaletnik - Krzywe	6,9	10,1	17,0	17,5
2.	Zielony: Krzywe - Leszczewo - Krzywe	2,4	4,6	7,0	7,0
3.	Czarny: Stary Folwark - Szwajcaria	3,5	4,7	8,2	11,2
4.	Czerwony: Krzywe - Star Folwarku	5,0	3,0	8,0	8,0

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

5.	Zielony im. A. Patli wokół Wigier	20,0	29,0	49,0	49,0
6.	Czarny: Sobolewo - kładka (drogą bielańską)	-	1,6	1,6	1,6
7.	Czarny: Sobolewo - kładka (drogą łąkową)	-	1,5	1,5	1,5
8.	Niebieski: Suwałki - Danowskie	4,9	9,3	14,2	38,5
9.	Czarny: PKP Płociczno - Płociczno	-	-	-	2,7
10.	Niebieski: Wężał - Giby	-	7,3	7,3	11,3
11.	Czarny: Wysoki Most - 19-ty kilometr	-	2,8	2,8	2,8
12.	Czerwony: W. Most - Sernetki - W. Most	-	8,1	8,1	12,7
13.	Czerwony: Krusznik - Danowskie	-	3,0	3,0	8,0
14.	Żółty (płd. część otuliny)	-	-	-	13,5
15.	Czarny: (płd. część otuliny)	-	-	-	8,0
Razem szlaki PTTK:		42,7	85,0	127,7	193,3
DROGI ROWEROWE oznakowane dodatkowo przez WPN, dostępne również dla		□	60,0		75,0
Razem wszystkie szlaki lądowe:		42,7	145,0	187,7	268,3
ŚCIEŻKI EDUKACYJNE					
„LAS”			1,5		1,5
⇒ „SUCHARY”			2,5		2,5
⇒ „PŁAZY”			4,2		4,2
SZLAKI WODNE					
Czarną Hańczę			17		45
Wigrami			20		20
SZLAK KONNY			70	70	-

3.5 INFORMATYKA

Obecnie w posiadaniu Wigierskiego Parku Narodowego znajduje się 29 komputerów (z czego dwa to komputery przenośne). Oprócz komputerów Park posiada również drukarki, skanery, ploter i inne. Szczegółowe dane dotyczące informatyki w WPN przedstawia załącznik 21.

Większość komputerów pracujących w Wigierskim Parku Narodowym działa pod kontrolą systemu operacyjnego Windows 95 oraz Windows 98. Najstarsze komputery (286 i 386) pracują pod kontrolą DOS i Windows 3.1. Podstawowym pakietem biurowym jest MS Office Professional 7.0.

Od 1996 roku na terenie budynku Dyrekcji Wigierskiego parku Narodowego uruchomiona jest sieć lokalna LAN. Obecnie prawie wszystkie komputery (poza najstarszymi 286 i 386) są podłączone do sieci. W 1999 roku ze względu na zakup dodatkowych komputerów do księgowości został dokupiony trzeci HUB w celu zapewnienia dostępu do sieci LAN wszystkim komputerom tam zainstalowanym.

Sieć LAN jest siecią serwerową, z serwerem pracującym pod kontrolą systemu operacyjnego Windows NT 3.51 Server. Sieć LAN posiada topologię gwiazdy i wykorzystuje okablowanie UTP kategorii 5 i karty sieciowe 10 MB/s. Sieć posiada 3 koncentratory (HUB) - 24 -portowy i 12 portowy firmy 3Com (linkBuilder FMS II) oraz 8 portowy HUB Genius GH4080 SE zainstalowany w księgowości.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Serwer jest komputerem klasy Pentium 133 MHz z 64 MB RAM i 4 GB pamięci dyskowej. Codziennie dokonywane są backupy danych zgromadzonych na serwerze.

Od 1998 roku komputery pracujące w sieci LAN uzyskały dostęp do internetu poprzez łącze dzierżawione (28.8). Prawie do końca 1998 roku dostęp do sieci Internet zapewniany był przez freewarowy Server Proxy VSOCKS Light V0.14. Obecnie dostęp do internetu zapewniany jest przez sprzętowy Serwer Proxy MTPSR1 - 100 firmy MultiTech Systems.

Park posiada również własną skrzynkę e-mail : wigry_pn@su.onet.pl

W 1999 roku w WPN został zatrudniony pracownik na stanowisku specjalisty ds. geodezyjno- informatycznych. Głównym jego zadaniem jest wdrażanie Systemu Informacji Przestrzennej GIS. W 1999 roku nie odbyły się żadne szkolenia z zakresu informatyki i żaden z pracowników nie został wydelegowany na konferencje związaną z tym tematem.

4. ANALIZA I OCENA DZIAŁALNOŚCI PRZYRODNICZEJ I OCHRONNEJ

4.1 Ochrona ekosystemów leśnych

4.1.1 STREFY OCHRONY ŚCISŁEJ

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27.06.1988 roku w sprawie utworzenia WPN określiło strefy ochrony ścisłej, zestawione w 3 kolumnie tabeli 9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 marca 1997 r. w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego anulowało utworzone wcześniej strefy. Oczekujący na zatwierdzenie Plan Ochrony WPN określił nowe strefy ochrony ścisłej (kolumna 4 tabeli 9).

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Zestawienie obszarów ochrony ścisłej na terenie WPN

Lp.	Nazwa obszaru ochrony ścisłej	Pow. w ha, wg Rozp. R.M. z 1988 r.	Położenie - oddział, pododdział wg Planu Ochrony WPN	Pow. w ha
1	2	3	4	5
1.	Wiatrołuża I	16,34	1c,d,f,g,i, 2b,d,i,j, 3b,c,g,k,m, 4 f,g,h	28,68
2.	Wiatrołuża II	11,96	5m,z,cx, 6d,h , 7 i,j,k, 8 l,m. 9ix, 14 g,h , 15 a,c, 16a, 17a,b , 18 a,b	20,58
3.	Wiatrołuża III	-	21b,j,k,l,p,r, 24f,x, 25a,b, 26a,b,f , 54k	14,99
4.	Maniówka	4,78	11d,f,g, 12b,c,f,l,n,o,y	6,89
5.	Wądołek I	2,12	40g,h	2,12
6.	Kamionka	26,00	43b,c,d,f,l,m,n, 61d,f,g,h,m, 77Aa,b,c,d,f, 78c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n	34,95
7.	Czarna Hańcza	42,78	86a,g,h,j,l,n,p, 87a,b, 98f,g,i,j,k,o, 98A cały, 99a,b,c,g,h,i,j,d, 110b,c,d,h,i,j,l,m, 111a,b,c,d,f,h,j,n,o,p. 121c,d,f, 122a,i,l,m.,n, 128 cały, 129a,b, 135h,j,k, 136c,d, 143 b,c, 144b,c, 179, 180, 181, 182	126,40
8.	Kompleks jezior Długie, Muliczne, Okrągłe	119,86	127h, 134f, 141a,b,f, 150cz, 194, 195, 196	150,83
9.	Suchar Wielki	14,43	147c,d, 157b, 193	14,81
10.	Jezioro Białe	101,50	192	101,50
11.	Suche Bagno	39,91	253b,f, 274c, 275a, 276a,b,c, 277g,h,i, 278c	40,07
12.	Parowy	-	233i, 266d,i,j, 267g,h,i,l, 285a,b, 301d,f,j	33,12
13.	Wierchstaw	-	360h,i, 361d,f,g,h,i,j, 370a,b,c,d,f,h	24,81
14.	Obszar ochrony	-	235g, 236a,b,c,d,f	23,62

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

ściśle			
	379,68	RAZEM	623,17

4.1.2 OCHRONA LASU

4.1.2.1 Ochrona lasu

W 1999 roku wykonano szereg czynności związanych z ochroną ekosystemów leśnych Parku. Jednym z istotnych elementów w tym zakresie było ograniczanie i prognozowanie występowania szkodliwych owadów. W tym celu wyłożono:

- ◆ pułapki feromonowe - 357 szt. do odłowu kornika. Zastosowane zostały pułapki lejkowe - IBL3, ekranowe - IBL2Bis, rury Bohregarda oraz feromon ipsodor. W stosunku do roku poprzedniego po konsultacji ze specjalistami z Zespołu Ochrony Lasu w Olsztynie, dotyczącej zagrożenia drzewostanów Parku przez kornika, zmniejszono ilość pułapek.
- ◆ pułapki klasyczne - 28 szt. Wykorzystano w tym celu głównie wiatrolomy i wywroty oraz drzewa uszkodzone.
- ◆ w okresie zagrożenia przez kornika drukarza prowadzono wyszukiwanie drzew trocinkowych oraz systematyczną kontrolę wyłożonych pułapek. Zajmowało się tym 11 osób, które przepracowały łącznie 7500 godzin.
- ◆ nie korowano surowca drzewnego, ze względu na niewielkie zagrożenie ze strony kornika drukarza oraz terminowy wywóz zasiedlonego surowca z lasu.
- ◆ zrębkowano gałęzie po usuniętych świerkach. W tym zakresie przekroczono planowane koszty w związku z dużą ilością wywrotów i złomów spowodowanych huraganowym wiatrem na początku grudnia.

W ramach prognozowania występowania szkodliwych owadów przeprowadzono:

- ◆ próbne poszukiwania owadów w ściółce i zebrano materiał ze 163 powierzchni próbnych w stałych partiach kontrolnych.
- ◆ próbne odłowory brudnicy mniszki z 53 szt. pułapek feromonowych, w których zastosowano feromon o nazwie Lymodor.

W dalszym ciągu była utrzymywana ścisła współpraca z Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie w zakresie oceny zagrożenia lasów WPN na podstawie przesłanych materiałów tj:

- ◆ wykazów zagrożenia drzewostanów przez szkodniki wtórne
- ◆ wyników i materiałów z próbnych poszukiwań szkodników sosny
- ◆ wyników odłowów brudnicy mniszki na pułapki feromonowe

Wyniki oceny stwierdzają jednoznacznie, że w drzewostanach Parku nie występuje zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych i wtórnych.

Ponadto przesłano kwestionariusz występowania chorób lasu, który nie został jeszcze zinterpretowany.

W ramach ochrony lasu przed zwierzyną zabezpieczono chemicznie zgodnie z planem 103 ha upraw. Zastosowano po raz pierwszy repelent o nazwie Arborol Al . Na 1 ha powierzchni smarowano ok. 2 tys. sadzonek. Mechanicznie zabezpieczono 23 ha upraw. Zastosowano w tym celu osłony indywidualne (Db i inne liściaste) oraz osłonki spiralne i kolce (Św, So). Wykonano 250 mb grodzień (0,20 ha) i naprawiono 500 mb starych . Do grodzienia wykorzystano siatkę typu Parkan Ursus o wysokości 200cm.

Zakup materiałów oraz koszty robocizny i usług zostały sfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

4.1.2.2 Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej

Podobnie jak w latach poprzednich roku 1999 obowiązywały zasady i wytyczne w sprawie redukcji niektórych gatunków fauny na terenie Wigierskiego Parku Narodowego, wprowadzone w życie przez Dyrektora Parku Zarządzeniem Nr 29 z 1995 roku.

W związku z potrzebą ochrony upraw, młodników i naturalnych odnowień przed zgryzaniem oraz ograniczeniem szkód w uprawach rolnych wyrządzanych przez zwierzynę, w oparciu o wymienione Zarządzenie oraz Zasady gospodarowania populacją jeleniowatych na terenie Puszczy Augustowskiej zaplanowano na rok 1999 redukcję populacji zwierzyny grubej na terenie Wigierskiego Parku Narodowego o 98 szt. w tym 23 jelenie, 36 saren i 39 dzików. Zredukowano 40 szt. co stanowi 41% założonego planu, w tym dzik - 21 szt, sarna - 10 szt, jelen - 9 szt. Szczegółowa analiza redukcji przedstawiona została w załączniku nr 11 i 11A.

W analizowanym okresie znaleziono resztki tuszy jelenia byka zagryzonego najprawdopodobniej przez wilki, dwie sarny kozy pogryzione przez psy oraz dwa rogacze zostały potracone przez samochód.

W porównaniu do poprzedniego roku zredukowana powierzchnia szkód wyrządzonych w uprawach rolnych zmniejszyła się z 20 do 17,20 ha (o 14 %). Najwięcej upraw uszkodziły jelenie (10,03 ha - pow. zredu.), a następnie dziki. Pomimo mniejszej w tym roku powierzchni zredukowanej szkód, koszty wypłaty odszkodowań dla rolników były większe ze względu na wyższe ceny ziemniaków, za które wypłacono najwięcej odszkodowań.

W maju oszacowano szkody wyrządzone przez zwierzynę w uprawach i młodnikach.

Istotne uszkodzenia (II i III stopnia) w uprawach wystąpiły na pow. 99,94 ha (38,73 ha pow. zredukowanej), a w młodnikach na pow. 111,82 ha (21,75 ha pow. zredukowana).

Największy rozmiar szkód w uprawach stwierdzono w O.O. Mikołajewo i Gawarzec oraz w młodnikach w O.O. Krusznik, Wysoki Most i Mikołajewo.

4.1.3 HODOWLA LASU

4.1.3.1 Hodowla lasu

W roku 1999 wykonano następujące zabiegi ochronne z zakresu hodowli lasu (zał. nr 8):

- Odnowienia, dolesienia luk i przerzedzeń \Rightarrow 3,90 ha - 105 % powierzchni planowanej.
- Poprawy i uzupełnienia \Rightarrow 3,13 ha - 105 % powierzchni planowanej.
- Wyprzedzające przygotowanie gleby pod odnowienia w roku 2000 \Rightarrow 1,20 - 108 % powierzchni planowanej.
- Pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach \Rightarrow 120,14 ha - 92 % powierzchni planowanej. Na niektórych planowanych powierzchniach nie zachodziła konieczność pielęgnacji (słaby rozwój chwastów, dobre warunki pogodowe). Z uwagi na niedobór środków finansowych, w trakcie roku zweryfikowano wilkość powierzchni zakwalifikowanej do wykonywania II zabiegu oraz motyczenia. Należy jednak podkreślić, że pomimo zaistniałej sytuacji wykonano wszystkie pilne pozycje wniosku ochronnego.
- Czyszczenia wczesne \Rightarrow 34,18 ha - 100 % powierzchni planowanej.
- Czyszczenia późne \Rightarrow 51,17 ha - 98 % powierzchni planowanej. W jednym przypadku na wniosek nadleśniczego zredukowano powierzchnię o fragmenty młodnika nie wymagające pielęgnacji.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

- melioracyjne przygotowanie powierzchni \Rightarrow 3,20 ha - 107 % powierzchni planowanej

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 1999 roku.

Gatunek	Ilość w tys. sztuk
So 2/0	8
Św 2/0	14
Dbsz 2/0	21
Lp 2/0	2
Kl 3/0	0,5
Js 2/0	0,7
Gb 2/0	0,4
Wz 2/0	0,4

Sadzonki zakupiono w Nadleśnictwie Suwałki. Zgodnie z leśną regionalizacją dla nasion i sadzonek w Polsce WPN wykorzystuje materiał sadzeniowy pochodzący z mikroregionu nr 204. Prowadzony co roku zbiór nasion w obrębie parku daje możliwość produkcji sadzonek rodzimego pochodzenia. W roku 1999 odnotowano słaby urodzaj nasion dęba szypułkowego i lipy drobnolistej, toteż deklarowane wcześniej przez leśniczych możliwości zbioru nie mogły być zrealizowane.

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 1990 - 1997

Rok	Odnowienia, poprawki i uzupełnienia, dolesienia [ha]	Liczba sadzonek w tys. sztuk
1990	27	206
1991	21	108
1992	8	40
1993	7,5	42
1994	14,5	42
1995	18,5	105
1996	73	477
1997	51,4	356
1998	21,6	137
1999	7,03	47

Wniosek szczegółowy z hodowli lasu (analizując całościowo) w roku 1999 wykonano w 95 %. (powierzchnia planowana 227,92 ha - wykonana 216,92 ha) Różnica dotyczy głównie upraw planowanych do dwukrotnej pielęgnacji, co zostało wyjaśnione powyżej przy omawianiu szczegółowym poszczególnych zadań. Od sierpnia prace z zakresu hodowli lasu finansowane były ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zwiększenie rozmiaru prac na niektórych pozycjach nie wpłynęło na całkowite koszty hodowli lasu. Przeprowadzony przetarg na zabiegi ochronne spowodował znaczne ograniczenie wydatków w tym zakresie (20 % w stosunku do kosztów planowanych).

Udział WPN w konsultacji dotyczącej certyfikacji lasów państwowych

Wigierski Park Narodowy został zaproszony przez zespół audytorów QUALIFOR do udziału w konsultacjach na temat certyfikacji obszarów leśnych RDLP w Białymstoku. Proces certyfikacji rozpoczął się w IV kwartale 1999 roku dokonaniem „oceny zasadniczej”. Z racji bezpośredniego sąsiedztwa terenu Parku z Nadleśnictwami RDLP w Białymstoku

posiadamy liczne pozytywne spostrzeżenia i uwagi na temat działań jednostek Lasów Państwowych. Uwagi te dotyczące ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków, ochrony zasobów wodnych, zachowania biologicznej różnorodności, zachowania zasobów genowych, ochrony reprezentatywnych obszarów wszystkich typów lasów przekazano w formie ankiety do SGS FORESTY poddającej lasy certyfikacji zgodnie z „Zasadami i kryteriami dobrej gospodarki leśnej międzynarodowej organizacji Forest Stewardship Council”.

4.1.3.2 Pozyskanie i sprzedaż drewna

Pozyskanie drewna w ramach cięć pielęgnacyjnych i przebudowy w 1999 roku związane było z kontynuacją prac porządkowych mających na celu utrzymanie dobrego stanu sanitarnego lasów Wigierskiego Parku Narodowego. Realizacja cięć pielęgnacyjnych wynikała z nie zatwierdzonego jeszcze Planu Ochrony i dotyczyła I okresu realizacji jego zadań.

Znacząca poprawa stanu sanitarnego lasów starszych klas wieku spowodowała, że główny nacisk położono na cięcia pielęgnacyjne w drzewostanach młodszych klas wieku (II i III).

W analizowanym okresie pozyskano ogółem 11,4 tys. m³ surowca drzewnego, z czego 10,9 tys.m³ to grubizna. Głównym źródłem pozyskanej grubizny były cięcia pielęgnacyjne - 6,9 tys.m³, co stanowi 63% ogólnej masy. Pozostała masa - 4,0 tys.m³, tj. 37%, to surowiec średnio i wielkowymiarowy pozyskany w ramach cięć sanitarnych.

Rozmiar pozyskania w ramach cięć sanitarnych wynikał z konieczności usuwania drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne świerka i sosny oraz śniegołomów i śniegowalów:

- posusz czynny - 1,3 tys.m³
- drewno niezasiedlone - 0,6 tys.m³
- złomy i wywroty - 2,1 tys.m³

Pierwotny plan powierzchniowy cięć pielęgnacyjnych w analizowanym okresie w ramach trzebieży wynosił odpowiednio:

- trzebieże wczesne- 270,15ha,
- trzebieże późne - 19,9ha.

W wyniku korekty pozytywnie zaopiniowanej przez Radę Naukową WPN w dniu 13.10.1999 r. zwiększono zakres cięć pielęgnacyjnych o 10 ha. Możliwość zwiększenia cięć pielęgnacyjnych powstała w związku z brakiem konieczności wykonywania planowanego wcześniej rozmiaru cięć sanitarnych. Powstały rezerwy siły roboczej i sprzętu. Pozwoliło to na powiększenie planu cięć o trzy dodatkowe pozycje. Wykonanie dodatkowych zabiegów motywowały sprzyjające w tym okresie warunki klimatyczne (nieprzerwana dostępność do powierzchni pielęgnowanych). Po korekcie powierzchnia planowana do objęcia cięciami pielęgnacyjnymi wynosiła:

- trzebieże wczesne - 278,74 ha,
- trzebieże późne - 21,78 ha.

Przyjęty i skorygowany plan zrealizowano w 96%, w tym:

- cięcia sanitarne - 95%
- cięcia pielęgnacyjne - 96%

Pełną realizację przyjętego planu uniemożliwiły skutki wichury, która w dniu 4 grudnia 1999 r. przeszła nad północno-wschodnią Polską, czyniąc również szkody w drzewostanach WPN. Ze względu na konieczność pilnego usuwania skutków wichury przerwano realizację prac planowych i przystąpiono do porządkowania złomów i wywrotów. Taka sytuacja spowodowała przesunięcie niewykonanych zadań trzebieżowych (11ha) na rok

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

przyszły. W analizowanym okresie nie wystąpiły znaczące przekroczenia w wykonaniu masy w stosunku do założonego planu na poszczególnych pozycjach wniosku.

Po wstępnym oszacowaniu, skutki silnie wiejącego wiatru oceniono na ok. 8700m³ powalonego drewna, w tym:

- So - 4000m³
- Sw - 4500m³
- liśc. - 200m³

w rozbiciu na główne sortymenty przedstawia się to następująco:

- drewno wielkowymiarowe - 5800 m³
- drewno średniowymiarowe - 2900 m³

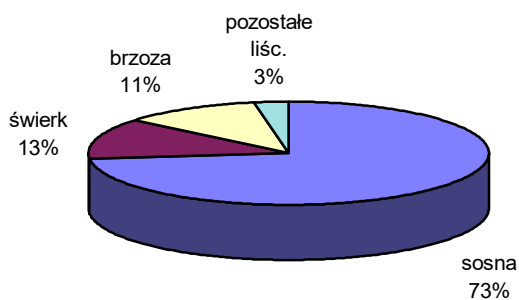
Usuwanie skutków wichury będzie stanowiło główne zadanie z zakresu cięć sanitarnych w Parku w I kwartale 2000r.

STRUKTURA POZYSKANIA DREWNA WG. GATUNKÓW I SORTYMENTÓW

W 1999 roku pozyskanie grubizny wg gatunków i sortymentów przedstawiało się następująco:

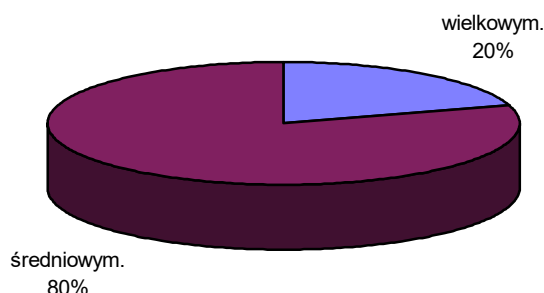
- sosna - 8 tys.m³
- świerk - 1,4 tys.m³
- brzoza - 1,2 tys.m³
- pozostałe liściaste - 0,3 tys.m³

Rysunek Błąd! Nieznany argument przełącznika. Pozyskanie grubizny według gatunków

- drewno wielkowymiarowe - 2,2 tys.m³
- drewno średniowymiarowe - 8,7 tys.m³

Rysunek Błąd! Nieznany argument przełącznika. Pozyskanie grubizny według sortymentów

SPRZEDAŻ DREWNA

W 1999 roku sprzedano ogółem 11391³ drewna, w tym 10919m³ grubizny. Szczegółowo strukturę sprzedaży wg sortymentów przedstawia tabela „Sprzedaż drewna” - załącznik nr 10a do analizy.

Pozostający niesprzedany zapas drewna na koniec analizowanego roku wyniósł ogółem 147 m³, z czego:

■ S3a	- 3 m ³
■ S2a	- 119 m ³
■ S4	- 25 m ³

4.1.4 OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

1. Charakterystyka zagrożeń występujących w WPN

Obszary leśne Wigierskiego Parku Narodowego zakwalifikowano do II kategorii zagrożenia pożarowego (opracowanie BULiGL O/Warszawa, stan na 01.01.1996 r.). Najbardziej zagrożone pożarowo są drzewostany w południowej części parku. Występują tu siedliska borowe z dominującymi drzewostanami sosnowymi.

Układ klas zagrożenia pożarowego w WPN przedstawia się następująco: Obwody Ochronne Lipowe i Wysoki Most - Klasa A; Lipniak, Leszczewek, Gawarzec, Słupie, Powały, Mikołajewo - Klasa B; Krzywe, Krusznik - Klasa C.

Duży wpływ na zagrożenie pożarowe w parku ma dostępność drzewostanów dla ogółu ludności. Gęsta sieć dróg gminnych i lokalnych, bliskość gruntów prywatnych, powoduje okresowe bądź stałe zagrożenie terenów parku pożarami. Połowa granicy leśnej WPN przylega do lasów obcej własności a pozostała część tej granicy do innych niż w zarządzie WPN terenów otwartych.

Najczęstszą przyczyną pożarów, które wystąpiły na terenie parku w okresie ostatniego pięciolecia było umyślne podpalenie lub nieostrożność z ogniem.

Posiadane siły i środki będące w gotowości do podejmowania działań.

W skład systemu ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych Wigierskiego Parku Narodowego wchodzi następujące elementy:

Punkty czerpania wody: sieć 25 punktów z czego 15 przystosowano dla ciężkich samochodów PSP, pozostałe przeznaczone dla lekkich samochodów terenowych wyposażonych w motopompę.

Drogi pożarowe prowadzące do osad leśnych i głównych punktów czerpania wody umożliwiające przejazd ciężkich samochodów straży pożarnej.

Pasy izolacyjne poprowadzone wzdłuż dróg najczęściej użytkowanych przez turystów i miejscową ludność.

Bazy sprzętu przeciwpożarowego:

- zasadnicze w trzech miejscach WPN (pryczepka samochodowa przystosowana do

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

przewożenia sprzętu ppoż, 2 agregaty gaśnicze AGP - 25, 10 gaśnic pianowych 9l, łopaty, siekiery, szpadle - po 10 sztuk, pilarka spalinowa z zapasem paliwa),

- podstawowe w każdym obwodzie ochronnym (gaśnice pianowe 9l - po 6 sztuk, siekiery, łopaty, szpadle - po 5 sztuk, pilarka spalinowa z zapasem paliwa),

- pługi leśne do wyorywania pasów izolacyjnych w obrębach ochronnych.

• Całodobowy Punkt Alarmowo - Dyspozycyjny z kompletem dokumentacji przeciwpożarowej (sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, mapy przeglądowe, schemat łączności alarmowej, mapa z koordynatami lotniczymi).

• Patrol przeciwpożarowy (naziemny) uruchamiany przy II i III stopniu zagrożenia pożarowego

• Codzienny przekaz informacji o zagrożeniu pożarowym (pomiar meteorologiczne w 27 strefie prognostycznej),

• Komputerowa baza danych, w skład której wchodzi następujące elementy:

- sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru,

- 48 godzinna prognoza pogody ICM dla regionu (internet),

- mapa operacyjna ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych WPN,

- model pożaru lasu.

- Informacja i propaganda (tablice informacyjno - propagandowe, ulotki, plakaty, prelekcje w szkołach)

Realizowane działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Najważniejszym zadaniem w roku 1999 z zakresu ochrony przeciwpożarowej było opracowanie i uzgodnienie Operatu szczegółowego ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych WPN z Komendantem Podlaskim Państwowej Straży Pożarnej. Całość dokumentacji, wraz z pozostałymi częściami Planu Ochrony przekazano za pośrednictwem KZPN do zatwierdzenia Ministrowi Środowiska.

a) Organizacja systemu ochrony przeciwpożarowej

• aktualizacja „Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru” - dostosowano sposoby do warunków nowego podziału administracyjnego kraju, uzgodniono dokumentację z nowymi Komendantami Powiatowymi PSP,

• w związku ze zmianami uprawnień organów władzy publicznej do zarządzania sytuacją kryzysową jakie wprowadziła od 01.01.1999 r. reforma administracyjna, Wigierski Park narodowy wytypował swoich przedstawicieli do składu Zespołu do Spraw Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa w Starostwie Powiatowym w Suwałkach,

• wspólnie z Komendami Powiatowymi PSP park uczestniczył w opracowywaniu „katalogów zagrożeń” dla obszarów powiatów i analiz stanu ochrony przeciwpożarowej,

• opracowano komputerową bazę danych łączącą w jedną całość najistotniejsze elementy systemu ochrony przeciwpożarowej w Wigierskim Parku Narodowym,

• przeprowadzono czynności kontrolno - rozpoznawcze pod kątem: przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej,

• rozpoczęto prace nad modernizacją systemu informacyjno - propagandowego (rozpoczęcie wymiany tablic informacyjno - propagandowych, prace nad projektem ulotek o tematyce przeciwpożarowej)

• opracowany w 1998 r. wniosek na modernizację systemu ochrony przeciwpożarowej został zarejestrowany przez NFOŚiGW i umieszczony na liście rezerwowej, w 1999 r. zaktualizowano wniosek i ponownie przesłano do rozpatrzenia,

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

- opracowano krótkookresowy plan potrzeb sprzętowych i szkoleniowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej i łączności (plan przesłano do KZPN)

2. Wniosek szczegółowy z ochrony przeciwpożarowej

W 1999 roku wykonano następujące zadania wnioskowane przez leśniczych:

- konserwowano 39 km pasów przeciwpożarowych (izolacyjnych),
- na bieżąco konserwowano sprzęt przeciwpożarowy i punkty czerpania wody,
- porządkowano pod względem przeciwpożarowym 95 ha terenu,
- powiększono 19 km prześwitów dróg,
- konserwowano łącznie 38 sztuk radiotelefonów bazowych i przewoźnych,

Łączny koszt ochrony przed pożarami wyniósł w roku 1999 - 33 543,00 zł. Dzięki przeprowadzonemu przetargowi udało się w znacznym stopniu zredukować planowane wydatki środków pieniężnych.

3. Odbyte szkolenia i ćwiczenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Przed rozpoczęciem okresu zagrożenia pożarowego przeprowadzono naradę szkoleniową dla Służby Parku. Omówiono zadania do wykonania w roku bieżącym oraz przedstawiono analizę roku minionego. Przedstawiono zmiany w ochronie przeciwpożarowej wynikające z reformy administracyjnej, obowiązującej od 01.01.1999 r. Zapoznano uczestników z podstawowymi elementami Operatu ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych WPN.

Ponadto Wigierski Park Narodowy uczestniczył w naradzie szkoleniowej zorganizowanej przez RDLP Białystok. W naradzie uczestniczyli przedstawiciele KW PSP, KP PSP, OSP. Główną tematyką narady były zmiany w organizacji krajowego systemu ochrony przeciwpożarowej obowiązujące od 01 stycznia 1999 r.

4. Dane statystyczne występowania pożarów oraz poniesionych strat.

W 1999 roku w granicach Wigierskiego Parku Narodowego wystąpiły dwa pożary (28.04, 02.08). W akcji gaszenia uczestniczyły jednostki OSP oraz siły własne (środki bazy zasadniczej i podstawowej w Kruszniku).

Tabela **Błąd! Nieznany argument przelącznika.** Pożary w 1999 roku

Lp.	Charakter pożaru	Pow. ha	przyczyna pożaru	wielkość strat
1	pożar budynku (stodoła drewniana)	-	podpalenie	szac. 15 000,00
2	pokrywy ściółkowej	0,02	podpalenie	200,00

W sprawie pożaru budynku prowadzone jest przez Posterunek Policji w Nowince postępowanie dochodzeniowe.

Ze względu na utrzymujący się III - najwyższy stopień zagrożenia pożarowego, wprowadzono w dniach 4.08 - 12.08 zakaz wstępu do kompleksów leśnych położonych w Obwodach Ochronnych: Krusznik, Lipowe, Mikołajewo, Wysoki Most.

5. Wnioski w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Ze względu na obowiązek zwolnienia do dnia 31.12.1999 r. zakresu częstotliwości w paśmie 45 MHz, w roku 2000 będą trwały prace nad dostosowywaniem sieci łączności rrl. do nowych warunków określonych w decyzji Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej.

Dla utrzymania prawidłowej pracy radiotelefonów (głównie nasobnych) konieczna jest budowa stacji przekaźnikowych. Przekazany do NFOŚiGW wniosek ma pomóc w realizacji tego zadania.

WPN od trzech lat występuje do NFOŚiGW o dofinansowanie zakupu lekkiego samochodu gaśniczego. Jest on niezbędny w warunkach Wigierskiego Parku Narodowego.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Ryzyko powstania pożaru w trudno dostępnym kompleksie leśnym jest bardzo duże. W takich sytuacjach lekki samochód terenowy wyposażony w moduł gaśniczy jest nieodzowny.

Oprócz powyższego w roku 2000 będą kontynuowane zadania edukacyjno - informacyjne, w szczególności:

- wymiana tablic informacyjno - propagandowych
- współpraca ze szkołami i samorządami
- projekt ulotek
- informowanie turystów o aktualnym stopniu zagrożenia pożarowego
- szkolenie Służby Parku

4.2 Ochrona ekosystemów nieleśnych lądowych

W celu ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych, WPN w 1999 roku wykupił:

Łąki	- 0,12 ha
Pastwiska	- 0,65 ha
RAZEM	- 0,77 ha

Powierzchnia gruntów rolnych na terenie Parku wynosi 2228 ha co stanowi 14,8% całkowitej jego powierzchni (załącznik nr 1). W tym grunty orne zajmują 11,2% powierzchni Parku (1680 ha) z czego 174 ha znajduje się w zarządzie Parku, a 1506 ha jest własnością prywatną.

Łąki i pastwiska obejmują 548 ha powierzchni Parku (3,5%): 98 ha znajduje się w zarządzie Parku, a 450 ha to własność prywatna. Szczegółowe zestawienie z podziałem na gminy i rodzaj własności przedstawiono w załączniku nr 3.

W formie deputedatów użytkowano 52,66 ha gruntów, w tym 37,07 ha gruntów ornych i 15,59 ha łąk i pastwisk. Miejscowym rolnikom wydzierżawiono 34,57 ha gruntów ornych oraz 15,08 ha łąk i pastwisk (łącznie 49,65 ha).

Na potrzeby Parku w ramach zespołów rolnych użytkowano 29,64 ha, z tego 13,44 ha wykorzystano pod zasiewy owsa, żyta i rzepaku, a na łąkach o powierzchni 16,20 ha wykonywano koszenie.

Zabiegi w zespołach upraw rolnych prowadzone są w celu utrzymania gruntów w odpowiedniej kulturze, zapewnienia materiału siewnego na poletka zaporowe, ograniczenia postępowania sukcesji roślinności drzewiastej i krzewów, a także stworzenia bazy pokarmowej dla zwierzyny w okresie nasilenia szkód w uprawach rolnych.

W 13 gospodarstwach rolnych jest realizowany program „Analiza techniczno-ekonomiczna celowości realizacji programu rolno-środowiskowego w Europie Środkowej. Program pilotażowy w obszarze Zielonych Płuc Polski”. Ma on za zadanie ocenę sytuacji gospodarstw rolnych gdyby obowiązywały zasady dofinansowania rolnictwa zawarte w dyrektywie nr 2078 Unii Europejskiej z 30.07.1992 r. (D.U. Wspólnot Europejskich nr L/215/92).

4.3 OCHRONA EKOSYSTEMÓW WODNYCH

Badania wód powierzchniowych dotyczyły pomiarów poziomu oraz chemizmu wód w rzekach Czarna Hańcza – w punktach kontrolno-pomiarowych w Sobolewie, przy ujściu rzeki do jeziora Wigry i w Czerwonym Folwarku oraz w rzekach Wiatrołuża i Piertanka. Prowadząc te badania Park współpracował, tak jak i w poprzednich latach, z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Czynną ochronę ichtiofauny wykonywano w jeziorach Wigry, Pierty, Krusznik, Leszczewek, Omułówek, Mulaczysko. Zabiegi ochronne realizowano zgodnie z wnioskiem ochrony ekosystemów wodnych zatwierdzonym przez Dyrektora oraz Radę Naukową Parku.

Czynną ochronę wykonywano poprzez:

1. Zarybienia wybranych wód:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

- a) gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (sielawa i sieja)
- b) rybami drapieżnymi (szczupak, sum, troć jeziorowa) w celu zwiększania ich liczebności i wzmacniania w ten sposób efektów biomanipulacji.

2. Odłowy rybacko-wędkarskie:

- a) ryb o krótkim cyklu życiowym w celu zapobiegania wtórnemu zanieczyszczeniu jezior przez snące ryby (sielawa).
- b) ryb karpiowatych w celu kontrolowania ich liczebności na odpowiednio niskim poziomie (płoć, leszcz).
- c) odłowy w celu pozyskania tarlaków do wychowu materiału zarybieniowego (sielawy, siei i szczupaka).
- d) odłowy ryb migrujących poza obszar WPN (węgorz).

3. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom z zakresu ochrony przyrody.

Ad. 1. ZARYBIENIA

w 1999 r. dokonano następujących zarybień wód WPN:

- jezioro Wigry - 22 000 000 szt. wylęgu sielawy - w dniach 19.03-03.04
1 500 000 szt. wylęgu siei - w dniach 19.03-03.04
1 292 000 szt. wylęgu szczupaka - w dniach 20.04-06.05
2000 szt. narybku troci jeziorowej - w dniu 21.04
77 kg krocza suma - w dniu 18.05
4000 szt. narybku jesiennego suma - w dniu 17.06
- jezioro Pierty - 3 000 000 szt. wylęgu sielawy - w dniach 01.04.-02.04
300 000 szt. wylęgu siei - w dniach 01.04-02.04
230 000 szt. wylęgu szczupaka - w dniu 06.05
1000 szt. narybku troci jeziorowej - w dniu 19.04
2000 szt. narybku jesiennego suma - w dniu 17.06
- jeziora: Kusznik, Omułówek , Mulaczysko, Leszczewek - po 30 000 szt. wylęgu szczupaka - w dniu 06.05.

Wpuszczony do jezior Parku materiał zarybieniowy sielawy i siei uzyskano w całości z pozyskanej jesienią 1998 roku przez brygadę rybacką WPN ikry. W sumie z własnej ikry uzyskano 28 950 000 szt. wylęgu sielawy i 1 800 000 szt. wylęgu siei. Nadwyżkę sielawy w ilości 3 950 000 szt. Park sprzedał lokalnym nabywcom. Dodatkowo w wylęgarni Parku wyprodukowano dzierzawcom wód (2 podmioty) 1 000 000 szt. wylęgu sielawy oraz 62 500 szt. wylęgu siei. Łącznie uzyskano 29 950 000 szt. wylęgu sielawy i 1 862 500 szt. siei.

Wpuszczony materiał zarybieniowy szczupaka w ilości 1 087 500 szt. wyprodukowano z ikry własnej. Pozostała część czyli 555 000 szt. (50 % wylęgu uzyskanego z ikry powierzonej przez 7 podmiotów) WPN przejął za inkubację ikry. Łącznie uzyskano 2 197 500 szt. wylęgu szczupaka.

Materiał zarybieniowy suma (narybek jesienny oraz kroczek) został zakupiony w Doświadczalnym Ośrodku Zarybieniowym Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Giżycku, narybek troci jeziorowej zakupiono z Ośrodka Zarybieniowego Polskiego Związku Wędkarskiego w Gawrych Rudzie.

Ad. 2 ODŁOWY

a). Odłowy regulacyjne wykonywano w 2 jeziorach (Wigry, Pierty). Do odłowów użyto rybackiego sprzętu ciągnionego (przywłoka), biernego oplatającego (wontony sielawowe, siejowe), biernego klatkowego (żaki, kozaki, mieroże, przestawa węgorzowa). Dane dotyczące czynnej ochrony ichtiofauny w poszczególnych jeziorach zawarte są w załączniku nr 13.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

W listopadzie w jeziorze Wigry wykonano odłowy wontonami sielawowymi i siejowymi w celu odłowu tarlaków sielawy i siei. W ich wyniku uzyskano 176,75 litrów ikry sielawy oraz 4,75 litra ikry siei. Uzyskany wiosną 2000 roku materiał zarybieniowy posłuży do zarybień wód Parku.

b). Odłowy wędkarskie. Poprzez przepisy regulaminu amatorskiego połowu ryb w wybranych wodach WPN presja połowowa kierowana jest na gatunki karpowate. W porównaniu z rokiem 1998 regulamin wędkarski nie uległ zasadniczym zmianom, udostępniono dodatkowo do wędkowania dwa jeziora: Czarne k. Bryzgly oraz Czarne k. Gawrych Rudy.

W 1999 roku sprzedano następujące ilości poszczególnych kategorii licencji wędkarskich:

- * licencje roczne - 179
- * licencje półroczne - 528
- * licencje miesięczne - 81
- * licencje dwutygodniowe - 219
- * licencje tygodniowe - 467
- * licencje dzienne - 3093

RAZEM - **4567**

Ad. 3 OCHRONA WÓD PRZED KŁUSOWNICTWEM

Pracownicy wydzielonego wodnego obwodu ochronnego Wigry patrolowali wody Parku w celu zwalczania przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom dot. ochrony przyrody. W ich trakcie pouczano wędkarzy w zakresie przestrzegania regulaminu wędkarskiego, zatrzymano kilkakrotnie kłusowniczy sprzęt rybacki, głównie różnego rodzaju wontony. W przypadku gdy zatrzymany sprzęt rybacki był w dobrym stanie, po przeróbkach i odpowiednim, zgodnym z przepisami oznakowaniu przeznaczano go do wykorzystania przez służby WPN do wykonywania odłowów.

4. INNA DZIAŁALNOŚĆ

1. W miesiącu sierpniu przeprowadzono w jeziorze Gałęzistym odłowy kontrolno - regulacyjne raków.
2. W ramach kontynuacji zabiegu restytucji raka szlachetnego w wodach WPN w dniu 20.08.1999 r. wpuszczono ponownie do jeziora Gałęzistego i Widnego 20 kg. sztuk wyrosniętych raków. Zabieg ten miał na celu wzmocnienie populacji raka szlachetnego współżyjącego z rakiem pręgopatym.
3. Z końcem roku WPN zakończył realizację zadania „Renaturalizacja zespołów ichtiofauny w wybranych ekosystemach wodnych Wigierskiego Parku Narodowego - modernizacja wylęgarni ryb” finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundacji EKOFUNDUSZ oraz WPN. Obiekt gruntownie wyremontowano oraz zmodernizowano dostosowując go do potrzeb ochrony zespołów ichtiofauny w wodach Parku.

Na początku września wystąpiło w południowej części jeziora Wigry (zatoka Wigierki) punktowe śnięcie sielawy i siei spowodowane deficytem tlenowym. Śnięcia ryb obserwowano w przeciągu ok. 7 dni, a ilość śniętych ryb nie przekraczała kilkudziesięciu kilogramów dziennie.

4.4 OCHRONA FLORY I FAUNY

Dążąc do zapewnienia właściwych warunków lęgowych dla wielu gatunków ptaków zwracano szczególną uwagę na ochronę drzew dziuplastych oraz pozostawiano 716 drzew posuszu jałowego, który został zinwentaryzowany i opisany w dokumentacji Parku.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

W miesiącu listopadzie oczyszczono 790 szt. starych skrzynek lęgowych . Prowadzono także dokarmianie ptaków zimą. Zakupiono 300 kg karmy (200 kg mieszanki tłuszczowej w kubkach oraz 100 kg mieszanki nasion). Wymienione zadania zostały sfinansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Kontynuowana była w 1999 roku ochrona miejsc lęgowych ptactwa wodnego przy brzegach wysp, poprzez zakaz uprawiania wszystkich form turystyki wodnej w terminie do 30 maja.

W celu utworzenia nowych kryjówek dla nietoperzy w 1999 roku wywieszono 50 skrzynek dla nietoperzy dla stworzenia im dogodnych warunków do życia i rozmnażania. Jest to podyktowane tym, że z terenu Parku stopniowo znikają stare budynki lub zostają zagospodarowywane wcześniej nie użytkowane strychy, poddasza, w których zwierzęta te miały swoje kryjówki. Zakup schronów dla nietoperzy oraz ich rozwieszenie w terenie pokryto ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W 1999 roku zapewniono opiekę rannym w wypadkach losowych zwierzętom znalezionym na terenie Parku:

- łabędź niemy
- bocian biały - 3 osobniki
- zając szarak
- myszołów zwyczajny

W 1999 roku w osadzie obrębu Maćkowa Ruda powstała niewielka woliera z wybiegiem dla chorych dzikich zwierząt. Będzie ona służyła do krótkotrwałego przetrzymywania dziko żyjących ptaków i ssaków, które po okresie leczenia i rekonwalescencji będą wypuszczane do środowiska. Woliera powstała poprzez adaptację istniejącej wiaty o wymiarach 536 x 550 x 300 cm. Wykonano posadzkę betonową, podmurówki, ściany z desek i siatki, wydzielono kwatery z drzwiami wejściowymi. Rocznie Park ma około 50 zgłoszeń dotyczących znalezienia chorych osobników ptaków i ssaków wymagających pomocy. Wśród nich są również gatunki rzadkie, których powrót do środowiska jest bardzo ważny. Istnienie wolierki pozwoli uratować życie tym osobnikom. Woliera powstała z pomocą finansową NFOŚiGW, w ramach zadania „Ochrona ekosystemów lądowych- 1999”.

4.5 ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE, OCHRONA WARTOŚCI KULTUROWYCH

I. W zakresie spraw związanych z elementami zagospodarowania terenów Parku, w 1999 roku rozpatrzono 180 spraw (73 z nich dotyczyły otuliny Parku). W szczególności rozpatrzono sprawy dotyczące:

- **Pomostów** - 10 przypadków opiniowania budowy i remontów, 8 z nich opiniowano pozytywnie (w tym jedną w otulinie). Wciąż nierozstrzygnięta jest jedna sprawa skierowana w poprzednim roku do NSA.

- **Zabudowy zagrodowej (rolniczej)** - z 21 podań o utworzenie nowego siedliska (w tym 13 w otulinie), pozytywnie zaopiniowano 20; - na 16 spraw o budowę budynków gospodarczych (w tym 8 w otulinie parku), pozytywnie zaopiniowano 15; - na 47 spraw (w tym 33 w otulinie) dotyczących budowy domów mieszkalnych, pozytywnie zaopiniowano 46. Szczególne nasilenie działań inwestycyjnych wystąpiło w rejonie wsi Nowa Wieś, Okuniewicz i Mała Huta leżących o otulinie parku.

- **Zabudowy lotniskowej** - wystosowano 24 opinie negatywne dotyczące budowy i remontów dla obiektów znajdujących się w granicach Parku i jedną pozytywną na terenie wyznaczonym planem zagospodarowania przestrzennego; - zaopiniowano pozytywnie 8 obiektów zlokalizowanych w otulinie parku. Sprawy opiniowane negatywnie dotyczą głównie

samowoli budowlanych polegających na budowie nowych bądź remoncie domków letniskowych już istniejących, bez wymaganych prawem zezwoleń. W sprawach tych prowadzone są postępowania administracyjne. W pięciu przypadkach zaistniałych samowoli czekamy na rozstrzygnięcie przez Naczelny Sąd Administracyjny.

- **Zmiany sposobu użytkowania gruntu**, - sprawa zniszczenia szaty roślinnej, samowolnego wykonania wielkich obiektów hydrotechnicznych, zniszczenia miejsc bytowania bobrów na Półwyspie Wigierskim, w strefie ochronnej jeziora Wigry, nie została jeszcze rozstrzygnięta przez Naczelny Sąd Administracyjny i nie zakończyło się dotąd postępowanie prokuratorskie.

- **Rozwiązania gospodarki wodno ściekowej** w miejscowościach leżących w granicach parku. W 1999 roku kontynuowano działania zmierzające do skanalizowania wszystkich miejscowości leżących na terenie Parku i otuliny. Zostały wykonane kolejne prace koncepcyjno - projektowe obejmujące swoim zasięgiem cały park i otulinę. Na bazie wykonanych prac Wigierski Park Narodowy wraz z Urzędem Miasta Suwałki i Stowarzyszeniem Gmin Wigry wystąpił z wnioskiem o sfinansowanie projektu skanalizowania obszaru WPN z programu pomocowego ISPA.

- Wigierski Park Narodowy opiniował **inne zamierzenia inwestycyjne i działania** polegające na:

- ⇒ modernizowaniu istniejących linii energetycznych napowietrznych i budowie linii telekomunikacyjnych okablowanych;
- ⇒ lokalizacji nadajników telekomunikacji komórkowej;
- ⇒ budowie przyłączy wodociągowych;
- ⇒ budowie obiektów pensjonatowych i gastronomicznych;
- ⇒ działaniach polegających na wyrównaniu terenu do wykorzystania jako miejsca pod namioty w agroturystycznych gospodarstwach rolnych.

II. Ważnymi sprawami związanymi z zagospodarowaniem przestrzennym terenów parku i otuliny, którymi zajmowaliśmy się w 1999 roku były:

- Kontynuowanie działań w celu przygotowania założeń projektu Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego położonego w pobliżu leśniczówki Słupie. Ośrodek Rozwoju Zrównoważonego Wigierskiego Parku Narodowego składać się będzie z obiektu ośrodka, ścieżki przyrodniczej i kulturowej oraz Centrum Energii Odnawialnych. Została wykonana koncepcja programowo - przestrzenna zagospodarowania ścieżki edukacji kulturowej, w ramach zadania „Ekspertyza- możliwości wykorzystania ścieżki edukacji przyrodniczo - kulturowej w WPN”, dofinansowanego przez NFOSiGW. W ramach tego zadania wykonano również prezentację projektu na dysku CD. Podjęte zostały działania wspólnie z Euroregionem Niemen i Ogólnopolskim Centrum Energii Odnawialnych, mające na celu zorganizowanie środków na realizację projektu Ośrodka. Założenia funkcjonalne ośrodka są realizacją Rezolucji Sejmu RP z dnia 8 lipca 1999 r., w sprawie wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz międzyresortowego programu „Świadome kształtowanie krajobrazu i ochrona krajobrazu historycznego”. Program został powołany Zarządzeniem Rady Ministrów nr 44, z dnia 27 lipca 1999 roku.

- Kontynuowanie działań zmierzających do rozwiązania problemu segregacji śmieci na terenie znajdującym się w granicach Parku. Związane to jest z organizowaniem zbierania i usuwania odpadów z terenów gmin, (zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. nr 132, poz. 622, z późniejszymi zmianami) przy uwzględnieniu programu suwalskiej kompostowni dotyczącego selektywnej zbiórki odpadów. Inicjatywa ta zmierza do szerszego rozpropagowania segregacji odpadów i uzupełnienie systemu selektywnej zbiórki śmieci na naszym obszarze.

III. W dniach 30.08 - 10.09. 1999 r, Pracownia Dziejów Szkła Instytutu Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, na zlecenie WPN dokonała archeologicznej ekspertyzy czterech obiektów produkcyjnych we wsi Leszczewo. Położone na północnym skraju wsi stanowisko zostało odkryte przez pracownika WPN, mgr inż. Zdzisława Zaborowskiego. Zajmuje ono stok głębokiego, zalesionego jaru prawdopodobnie będącego pozostałością po wyschniętym jeziorze rynnowym. Na jego obszarze, zajmującym około 15 arów, zlokalizowano dwa obiekty podstawowe, poddane systematycznym badaniom wykopaliskowym oraz liczne hałdy i wyrobiska spenetrowane powierzchniowo. Na obecnym etapie badań można stwierdzić, że obiekty te są relikdami pieców do wypalania wapna, wyrobiska miejscami wydobywania surowca a hałdy, co rozpoznano sondażem, powstały w wyniku przesiewania materiału z wyrobisk. O takiej funkcji pieców świadczą nie tylko pokłady wapna znalezione w jednym z nich ale również informacje ustne mieszkańców Leszczewa, potwierdzające istnienie tego typu produkcji już od czasów po kolonizacji wsi w drugiej połowie XVII lub pierwszej połowie XVIII wieku. Opierała się ona o bogate na tym terenie pokłady gytii wapiennej. Na stanowisku nie wydobyto zabytków ruchomych.

4.6 ANALIZA STANU BHP

1. Struktura zatrudnienia:

całkowita liczba zatrudnionych - 98 osób

w tym:

- gospodarstwo pomocnicze - 32 osób
- budżet - 66 osób
- w tym:
 - kobiety - 23
 - młodociani - 0

2. Wypadki przy pracy:

W 1999 roku miał miejsce 1 wypadek przy pracy:

w dniu 15 lutego 1999 roku wypadkowi przy pracy uległ Pan Stefan Mackiewicz zatrudniony w Wigierskim Parku Narodowym na stanowisku asystenta.

Okoliczności wypadku: Poszkodowany uległ wypadkowi podczas odczytywania stanu liczników energii elektrycznej w osadach leśnych. Chcąc dokonać odczytu w osadzie „Mikołajewo” wszedł do nieoświetlonego pomieszczenia i wpadł do znajdującego się w podłodze wejścia do piwnicy. Na skutek upadku stwierdzono u poszkodowanego skręcenie stawu skokowego lewej nogi.

Łączna liczba dni zwolnienia lekarskiego z tytułu wypadków przy pracy wyniosła 18. W opisywanym wyżej przypadku komisja lekarska nie orzekła uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego.

W porównaniu z rokiem ubiegłym znacznie spadł wskaźnik „ciężkości” wypadków w WPN:

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Wskaźnik ciężkości i częstotliwości wypadków w 1999 roku

Lata	wskaźnik ciężkości wypadków	wskaźnik częstotliwości wypadków
1998 rok	125	10,31
1999 rok	18	10,20

3. Wypadki w drodze z domu do pracy i z pracy do domu:

W 1999 roku miał miejsce 1 wypadek w drodze z domu do pracy:

w dniu 16 sierpnia 1999 roku wypadkowi w drodze z pracy do domu uległ Pan Romuald Topolski, zatrudniony w Wigierskim Parku Narodowym na stanowisku konserwatora. Wypadek nie spowodował uszczerbku na zdrowiu.

4. Choroby zawodowe:

W 1999 roku nie stwierdzono chorób zawodowych

5. Ochrona zdrowia:

W ciągu roku skierowano na badania okresowe 14 pracowników budżetowych oraz 11 gospodarstwa pomocniczego Wigierskiego Parku Narodowego. Prowadzono badania kontrolne w przypadku zwolnień lekarskich powyżej 30 dni oraz badania wstępne nowo zatrudnianych pracowników. Według stanu na dzień 31 grudnia 1999 roku wszyscy pracownicy Wigierskiego Parku Narodowego posiadali aktualne zaświadczenia lekarskie stwierdzające możliwość wykonywania zawodu.

6. Szkolenia bhp:

W 1999 roku zorganizowano i przeprowadzono szkolenia okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla następujących grup pracowniczych:

- pracownicy zatrudnieni na stanowiskach drwali - motorniczych - 7 osób
- pracownicy nadzoru - 5 osób
- oraz szkolenia specjalistyczne:
- szkolenie z zakresu metodyki udzielania instruktażu stanowiskowego - 16 osób
- szkolenie z zakresu ratowania tonących i udzielania pomocy przedlekarskiej - 16 osób

Jednocześnie prowadzono instruktaż ogólny i stanowiskowy dla pracowników nowo zatrudnianych.

7. Zagrożenia czynnikami szkodliwymi:

W Wigierskim Parku Narodowym, ze względu na specyfikę prowadzonej działalności występują następujące zagrożenia czynnikami niebezpiecznymi dla zdrowia:

- hałas - stolarz, drwal-motorniczy
- wibracja - drwal-motorniczy
- nadmierne obciążenie fizyczne - drwal - motorniczy
- stały kontakt z wodą - rybacy
- monitory ekranowe - pracownicy obsługujący komputery
- maszyny szczególnie niebezpieczne - drwal-motorniczy
- odczynniki chemiczne i trucizny - pracownicy laboratorium
- zagrożenie chorobami przenoszonymi przez kleszcze - pracownicy terenowi, pracownicy nadzoru inżynierskiego, pracownicy Ośrodka Edukacji Środowiskowej, pracownicy Pracowni Naukowo - Badawczej.

8. Badania stanu technicznego pomieszczeń i sprzętu:

W 1999 roku przeprowadzono badanie stanu technicznego pilarek drwali-motorniczych zatrudnionych w WPN. W wyniku pomiaru natężenia hałasu i wibracji stwierdzono przekroczenia NDN. Zgodnie z wynikami pomiarów ograniczono dla poszczególnych urządzeń czas pracy do wymiaru określonego przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku.

Pomiar NDN (Najwyższe Dopuszczalne Natężenie) przy pracy pilarkami: wszystkie pomiary hałasu przekraczały dopuszczalną normę (85dB), szczegółowe wyniki pomiaru w tabeli:

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. **Pomiar NDN (Najwyższe Dopuszczalne Natężenie) przy pracy pilarkami- hałas**

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Imię i nazwisko	krotność NDN	częstotliwość pomiarów	wnioski
Jan Świacki	1,41	6 m.-cy	Za wyjątkiem p. Olszewskiego
Andrzej Olszewski	0,65	1 rok	wszystkie pomiary wykonywać co pół roku.
Marek Zabłocki	1,29	6 m.-cy	Należy stosować ochronniki
Krzysztof Tomaszewski	3,24	6 m.-cy	słuchu. Przeprowadzić regulację pilarek. Wymienić tłumiki.
Wiesław Karczewski	3,16	6 m.-cy	Wystąpić do SANEPIDU o wydłużenie czasookresów
Witold Biziewski	4,57	6 m.-cy	pomiarów.
Stanisław Hołubowicz	3,31	6 m.-cy	

- wibracja - za wyjątkiem sprzętu p. Świackiego kształtowała się na poziomie i poniżej dopuszczalnych wartości. Szczegółowy wyniki pomiaru przedstawia tabela:

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Pomiar NDN przy pracy pilarkami- wibracja

Imię i nazwisko	Krotność NDN	Dopuszczalny czas pracy pilarką w	Częstotliwość pomiarów	Wnioski
Jan Świacki	1,17	43min.	6 m.-cy	przenieść na inne stanowisko lub zmienić sprzęt
Andrzej Olszewski	0,45	298min.	2 lata	utrzymać sprawność piły
Marek Zabłocki	0,87	87min.	1 rok	wymiana amortyzatorów,
Krzysztof Tomaszewski	1	60min.	1 rok	regulacja silnika
Wiesław Karczewski	0,36	468min.	2 lata	utrzymać sprawność piły
Witold Biziewski	0,81	92min.	1 rok	wymiana amortyzatorów, regulacja silnika
Stanisław Hołubowicz	0,36	457min.	2 lata	utrzymać sprawność piły

W tym samym okresie wykonano pomiary natężenia oświetlenia w pomieszczeniach wylęgarni ryb w m. Tartak i magazynie rybnym w Czerwonym Folwarku:

- w wyniku przeprowadzonych pomiarów stwierdzono, że natężenie oświetlenia zarówno światłem dziennym jak i sztucznym jest wystarczające i spełnia wymagane normy (w przypadku magazynu - minimalne, wylęgarni - przekracza maksymalne)
- częstotliwość pomiarów - raz na 5 lat lub przy każdej zmianie techniki.

9. Profilaktyka:

W związku z istniejącymi zagrożeniami pracowników ze strony ww. czynników szkodliwych i niebezpiecznych, w Wigierskim Parku Narodowym prowadzone były następujące działania profilaktyczne w celu ograniczenia stopnia zagrożenia:

- wydawanie posiłków profilaktycznych pracownikom uprawnionym do ich otrzymywania
- dostarczanie napojów chłodzących w okresie letnim oraz napojów ciepłych w okresie zimowym (pracownicy przygotowują posiłki i ciepłe napoje we własnym zakresie z dostarczonych przez zakład produktów)

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

- wydawanie wg bieżących potrzeb odzieży ochronnej i roboczej oraz obuwia roboczego w oparciu o przyjęte Zarządzeniem nr 11/97 Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 11.06.1997 roku normy przydziału odzieży ochronnej i roboczej dla poszczególnych stanowisk.
- wydawanie pracownikom środków czystości w oparciu o Zarządzenie nr 17/97 Dyrektora WPN z dnia 19.09.1997 roku
- prowadzenie badań lekarskich
- prowadzenie szkoleń z zakresu bhp
- prowadzenie kontroli w terenie w ramach przeglądu stanowisk pracy
- bieżące omawianie zagadnień z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na posiedzeniach Komisji ds. bhp w Wigierskim Parku Narodowym.

4.7 Ochrona przed szkodnictwem

Głównym zagrożeniem dla substancji przyrodniczej i mienia Wigierskiego Parku Narodowego oraz jego prawidłowej działalności są przestępstwa i wykroczenia polegające głównie na :

- Zaborze mienia (kradzież drewna ze stosów lub jego wyrąb i kradzież).
- Kłusownictwie rybackim (nielegalne połowy sieciami, prądem elektrycznym, polowania z kuszą, ościeniem, połów wędką bez ważnej licencji).
- Kłusownictwie na zwierzyńę łowną (wnykarstwo).
- "Dzikiej turystyce" i biwakowaniu w miejscach niedozwolonych.

Straż Wigierskiego Parku Narodowego liczy 7 osób. Dysponuje 3 samochodami terenowymi: Łada NIVA - 2 szt. oraz Suzuki SAMURAI 1 szt. Samochody te wyposażone są radiotelefony przewoźne. Ponadto Straż Parku posiada łódź motorową oraz wiosłową przystosowaną do pływania z przyczepnym silnikiem zaburtowym.

Do zadań Straży Parku Narodowego należy:

- ochrona mienia (drzewostanów Parku, zwierzyny i ichtiofauny) przez zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie kradzieży drewna i kłusownictwa,
- utrzymywanie ustalonego porządku oraz kontrola przestrzegania prawa i przepisów porządkowych na terenie Parku,
- informowanie o nieprawidłowościach z zakresu ochrony krajobrazu w formie pisemnych meldunków składanych Dyrektorowi Parku,
- ochrona przeciwpożarowa Parku przez patrolowanie o zwiększonej częstotliwości obszarów leśnych w okresie zagrożenia przeciwpożarowego,
- istotnym zadaniem Straży Parku jest jej udział w wypełnianiu obowiązków z zakresu edukacji i informacji turystycznej.

W 1999 roku funkcjonariusze Straży Parku przeszli szkolenie doskonalące przeprowadzone w 2 grupach: w maju w Wolińskim Parku Narodowym i wrześniu w Bieszczadzkiem Parku Narodowym. Szkolenie obejmowało program z zakresu przedmiotów prawnych, wyszkolenia strzeleckiego, nauki jazdy konnej, pomocy przed lekarskiej technik interwencyjnych prawa o ruchu drogowym. Po odbytych szkoleniu i złożeniu egzaminu, sześciu funkcjonariuszy otrzymało uprawnienia do kontroli ruchu drogowego na terenie Parku.

Dotychczasowe działanie Straży Parku jest prawidłowe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Opracowywane miesięczne plany pracy Straży Parku w zakresie ochrony mienia, zakładają penetrację całego obszaru Wigierskiego Parku Narodowego poprzez patrole samochodowe i piesze oraz patrole łodzi motorową i wiosłową po akwenach i ciekach wodnych WPN, ze szczególnym uwzględnieniem newralgicznych miejsc w różnych porach doby.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

W wyniku tych działań znaleziono i podjęto głównie z jeziora Wigry:

- 129 szt. sieci zastawionych przez kłusowników,
- 15szt. żaków,
- 13szt. sznurów,
- 66szt. wędek żywcowych - samolówek (okres zimy),

Ponadto ujęto na gorącym uczynku kłusowników:

- łowiących prądem elektrycznym - 2osoby,
- łowiącego siecią 1 osoba,
- spinningujących na wodach rezerwatowych - 5 osób,
- łowiących w okresie ochronnym - 2 osoby.

W miesiącach letnich od czerwca do września w weekendy regularnie miały miejsce wspólne patrole z Policją, zarówno po jeziorze Wigry łodzią motorową, jak i po drogach , polach namiotowych oraz kąpieliskach na terenie WPN.

Za nieprzestrzeganie przepisów o ochronie przyrody w sytuacjach szczególnego ich naruszenia 22 osoby ukarano mandatami na łączną sumę 545,00 zł.

4.8 Infrastruktura gospodarcza

W 1999 roku przeprowadzono następujące prace remontowe:

1. Zakończenie remontu budynku mieszkalnego w osadzie Samle II (wymiana podłóg, wykonanie węzła sanitarnego, wymiana tynków na ścianach i sufitych). Listopad 1998- styczeń 1999. **Koszt 34 930,11 zł.**
2. Remont kapitalny i modernizacja jazu, budynku socjalnego i budynku wylęgarni ryb w miejscowości Tartak. (rozbiórka i odbudowa jazu na rzece Piertówka. Ocieplenie budynków, wymiana pokrycia dachowego, wymiana okien i ocieplenie budynków styropianem, izolacja przeciw wilgociowa budynku wylęgarni, zakup i montaż nowoczesnego wyposażenia wylęgarni - pompa ciepła, mikrosito, nowe pompy oraz wyposażenie pomieszczenia inkubacji, instalacja systemów obiegu zamkniętego inkubacji i podchowalni narybku, wykonanie ujęcia wody rurociągiem o dł. 240 m z jeziora Omułówek. Listopad 1998-wrzesień 1999. Inwestycja zrealizowana przy udziale środków finansowych NFOŚ i EkoFunduszu. **Koszt realizacji ogółem 1.439.712,02 zł**, w tym: EkoFundusz- 668.796,43 zł, NFOŚiGW- 614.718,49 zł, WPN- 156.197,10 zł.
3. Wymiana okien i ocieplenie styropianem budynku mieszkalnego przy wylęgarni ryb w miejscowości Tartak. Wrzesień 1999. **Koszt 31 031,13 zł.**
4. Instalacja przewodu dymowego z rur stalowych i odmalowanie pomieszczeń w Leśniczówce Lipowe. Wrzesień 1999. **Koszt 4 692,80 zł.**
5. Rozpoczęcie prac remontowych w leśniczówce Gawarzec, w ramach projektu współfinansowanego z program STRUDER pod nazwą „Turystyka aktywna na obszarze Wigierskiego Parku Narodowego”. Grudzień 1999. **Koszt całkowity zadania 446 055,18 zł.**

4.9 Zatrudnienie, wynagrodzenia, szkolenia

W roku 1999 przeciętne zatrudnienie w Wigierskim Parku Narodowym wynosiło:

- 66 etatów w „budżecie”,
- 33 etaty w gospodarstwie pomocniczym

Podobnie jak w latach ubiegłych w ramach lokalnego programu specjalnego „zatrudnienie” pracowało w WPN w okresie sierpień-listopad 8 pracowników skierowanych przez Urząd Pracy. Ponad 80% wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne tych pracowników refundowane były przez Powiatowy Urząd Pracy.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Prace z zakresu ochrony ekosystemów lądowych w większości są wykonywane przez wyłonione w drodze przetargu Zakłady Usług Leśnych.

W 1999 roku pracowało 11 Zakładów Usług Leśnych zatrudniających około 100 osób w okresie pielęgnacji upraw.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne, łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym i po ubruttowaniu płac wynosi:

- 1.888,80 zł w budżecie
- 1.236,50 zł w gospodarstwie pomocniczym

Wszystkie ruchome składniki wynagrodzenia, takie jak umundurowanie, nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne zostały w pełni zrealizowane.

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Szkolenia i doskonalenie zawodowe pracowników WPN w 1999 roku:

Lp	Tematyka szkolenia doskonalenia zawodow.	organizator	ilość uczestników
1.	Studia Podyplomowe „Ochrona Parków Narodowych”	SGGW W-wa	1
2.	Kurs doskonalenia zawodowego dla funkc. Straży Parku	KZPN	5
3.	Kurs z zakresu bhp	RDLP Białystok	5
4.	Kurs podstawowy bhp dla osób kierujących pracownikami	RDLP Białystok	2
5.	Kurs z zakresu ubezp. Społecznych w świetle nowych przepisów	Stow. Księg. w Polsce	1
6.	Szkolenie kadry kierown. Z zakresu metodyki prowadzenia instruktażu stanowiskowego	WPN	16
7.	Szkolenie z zakresu podst. Umiejętności ratowania tonących i udzielania pierwszej pomocy	Suw. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	16
8.	Szkolenie z zakresu przygotowania aplikacji do programów pomocowych UE	Agencja Rozw.Regionaln. „Ares”	4
9.	Szkolenie nt. „przygotowanie projektów finansowych dla progr. Phare-INRED”	ARR „Ares”	2
10.	Szkolenie nt. „podstawy oceny ilościowej zasobów wodnych zlewni rzecznych”	PIOŚ	1
11.	Szkolenie z zakresu podatków od osób fizycznych	Stow. Księg. w Polsce	1
12.	Szkolenie okresowe bhp drwali	WPN	7
13.	Seminarium nt. „Leśnictwo Polskie na tle efektów gosp. Leśnej UE”	Stow. ITLiD	1
14.	Seminarium „ochrona płazów w Polsce”	PN Gór Stołowych	2
15.	Konferencja Herpotologiczna „czynna ochrona płazów”	Białowieski PN	2
16.	Konferencja Rybackich Użytkowników Jezior	IRŚ Olsztyn	1

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

17.	Symposium Sekcji Fykologicznej „metody oceny środow. Wodnego”	Pol. Tow.Botaniczne	1
18.	Warsztaty nt. „Gospodarki odpadami komunalnymi”	Fund.„Życie w zdrowiu” Białowieski PN	1

5. ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-FINANSOWE

5.1 Budżet

W budżecie Wigierski Park Narodowy osiągnął dochody w wysokości 61.311,52 zł, co w porównaniu z planem 54.000 zł stanowi 113,5 %. Na powyższe dochody składają się:

- ⇒ dochody z tytułu dzierżawy gruntów- 5.685,42
- ⇒ wpływy za czynsze mieszkaniowe- 48.274,84
- ⇒ wpływy za korzystanie z pokoi gościnnych- 6.703,72
- ⇒ wpływy za składniki majątkowe - 647,54

Wydatki budżetowe WPN wykonał w wysokości 2.614.566,82 zł, co na planowaną kwotę 2.616.153,00 zł stanowi 99,94%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów i wydatków budżetowych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. **Dochody budżetowe**

Rozdział 4711					
Lp.	Nazwa paragrafu	□□	Plan	Wykonanie	% wykonania
1	2	3	4	5	6
1.	Dochody z dzierżaw	33	10.000	5.685,42	56,9
2.	Wpływy z usług	42	44.000	54.978,56	125
3.	Wpływ ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych	43	-	647,54	
3.	Dochody różne	77	-		
4.	Odsetki	81	-		
Razem			54.000	61.311,52	113,5

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. **Wydatki budżetowe**

Lp.	Nazwa paragrafu	□□	Plan	Wykonanie	% wyk.
1	2	3	4	5	6
Rozdział 4711					
1.	Wynagrodzenia osobowe	11	1.417.794,00	1.417.794,00	100
2.	Nagrody z ZFN	17	78.131,00	78.131,00	100
3.	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	21	1.890,00	1.890,00	100
4.	Stypendia	24	-	-	-
5.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	25	1.000,00	973,02	97,3
6.	Podróże służbowe krajowe	28	6.000,00	5.228,54	87,1
7.	Podróże służbowe zagraniczne	29	2.325,00	2.325,00	100
8.	Materiały i wyposażenie	31	109.200,00	109.200,00	100
9.	Energia	35	13.700,00	13.700,00	100
10.	Usługi materialne	36	156.784,00	156.784,00	100
11.	Usługi niematerialne	37	16.800,00	16.799,83	100
12.	Kary, odsetki i sankcje	39	-	-	-
13.	Pomoce dydaktyczne, naukowe	38	-	-	-

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

	i książki				
14.	Różne opłaty i składki	40	21.886,00	21.884,95	100
15.	Składki na ubezpieczenia społeczne	41	277.227,00	277.806,24	100,2
16.	Składki na fundusz płac	42	37.127,00	35.761,24	96,3
17.	Odpisy na ZFŚS	43	30.004,00	30.004,00	100
18.	Podatki i opłaty na rzecz budżetu państwa	66	-	-	-
19.	Podatki i opłaty na rzecz budżetów gmin	67	89.520,00	89.520,00	100
20.	Dotacje na finansowanie inwestycji jednostek budżetowych	72	210.000,00	210.000,00	100
Razem			2.469.388,00	2.467.801,82	99,94
Rozdział 4997					
1.	Dotacje dla jednostek gospodarki pozabudżetowej	47	137.765,00	137.765,00	100
Rozdział 4995					
1.	Podróże służbowe krajowe	28	6.000,00	6.000,00	100
-	Materiały	31	-	-	
3.	Usługi materialne	36	3.000,00	3.000,00	100
4	Usługi niematerialne	37	-	-	-
Razem rozdziały 4711+4997+4995			2.616.153,00	2.614.566,82	99,94

5.2 Gospodarstwo pomocnicze

W 1999 roku Gospodarstwo Pomocnicze Wigierskiego Parku Narodowego osiągnęło wpływy ze sprzedaży drewna, ryb, licencji wędkarskich, kart wstępu i innych usług turystycznych, w wysokości 2.474.624 zł. Stanowi to 100,3 % planowanej kwoty dochodów, którą szacowano na 2.467.015 zł. W powyższych przychodach dotacje przyznane z zewnątrz wynoszą 794.024 zł, w tym dotacja z budżetu Państwa 137.765 zł. Dodatkowe wsparcie finansowe WPN uzyskał od prywatnych darczyńców- firm i osób prywatnych. Łączna kwota darowizn wyniosła w 1999 roku 14220 zł. Przychody z dotacji stanowią 32,1 % ogólnych przychodów.

Koszty realizacji zadań Gospodarstwa Pomocniczego wyniosły 2.498.713 zł, co stanowi 101,3 % planowanej kwoty 2.467.015 zł. Plan i wykonanie poszczególnych zadań Gospodarstwa Pomocniczego przedstawia poniższa tabela „Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów (rodzajów) działalności za 1999 rok” oraz załącznik nr 6 do niniejszej analizy „Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł”.

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów (rodzajów) działalności za 1999 rok

dział	Typ działalności	Przychody w zł		Rozchody w zł	
		plan	wykonanie	plan	wykonanie
1	2	3	4	5	6
I.	Ochrona przyrodniczych i kulturowych zasobów parków narodowych -RAZEM	1.822.752	1.843.167	1.009.539	978.354
1.	Ochrona przyrody nieożywionej i gleb	1.000	615	1.000	-
2.	Ochrona ścisła	-	-	-	-

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

3.	Ochrona ekosystemów wodnych	480.000	484.343	230.000	232.520
4.	Ochrona ekosystemów leśnych	1.317.202	1.350.629	656.389	632.637
a	Cięcia pielęgnacyjne i sanitarne	1.062.202	1.096.514	357.400	394.685
b	Hodowla lasu	150.000	150.000	200.116	136.614
c	Ochrona przed czynnikami biotycznymi i abiotycznymi	105.000	104.115	98.873	101.338
5.	Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych	-	-	7.000	2022
6.	Ochrona zwierząt	24.550	7.580	48.580	46.078
a	Ochrona zwierząt	-	-	-	18.138
b	Ochrona zwierzyny łownej	24.550	7.580	48.580	27.940
c	Ośrodki hodowli zwierząt	-	-	-	-
7.	Ochrona roślin	-	-	2.500	2.190
8.	Ochrona walorów widokowych krajobrazu	-	-	1.000	494
9.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego	-	-	2.000	4.396
10.	Ochrona przed pożarami i szkodnictwem	-	-	61.070	58.017
II	Działalność naukowo-badawcza, edukacyjna i turystyczna - RAZEM	383.100	386.799	493.188	514.634
1.	Działalność naukowo - badawcza	-	-	2.700	2.588
2.	Edukacja w zakresie ochrony przyrody i parków narodowych	196.500	196.487	306.188	308.407
3.	Wydawnictwa	109.300	109.350	97.000	116.987
4.	Udostępnianie parku dla turystyki	45.300	48.962	55.000	54.083
5.	Monitoring przyrodniczy i techniczny	32.000	32.000	32.300	32.569
III	Pozostała działalność - RAZEM	261.163	244.658	564.288	592.871
1.	Plany ochrony i ich rewizja	203.900	203.900	160.988	162556
2.	Regulacja stanu posiadania	-	-	3.000	772
3.	Naprawy budynków i innych środków trwałych	-	-	126.300	148904
4.	Remonty dróg	-	-	10.000	12.074
5.	Transport i gospodarka warsztatowa	2.500	4.722	193.000	208.406
6.	Administracja budynków	200	391	71.000	60.159
7.	Inne - przychody konto 750 i 760	54.563	35.645	-	-
IV	Koszty zarządu	-	-	400.000	412.854
1.	BHP	-	-	48.700	39.357
2.	Szkolenia zawodowe	-	-	5.500	8.186
	OGÓLEM	2.467.015	2.474.624	2.467.015	2.498.713

5.3 Fundusze celowe

W 1999 roku Wigierski Park Narodowy uzyskał dotacje na realizację następujących zadań:

1. NFOŚiGW - Zakończenie prac nad projektem planu ochrony WPN
2. Uniwersytet im. A.Mickiewicza Poznań - Realizacja programu pomiarowego ZMŚP w Stacji Naukowej WPN w roku hydrobiologicznym 1999
3. NFOŚiGW - Ochrona ekosystemów lądowych WPN w 1999 r.
4. NFOŚiGW - Rozwój funkcji edukacyjnej w WPN -10 lecie jego działalności .
5. Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach - realizacja lokalnego programu specjalnego „Zatrudnienie”
6. Korpus Pokoju - Organizacja szlaków rowerowych na terenie WPN

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

7. NFOŚiGW - Modernizacja wylęgarni ryb w Tartaku
8. EkoFundusz - Modernizacja wylęgarni ryb w Tartaku
9. NFOŚiGW - Wydanie książki pt. "X lat Wigierskiego Parku Narodowego"
10. NFOŚiGW - Realizacja filmu dokumentalnego o WPN
11. NFOŚiGW - Dotacja na budowę linii energetycznej z Fińskiego Funduszu Żywnościowego

Łączna kwota dotacji wyniosła 1.954.000 zł. Zakres prac wykonanych w ramach poszczególnych zadań został omówiony w rozdziałach dotyczących problematyki jakiej te zadania dotyczyły. Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł z podaniem kosztów przedstawia załącznik nr 6.

W 1999 roku Wigierski Park złożył 19 wniosków o uzyskanie dotacji finansowych.

Szczegółowy wykaz wniosków składanych w 1999 roku o uzyskanie dotacji finansowych na lata 2000-2003 zawiera tabela na następnym stronie.

Tabela Błąd! Nieznany argument przełącznika. Wnioski o dotacje składane w 1999 r.

Lp.	Tytuł wniosku / nazwa zadania	Do Kogo	Ak- cept.	Koszt tys. zł	Kwota dotacji	
					tys. zł	%
1	Rozwój infrastruktury turystycznej WPN	NFOŚiGW	NIE	1187,70	748,00	63
2	Ochrona ekosyst. lądowych WPN-1999	NFOŚiGW	TAK	946,24	116,35	12
3	Ochrona ekosyst. lądowych WPN-2000	NFOŚiGW	?	1325,03	306,38	23
4	Turystyka aktywna na obszarze WPN	STRUDER	TAK	271,66	135,83	50
5	Turystyka aktywna na terenie WPN	EkoFundusz	NIE	627,02	215,04	34
6	Segregacja odpadów na terenie WPN	PIG Ekorozwój	?	110,00	65,50	59
7	Modernizacja systemu ochrony przeciwpożarowej w WPN	NFOŚiGW	?	541,00	385,40	71
8	Rozwój funkcji edukacyjnej WPN - 10-lecie działalności	NFOŚiGW	TAK	179,00	150,00	84
9	System monitoringu zintegrowanego	NFOŚiGW	TAK	811,70	353,50	44
10	Zaplecze edukacji kulturowej i przyrodniczej WPN	Fundacja Batorego	NIE	4950,00	60,00	1,2
11	Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry ¹	ISPA	?	34600,00	26190,00	75
12	Kanalizacja i oczyszczanie ścieków w zlewni jeziora Wigry	EkoFundusz	NIE	14400,00	2640,00	18
13	Ekspertyza- możliwości wykorzystania ścieżki edukacji przyrodniczo-kulturowej	NFOŚiGW	TAK	30,00	25,00	83
14	Wykonanie projektu realizacyjnego „Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego w WPN”	NFOŚiGW	NIE	150,00	100,00	67
15	Szkołka leśna Powały	NFOŚiGW	?	3783,13	2505,70	66
16	Działalność edukacyjna WPN	NFOŚiGW	?	337,00	309,00	92

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

17	Budowa sanitariatów i sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na polu namiot. „Jastrzęby	Pol.-Szwajc Kom.Śr.Zł.	?	250,00	?	?
18	Wykup gruntów prywatnych stanowiących enklawy w ekosystemach leśnych i	Pol.-Szwajc Kom.Śr.Zł.	NIE	917,00	?	?
19	Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii do modernizacji i zmiany technologii	NFOŚiGW	?	1722,00	540,00	31

¹ wspólnie ze Stowarzyszeniem Gmin Wigry i Urzędem Miasta Suwałki
Znak zapytania oznacza, że wnioski nie zostały jeszcze rozpatrzone

6. RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO

W 1999 roku Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego obradowała w następującym składzie:

1. prof. dr hab. Aleksander Sokołowski- Przewodniczący
2. prof. Andrzej Strumiłło- Vice Przewodniczący
3. prof. dr hab. Andrzej Hopfer
4. prof. dr hab. Roman Andrzejewski
5. prof. dr hab. Bogusław Zdanowski
6. prof. dr hab. Alina Myrcha
7. prof. dr hab. Andrzej Prejs
8. dr hab. Edward Stępień
9. dr Tadeusz Krzywosz
10. dr inż. Juliusz Twaróg
11. dr inż. Andrzej Kolk
12. dr Hanna Werblan-Jakubiec
13. mgr inż. Tadeusz Chojnacki w zastępstwie mgr inż. Zbigniewa Godlewskiego
14. mgr Romuald Luto i w zastępstwie mgr inż. Dorota Krzykwa-Vaszon
15. Henryk Grabowski
16. mgr Mieczysław Grnyo

W roku 1999 odbyły się trzy posiedzenia Rady Naukowej Wigierskiego Parku Narodowego: 11 marca, 27 lipca i 13 października.

W posiedzeniu z dnia 11 marca udział wzięło 21 osób, w tym 11 członków RN WPN. W czasie obrad dyskutowano głównie nad przygotowywanymi operatami Planu Ochrony WPN (operat ochrony ekosystemów lądowych, operat ochrony zasobów i walorów przyrody nieożywionej i gleb, operat ochrony przeciwpożarowej, operat ochrony flory naczyniowej, operat ochrony fauny, operat ochrony ekosystemów wodnych). Po wysłuchaniu informacji i dyskusji RN WPN pozytywnie zaopiniowała wszystkie przedstawione propozycje operatów, z wyjątkiem operatu ochrony fauny, zalecając jego korektę zgodnie z opinią Dyrekcji Parku. Następnie Dyr. przedstawił ramowy program działalności Pracowni Naukowo-Badawczej WPN na trzy lata.

Drugie posiedzenia Rady Naukowej Wigierskiego Parku Narodowego odbyło się 27 lipca 1999 roku. Wzięło w nim udział 14, w tym 8 członków RN WPN. Podobnie jak poprzednie posiedzenie, to również poświęcone było w większości zagadnieniom związanym z Planem Ochrony Parku. Dyskutowano operaty: ochrony ekosystemów lądowych, ochrony flory roślin naczyniowych, zagospodarowania turystycznego, ochrony zasobów i walorów przyrody nieożywionej i gleb, operat ochrony ekosystemów wodnych oraz operat ochrony fauny. Rada Naukowa WPN pozytywnie zaopiniowała wszystkie przedstawione operaty. Skład RN WPN powiększony został o trzech nowych członków: Mieczysław Grnyo - Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin „Wigry”, reprezentujący samorząd lokalny, wojewódzki Konserwator Przyrody w Województwie Podlaskim - Romuald Luto i Henryk Grabowski, prezes suwalskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

W trzecim posiedzeniu Rady Naukowej WPN, które odbyło się 13 października 1999 roku, udział wzięło 19 osób, w tym 8 członków RN WPN. W czasie obrad zaopiniowano teksty operatów Planu Ochrony WPN (operat zagospodarowania przestrzennego, operat ochrony zasobów i walorów przyrody nieożywionej i gleb, operat ochrony zasobów i

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

walorów krajobrazowych, operat zagospodarowania turystycznego oraz wstępna wersja operatu generalnego). Po wysłuchaniu wystąpień referentów oraz dyskusji Rada Naukowa WPN pozytywnie zaopiniowała przedstawione opracowania.

Z dniem 31.12.1999 roku zakończyła się kadencja Rady w dotychczasowym składzie.

7. KONTROLE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE

7.1 Kontrole wewnętrzne

2. Straż Parku przez cały rok penetrowała cały obszar WPN. Były to patrole samochodowe i piesze oraz patrole łodzią motorową i wiosłową po akwenach i ciekach wodnych WPN. W działaniach tych uczestniczyli również inni pracownicy Parku. W miesiącach letnich od czerwca do września w weekendy regularnie miały miejsce wspólne patrole z Policją, zarówno po jeziorze Wigry łodzią motorową, jak i po drogach, polach namiotowych oraz kąpieliskach na terenie WPN. Za nieprzestrzeganie przepisów o ochronie przyrody w sytuacjach szczególnego ich naruszenia 22 osoby ukarano mandatami na łączną sumę 545,00 zł.
3. W dniu 29.10.1999 roku pracownik służb bhp w WPN - inż. Wojciech Kamiński przeprowadził kontrolę z zakresu bezpieczeństwa i higieny podczas mechanicznego pozyskiwania drewna. Kontrola obejmowała znajomość i przestrzeganie przez pracowników zasad bhp. Ponadto przeprowadzono badania natężenia czynników uciążliwych dla zdrowia.
4. Jesienią 1999 roku przeprowadzono inwentaryzację trwałych składników majątkowych Parku. Nie stwierdzono ubytków tych środków.
5. Kontroli podlegały także służby dozoru. Praca ich była kontrolowana szczególnie nocą. W tym zakresie także nie stwierdzono nieprawidłowości.

7.2 Kontrole zewnętrzne

W 1999 roku w Wigierskim Parku Narodowym odbyło się 5 kontroli zewnętrznych. Zakresy, czas trwania oraz nazwy instytucji i nazwiska osób kontrolujących przedstawiają się następująco:

1. W dniach 8-9.04.1999 r odbyła się kontrola przeprowadzona przez mgr inż. Kazimierza Hałaburdę, inspektora Państwowej Inspekcji Pracy. Kontrola miała na celu ocenę przestrzegania przez WPN przepisów z zakresu prawa pracy, w tym przepisów BHP. Wnioski pokontrolne zostały zrealizowane a WPN udzielił pisemnej informacji o ich realizacji.
2. Dnia 20.04.1999 r odbyła się kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, przeprowadzona przez st. kpt. mgr inż. Dariusza Siwickiego - Zastępcę komendanta Komendy Miejskiej PSP w Suwałkach i mł. kpt. mgr inż. Leszka Krzyżewskiego - St. Inspektora Komendy Miejskiej PSP w Suwałkach. W toku kontroli nie wykryto żadnych nieprawidłowości.
3. Dnia 29.09.1999 r odbyła się kontrola sieci radiokomunikacji ruchomej lądowej, przeprowadzona przez Jerzego Kaźmierczuka i Wiesława Kiryluka z Zarządu Okręgowego PAR w Białymstoku. W wyniku kontroli stwierdzono zawyżoną moc 5 nadajników. Nieprawidłowości te zostały usunięte.
4. Dnia 27.10.1999 r odbyła się kontrola wylęgarni ryb WPN. Kontrolę przeprowadził Powiatowy Lekarz Weterynarii Krzysztof Piława i Bogusław Misiak - Powiatowy Inspektor ds. zwalczania chorób zakaźnych zwierząt z Miejskiego Inspektoratu Weterynarii w Suwałkach. Kontrola nie wykazała żadnych nieprawidłowości.
5. Dnia 24.11 1999 r odbyła się kontrola sieci RRL, przeprowadzona przez Wiesława Kiryluka i Annę Pilarską z Zarządu Okręgowego PAR w Białymstoku. Kontrola nie wykazała żadnych nieprawidłowości.

8. WSPÓŁPRACA

8.1 Współpraca krajowa

W zakresie ochrony ekosystemów lądowych:

- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku,
- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku,
- Nadleśnictwo Suwałki i Głębocki Bród,
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sejnach i Augustowie,
- Ochotnicze Straże Pożarne
- Nadleśnictwa Suwałki i Głębocki Bród,
- Instytut Badawczy Leśnictwa,
- Leśny Bank Genów w Kostrzycy,
- Urząd Gminy w Suwałkach, Krasnopolu, Nowince, Gibach
- Polskim Związkiem Łowieckim,
- Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie.
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

W zakresie edukacji środowiskowej:

- Współpraca z Urzędami Gmin: Suwałki, Nowinka, Giby, Krasnopol i wszystkimi szkołami podległymi poszczególnym UG - systematyczne przekazywanie kwartalnika „Parki Narodowe” i biuletynu „Zielone płuca Polski”
- Współpraca ze szkołami leżącymi na terenie Parku i otuliny: SP Stary Folwark, Płociczno-Tartak, Mikołajewo, Maćkowa Ruda, Remieńkiń, Nowa Wieś oraz ze szkołami suwalskimi.
- Współpraca z innymi parkami narodowymi, szczególnie z ich działami edukacyjnymi. Wspólnie z parkami: Biebrzańskim, Białowieskim i Narwiańskim, WPN przygotował wspólny program „Rozwój funkcji edukacyjnej i turystycznej czterech parków narodowych województwa podlaskiego”.
- Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Białymstoku, Fundacja „Życie w Zdrowiu” - współrealizacja programu „Rady na odpady”.
- Podlaski Ośrodek Aktywności Ekologicznej - warsztaty ekologiczne dla nauczycieli.
- Ochrona Środowiska UJ, Uniwersytet Łódzki, UW, UB - praktyki studenckie.
- Bałtyckie Centrum Energii Odnawialnych w Warszawie
- Stowarzyszenie Przyrodniczo - Kulturalne „Czarna Hańcza”

W zakresie badań naukowych i monitoringu środowiska:

1. Akademia Medyczna w Białymstoku (w zakresie badań mykologicznych),
2. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (w zakresie prowadzenia wspólnych badań)
3. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (w zakresie organizowania wspólnych badań),
4. Akademia Rolnicza w Poznaniu (w zakresie badań entomologicznych)
5. Amphi Consult - Dania (w zakresie badań płazów),
6. Białowieski Park Narodowy (w zakresie organizowania wspólnych badań herpetologicznych),
7. GIOŚ (w zakresie Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego),
8. Instytut Badawczy Leśnictwa - Białowieża (w zakresie prowadzenia wspólnych badań),

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

9. Instytut Badawczy Leśnictwa - Warszawa (w zakresie konsultacji),
10. IMGW Białystok (w zakresie konsultacji i wymiany danych)
11. Instytut Ochrony Środowiska (w zakresie wymiany danych i konsultacji dot. zintegrowanego monitoringu środowiska),
12. Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie (w zakresie konsultacji i prowadzenia badań naukowych),
13. Ogród Botaniczny w Warszawie (w zakresie realizacji programów naukowo-badawczych, w tym badań roślin rzadkich i zagrożonych w WPN),
14. Państwowy Instytut Geologiczny (w zakresie monitoringu wód podziemnych),
15. Uniwersytet Gdański (w zakresie prowadzenia badań),
16. Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu (w zakresie realizacji programu pomiarowego Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego)
17. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku (w zakresie wymiany informacji i prowadzenia wspólnych badań).
18. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (w zakresie prowadzenia badań)
19. Uniwersytet Wrocławski (w zakresie prowadzenia badań naukowych i konsultacji)

W zakresie pomocy finansowej:

1. Fundacja EkoFundusz w Warszawie.
2. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
3. Korpus Pokoju.
4. Agencja Rozwoju Regionalnego „Ares” w Suwałkach
5. Polsko - Szwajcarska Komisja Środków Złotowych.
6. Fundacja im. Stefana Batorego w Warszawie
7. Polska Izba Gospodarcza „Ekorozwój”
8. Prywatni darczyńcy - darowizny finansowe na rzecz Parku

W zakresie sporządzania Planu Ochrony:

1. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska.
2. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Warszawie.
3. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.
4. Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie.
5. Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego.
6. Uniwersytet Warmińsko- Mazurski.
7. Uniwersytet Warszawski.
8. Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu.
9. Służba Ochrony Zabytków w Suwałkach,
10. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w Warszawie,
11. Instytut Ekologii PAN w Dziekanowie Leśnym.
12. Katolicki Uniwersytet Lubelski.

W zakresie turystyki:

1. Suwalska Izba Rolniczo - Turystyczna w Suwałkach
2. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Suwałki
3. Suwalskie Centrum Informacji "Mewa"
4. Urząd Miasta Suwałki - Wydział Turystyki
5. Urząd Marszałkowski
6. Amerykański Korpus Pokoju
7. Biuro Turystyczne Natur Travel Białystok
8. Centrum Języków Obcych SITA
9. PPH "ANA" Błażej Bieńkowski
10. Przedsiębiorstwo Hotelarsko - Gastronomiczne " Suwalszczyzna"
11. Dom Pracy Twórczej w Wigrach

12. Tomasz Hentertan - Chata Wuja Toma
13. Teresa i Waldemar Meyer Firma Turystyczno-Usługowa
14. Zofia Tarasiewicz
15. Stanisław Huryn Gospodarstwo Agroturystyczne
16. Jan Jaworowski
17. Janusz Tomecki D'OROCART
18. Kluby Wodne: "Hańcza", "Kamena"
19. Stowarzyszenie wolontariuszy „Jeden Świat” z Poznania - badanie ruchu turystycznego w miesiącu sierpniu.

W zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń oraz ochrony mienia:

1. Miejskie i Powiatowe Komendy Policji w Suwałkach, Sejnach, Augustowie.
2. Prokuratury Rejonowe w Suwałkach, Augustowie i Sejnach.

W zakresie ochrony ichtiofauny:

1. Zarząd Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Suwałkach.
2. Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

Współpraca z innymi podmiotami:

1. Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku
2. Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku
3. Urzędy Gmin: Suwałki, Giby, Krasnopol, Nowinka
4. Społeczności wsi.
5. 13 rolników indywidualnych w ramach programu „Analiza techniczno-ekonomiczna celowości realizacji programu rolno-środowiskowego w Europie Środkowej”. Projekt pilotowy na obszarze Polski północno-wschodniej.

8.2 Współpraca zagraniczna

W 1999 roku Wigierski Park Narodowy współpracował z:

1. Dzukijskim Parkiem Narodowym (Litwa), w zakresie realizacji wspólnego projektu „Zrównoważony Rozwój Polskich i Litewskich obszarów chronionych”, finansowanego przez program PHARE-CREDO. W ramach tego projektu odbyły się dwa seminaria połączone z wizytami studialnymi:
 - 3,4 listopada, „Perspektywy rozwoju zrównoważonego obszarów chronionych”, Suwałki.
 - 6,7 grudnia, „Dziedzictwo kulturowe i ochrona krajobrazu, Marcinkonys- Litwa.
2. Federation des Parcs Naturels Reionaux de France w Paryżu - Francja (współpraca w zakresie wymiany doświadczeń i informacji na temat działalności parków narodowych i krajobrazowych we Francji i Polsce).
 1. Parc Naturel de la Brenne - Francja (w zakresie wymiany doświadczeń pomiędzy Parkami we Francji i Polsce)
 2. Duńską Agencją Ochrony Środowiska (zakończenie realizowanego w poprzednich latach wspólnego projektu „Usprawnienie programu monitoringu środowiska WPN”).
3. Federacją EURPOPARC (udział Wojciecha Misiukiewicza, p.o. Kierownika Zbiornicy Muzealnej, w „1999 Europarc International Cross-Border Youth Camp in Geres-Xures”. Obóz odbył się w dniach 16-30 lipca, na terenie Portugalii i Hiszpanii.)

9. REALIZACJA WNIOSKÓW Z 1998 ROKU

1. *Zakończenie prac nad Planem Ochrony.*

W 1999 roku zakończono prace nad Planem Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego.

2. *Wzmocnienie materialne i kadrowe pionu edukacji w WPN. Główne działania, to:*

⇒ *starania o pozyskanie środków na budowę nowych obiektów Ośrodka Edukacji Środowiskowej oraz Opracowanie projektu Muzeum Przyrodniczego im. A. Lityńskiego.*

W 1999 roku kontynuowano działania w celu przygotowania założeń projektu Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego, położonego w pobliżu leśniczówki Słupie. Ośrodek Rozwoju Zrównoważonego Wigierskiego Parku Narodowego składać się będzie z obiektu ośrodka oraz ścieżki przyrodniczej i kulturowej. Została wykonana koncepcja programowo - przestrzenna zagospodarowania ścieżki edukacji kulturowej, w ramach zadania „Ekspertyza - możliwości wykorzystania ścieżki edukacji przyrodniczo - kulturowej w WPN”, dofinansowanego przez NFOŚiGW. W ramach tego zadania wykonano również prezentację projektu na dysku CD. Podjęte zostały działania wspólnie z Euroregionem Niemen i Bałtyckim Centrum Energii Odnawialnej mające na celu zorganizowanie środków na realizację projektu Ośrodka.

W 1999 roku nie udało się uzyskać środków na opracowanie projektu technicznego muzeum im. A. Lityńskiego.

⇒ *wydanie monografii WPN z okazji 10-lecia jego istnienia,*

W 1999 roku wydawnictwo Włodzimierz Łapiński na zlecenie Wigierskiego Parku Narodowego wydało monografię „X lat Wigierskiego Parku Narodowego”. Książkę wydano przy pomocy finansowej NFOŚiGW.

⇒ *obchody 10-lecia powstania Parku.*

Zorganizowano 10 różnych imprez, przygotowano i wydano monografię „X lat WPM”, odlano 150 medali okolicznościowych dwóch autorów.

3. *Zintensyfikowanie prac związanych z zagospodarowaniem turystycznym Parku. Główne działania to:*

⇒ *poprawa oznakowania szlaków turystycznych*

W 1999 roku zrealizowano projekt oznakowania szlaków pieszych i rowerowych, dofinansowany przez Korpus Pokoju i PTTK. W jego wyniku poprawiono oznakowanie istniejących szlaków turystycznych, dokonano klasyfikacji tych szlaków na piesze oraz uniwersalne- piesze i rowerowe. Oznakowano 75 km nowych dróg rowerowych. W 110 miejscach ustawiono 280 drogowskazów turystycznych.

⇒ *budowa kładek na szlakach i wież widokowych, budowa i modernizacja parkingów*

10.03.1999 roku podpisano umowę z Agencją Rozwoju Regionalnego „Ares” na finansowanie projektu „Turystyka aktywna na obszarze Wigierskiego Parku Narodowego”. Projekt przewiduje m.in. budowę 400 m. kładki w poprzek doliny rzeki Czarna Hańcza oraz 2 wież widokowych- w Wiatrołuży i Nowej Wsi. Realizacja wniosku przeciągała się z powodu niedostatecznej ilości środków finansowych. Rozpoczęła się pod koniec 1999 roku. Planuje się budowę w/w obiektów w I połowie 2000 roku. Równolegle skierowano do EkoFunduszu wnioski o takim samym tytule, który oprócz wymienionych obiektów m.in. przewiduje budowę nowego parkingu w Wiatrołuży oraz modernizację istniejącego parkingu w Leszczewie. Wniosek oczekuje na rozpatrzenie. W 1999 roku wystąpiono również do NFOŚiGW z wnioskiem „Działalność edukacyjna WPN”, który między innymi przewiduje budowę zadaszonej platformy obserwacyjnej we wsi Bryzgiel. Wniosek oczekuje na rozpatrzenie.

⇒ *modernizacja pola namiotowego Jastrzęby*

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Wykonano projekt rozwiązania problemu gospodarki wodno-ściekowej i budowy sanitariatów. Skierowano wniosek do Polsko - Szwajcarskiej Komisji Środków Złotowych o dofinansowanie tego zadania. Wniosek oczekuje na rozpatrzenie.

⇒ *poprawa standardu i estetyki osad służbowych oraz zainstalowanie urządzeń energooszczędnych*

- Zakończono remont budynku mieszkalnego w osadzie Samle II (wymiana podłóg, wykonanie węzła sanitarnego, wymiana tynków na ścianach i sufitach).
- Wymieniono okna i ocieplono styropianem budynek mieszkalny przy wylęgarni ryb w miejscowości Tartak.
- Zainstalowano przewód dymowy z rur stalowych i odmalowano pomieszczenia w Leśniczówce Lipowe.
- Rozpoczęto prace remontowe w leśniczówce Gawarzec, w ramach projektu współfinansowanego z program STRUDER pod nazwą „Turystyka aktywna na obszarze Wigierskiego Parku Narodowego”. Projekt przewiduje m.in. adaptację poddasza leśniczówki na cele turystyczne oraz modernizację stajni dla koni.

⇒ *wydanie mapy turystycznej i przewodnika po szlakach rowerowych WPN.*

Wydano mapę turystyczno-przyrodniczą „Wigierski Park Narodowy”, skala 1:45000, nakład 8 tys. egzemplarzy, wydawca D'OROCART Białystok.

4. *Kontynuowanie prac z zakresu kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych. Plan zabiegów trzebieżowych na 1999 rok powinien ulec w stosunku do 1998 r. nieznacznemu zwiększeniu do 290 ha. Wynika to przede wszystkim z konieczności nadrobienia zaległości pielęgnacyjnych w drzewostanach oraz z możliwości przerzucenia sił roboczych i środków na wykonywanie tych prac. Na planowany rozmiar trzebieży ma również wpływ ocena drzewostanów dokonana przez służby terenowe Parku i pracowników BUL i GL w trakcie opracowywania materiałów do Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego. Nie zatwierdzony w chwili obecnej operat ochrony ekosystemów lądowych zawiera wykaz drzewostanów wymagających pilnego wykonania zabiegów pielęgnacyjnych, z którego do realizacji w 1999 roku przyjęto pozycje przewidziane do wykonania w początkowym okresie I-go 10-lecia.*

Pierwotny plan powierzchniowy trzebieży w analizowanym okresie wynosił 290.

W wyniku korekty zwiększono zakres cięć pielęgnacyjnych o 10 ha. Na skutek zmniejszenia rozmiaru cięć sanitarnych powstały rezerwy siły roboczej i sprzętu pozostającego do dyspozycji WPN. Pozwoliło to na powiększenie planu cięć o trzy dodatkowe pozycje. Wykonanie dodatkowych zabiegów motywowały sprzyjające w tym okresie warunki klimatyczne (nieprzerwana dostępność do powierzchni pielęgnowanych) oraz terminowa realizacja planowych zabiegów trzebieżowych w drzewostanach młodszych klas wieku. Po korekcie powierzchnia planowana do objęcia cięciami trzebieżowymi wynosiła 300,52 ha. Przyjęty i skorygowany plan zrealizowano w 96%. Pełną realizację przyjętego planu uniemożliwiły skutki wichury, która w dniu 4 grudnia 1999 r. przeszła nad północno-wschodnią Polską, czyniąc również szkody w drzewostanach WPN. Ze względu na konieczność uprzątnięcia złomów i wywrotów przerwano realizację prac planowych.

5. *Kontynuowanie działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej w północnej części Parku.*

W 1999 roku WPN zlecił i sfinansował przygotowanie m.in. ekspertyzy „Ocena rozwiązania gospodarki ściekowej w północnej części WPN”. Opracowanie tej i innych ekspertyz stało się merytoryczną podstawą do przygotowania wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia „Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry - grupa projektów w zakresie kanalizacji sanitarnej, oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę”. Wniosek został

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

opracowany wspólnie z Urzędem Miasta Suwałki oraz Stowarzyszeniem Gmin Wigry i skierowany do funduszu ISPA. Wniosek oczekuje na realizację.

6. *Kontynuowanie wykupów gruntów prywatnych, będących enklawami w obszarach leśnych Parku.*

W 1999 roku Wigierski Park Narodowy wykupił ze środków własnych grunty prywatne o powierzchni 0,81 ha. Aktualnie Park nie posiada własnych środków na wykupy gruntów, dlatego stara się o pozyskanie ich z innych źródeł. WPN wystąpił w listopadzie 1999 r. do Polsko-Szwajcarskiej Komisji Środków Złotowych z wnioskiem o dofinansowanie projektu : „Wykup gruntów prywatnych stanowiących enklawy w ekosystemach leśnych Parku położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów objętych ochroną ścisłą”. Wniosek oczekuje na rozpatrzenie.

7. *Zakup własnego serwera oraz wykonanie zabezpieczeń sieci wewnętrznej LAN przed atakami z Internetu.*

W 1999 roku zakupiono sprzętowy Serwer Proxy MTPSR1 - 100 firmy MultiTech Systems i poprawiono zabezpieczenie systemu.

8. *Wykorzystanie map numerycznych w działaniach ochronnych WPN. Zakup oprogramowania i odbycie szkoleń.*

W sierpniu 1999 roku zatrudniono specjalistę do spraw geodezyjno - informatycznych. Jego głównym zadaniem jest wdrażanie systemu informacji geograficznej w działaniach ochronnych WPN.

9. *Modernizacja posiadanych komputerów w celu ich przystosowania do pracy po roku 2000.*

Dokonano niezbędnych modernizacji komputerów. Problem roku 2000 w WPN nie zaistniał.

10. *Rozpoczęcie procesu przebudowy drzewostanów o najwyższym stopniu pilności, po zatwierdzeniu Planu Ochrony przez Ministra OŚZNiL*

Plan Ochrony WPN oczekuje na zatwierdzenie.

11. *Kontynuowanie prace z zakresu czynnej ochrony ichtiofauny. W tym m.in.:*

⇒ *dokończenie remontu wylęgarni i stopnia wodnego w Tartaku.*

Planowany zakres prac remontowych został zrealizowany w całości i w zakładanym terminie.

12. *Rozwijanie współpracy z władzami administracyjnymi i samorządami oraz organizacjami społecznymi działającymi na terenie Parku.*

Szczególnie dobrze rozwija się współpraca z władzami samorządowymi zrzeszonymi w Stowarzyszeniu Gmin Wigry. Jej efektem jest m.in. wspólna realizacja projektu „Zrównoważony rozwój polskich i litewskich obszarów chronionych”, finansowany przez program PHARE CREDO. Wspólnie został również wykonany projekt „Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry - grupa projektów w zakresie kanalizacji sanitarnej , oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę”. W skład Rady Naukowej WPN weszli przedstawiciele Stowarzyszenia Gmin „Wigry” i PTTK. Wspólnie z PTTK organizowano imprezy turystyczne i edukacyjne.

13. *Zintensyfikowanie działalności wydawniczej i informacyjnej Parku*

W 1999 roku wydano:

- Przewodnik po szlakach turystycznych WPN "Rowerem po Wigierskim Parku Narodowym"(2,5 tys. sztuk).
- Mapę turystyczno - przyrodniczą (8 tys. egzemplarzy).
- Monografię albumową „X lat Wigierskiego Parku Narodowego”.
- Przewodnik po ścieżce edukacyjnej „Płazy”.
- Trzy zestawy broszur dotyczących płazów, storczyków i porostów Wigierskiego Parku Narodowego (łącznie wydano 16 broszur).

14. ***Wykonanie prac geodezyjnych mających na celu rozgraniczenie gruntów prywatnych i jeziora Wigry w miejscowościach: Bryzgiel, Rosochaty Róg, Cimochowizna, Stary Folwark, Leszczewek.***

Zadania nie wykonano z powodu braku środków.

15. Budowa czterech osad służbowych (Wysoki Most, Powały, Sobolewo, Krzywe).

Zadania nie wykonano z powodu braku środków.

16. ***Dalsza modernizacja sieci łączności bezprzewodowej w Parku, w tym przede wszystkim przyspieszenie starań o uzyskanie nowych częstotliwości i wyposażenie sieci w minimum dwie stacje retransmisyjne.***

Zadania nie zrealizowano z powodu braku środków finansowych. Ponownie opracowano wniosek do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadania pt. „Modernizacja systemu ochrony przeciwpożarowej w Wigierskim Parku Narodowym”, w którym zaplanowano usprawnienie sieci rrl. poprzez wprowadzenie stacji przekaźnikowych i wymianę radiotelefonów nasobnych typu Midland. Wniosek oczekuje na rozpatrzenie.

17. ***Kontynuacja prac związanych z budową nowych i remontem istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz kontynuacja budowy garaży.***

Nie zbudowano żadnych nowych budynków mieszkalnych z powodu braku środków. Wykonano prace remontowe i opracowano dokumentację na realizację planowych prac remontowych.

18. ***Usprawnienie pracy pracowników służby terenowej Parku poprzez wyposażenie ich w nowy sprzęt (rejestratory leśniczego).***

To zadanie będzie realizowane po wdrożeniu systemu przez LP i wykorzystaniu nabytych w ten sposób doświadczeń.

10. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

10.1 Podsumowanie

1. Rok 1999 był dziesiątym rokiem działalności Wigierskiego Parku Narodowego.
2. Wigierski Park Narodowy wykonywał swoje zadania statutowe w oparciu o podział organizacyjny wprowadzony w 1996 roku. Podział administracyjny Wigierskiego Parku Narodowego wpływa korzystnie na jego funkcjonowanie.
3. Powierzchnia Parku nie uległa zmianie i wynosi 15.085,49 ha. Wokół Parku utworzona jest strefa ochronna zwana otuliną o powierzchni 11.283,81 ha.
4. W 1999 roku Wigierski Park Narodowy wykupił ze środków własnych grunty prywatne o powierzchni 0,81 ha.
5. Zakończono prace nad Planem Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego.
6. Aktualnie obszar Wigierskiego Parku Narodowego nie jest szczególnie zagrożony przez agresywne formy rozwoju i zainwestowania i tworzy harmonijną strukturę przyrodniczo-przestrzenną. Główne zagrożenia przyrody Parku to: zanieczyszczenie i eutrofizacja środowiska, presja turystyczna i rekreacyjna oraz kłusownictwo, szczególnie rybackie.
7. Ochrona czynna ekosystemów leśnych skupiała się głównie na pielęgnacji upraw złożonych w ostatnich latach oraz na zabiegach hodowlanych w drzewostanach młodszych klas wieku. Pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów wykonano na 120,14 ha. Czyszczenia wczesne i późne wykonano na 85,35 ha powierzchni leśnej. Jak co roku wiele uwagi i pracy włożono w kompleksowe zabezpieczanie drzewostanów przed szkodliwym działaniem owadów kambio- i foliofagicznych. Jednym z istotnych elementów w tym zakresie było ograniczanie i prognozowanie występowania szkodliwych owadów. W 1999 roku w drzewostanach Parku nie występowało zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych i wtórnych.
8. Ochrona czynna ekosystemów wodnych koncentrowała się głównie na prowadzeniu zabiegów biomanipulacyjnych, zmierzających do kształtowania właściwych z punktu widzenia ochrony tych ekosystemów stosunków ilościowych i jakościowych w zespołach ryb. W tym celu wykonano zarybienia wybranych wód gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (siejka, sielawa) oraz wymagającymi zwiększenia liczebności (szczupak, troć jeziorowa, sum). Były prowadzone odłowy regulacyjne (odłowy rybackie i wędkarskie) ryb o krótkim cyklu życiowym (sielawa) oraz negatywnie oddziałujących na środowisko wodne ryb karpiowatych wykazujących objawy przegęszczenia (płoc, leszcz, krap, ukleja). Ważnym zabiegiem był odłów w celu uzyskania tarlaków do sztucznego rozrodu i wychowu materiału zarybieniowego (sielawa, siejka, szczupak).
9. W ramach ochrony krajobrazowej gruntów nie będących w zarządzie WPN, w 1999 roku rozpatrzono 180 spraw (73 z nich dotyczyły otuliny Parku). W szczególności rozpatrzono sprawy dotyczące pomostów, zabudowy zagrodowej (rolniczej), zabudowy letniskowej, zmiany sposobu użytkowania gruntu oraz rozwiązania gospodarki wodno ściekowej.
10. Park prowadził 12 tematów badawczych. W minionym roku na terenie Parku obce instytucje realizowały 22 tematy badawcze. Większość z nich to prace magisterskie, które realizowane były przy pomocy pracowników Parku.
11. Działalność edukacyjna WPN koncentrowała się wokół obchodów 10-lecia WPN. Główne działania z tym związane, to: konkurs plastyczny pt. „Wigierski Park Narodowy za następnych 10 lat”, konkurs literacki pt. „JAK WYOBRAŻAM WIGIERSKI PARK NARODOWY ZA 20 LAT”, ogólnopolska konferencja pt. „10 lat Wigierskiego Parku Narodowego”, konkurs fotograficzny pt. „Dziedzictwo kulturowe Wigierskiego Parku Narodowego”.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

12. Zrealizowano projekt oznakowania szlaków pieszych i rowerowych. W jego wyniku poprawiono oznakowanie istniejących szlaków turystycznych, dokonano klasyfikacji tych szlaków na piesze oraz uniwersalne- piesze i rowerowe. Oznakowano 75 km nowych dróg rowerowych. W 110 miejscach ustawiono 280 drogowskazów turystycznych. Wydano przewodnik „Rowerem po Wigierskim Parku Narodowym”.
13. Zakupiono nowe komputery i zmodernizowano połączenie z internetem. Obecnie w posiadaniu Wigierskiego Parku Narodowego znajduje się 29 komputerów (z czego dwa to komputery przenośne). Oprócz komputerów Park posiada również drukarki, skanery, ploter i inne.
14. Wigierski Park Narodowy uzyskał dotacje na realizację 10 zadań.
15. Wigierski Park Narodowy złożył 19 wniosków o uzyskanie dotacji finansowych.
16. Przeprowadzone w 1999 roku kontrole nie wykazały poważniejszych uchybień i nieprawidłowości w funkcjonowaniu Parku. Protokoły z tych kontroli wykazywały, że działania prowadzone w Parku wykonywane były poprawnie i z należytą starannością, co świadczy o fachowości i zaangażowaniu pracowników Wigierskiego Parku Narodowego.
17. Współpraca zagraniczna rozwijała się dobrze i włączane są do niej samorządy lokalne.
18. Zrealizowano większość wniosków z 1998 roku. Nie zrealizowanie niektórych wniosków było spowodowane brakiem funduszy.

10.2 Wnioski

Główne działania które należy prowadzić w 2000 roku to:

1. Terminowe wykonanie prac związanych z usuwaniem skutków wichury 3,4 grudnia 1999
2. Kontynuowanie działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej wokół jeziora Wigry.
3. Opracowanie projektów Muzeum Przyrodniczego im. A. Lityńskiego i Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego.
4. Rozpoczęcie budowy ścieżki edukacji przyrodniczo-kulturowej w przysiółku Słupie.
5. Budowa ścieżki edukacyjnej „Jeziora” w uroczysku Słupie
6. Kontynuowanie prac związanych z zagospodarowaniem turystycznym Parku. Główne działania to:
 - ⇒ budowa kładki przez dolinę rzeki Czarna Hańcza,
 - ⇒ budowa parkingu i dojścia do wieży widokowej Wiatrołuża,
 - ⇒ modernizacja parkingu przy istniejącej wieży widokowej w Leszczewie,
 - ⇒ budowa wież widokowych w: Wiatrołuży, Nowej Wsi i Bryzglu.
 - ⇒ modernizacja pola namiotowego Jastrzęby - budowa sanitariatów,
 - ⇒ budowa zadaszzonego miejsca edukacji i wypoczynku we wsi Krzywe,
7. Modernizacja systemu ochrony przeciwpożarowej w WPN. Dalsza modernizacja sieci łączności bezprzewodowej w Parku, w tym przede wszystkim przyspieszenie starań o uzyskanie nowych częstotliwości i wyposażenie sieci w minimum dwie stacje retransmisyjne.
8. Wykup gruntów prywatnych stanowiących enklawy w ekosystemach leśnych Parku położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów objętych ochroną ścisłą
9. Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii do modernizacji i zmiany technologii ogrzewania oraz działania zmierzające do oszczędności energii i ochrony powietrza na terenie WPN.
10. Kontynuacja prac związanych z budową nowych i remontem istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych.
11. Wydanie nowych materiałów i przewodnika dotyczącego obszaru Parku.
12. Przygotowanie własnych stron internetowych.
13. Rozpoczęcie budowy szkółki leśnej Powały.

Analizę działalności Wigierskiego Parku Narodowego za rok 1999:

Opracował:
Jarosław Borejszo

Na podstawie materiałów uzyskanych od
kierowników komórek organizacyjnych
i stanowisk WPN

Zatwierdził:
Zdzisław Szkiruc

11. WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I ZAŁĄCZNIKÓW

11.1 Tabele w tekście

Tabela 1 Stan bazy turystycznej i ruch turystyczny na terenie WPN w latach 1998, 1999.	19
Tabela 2 Rodzaje i długości szlaków turystycznych występujących w WPN i otulinie.....	23
Tabela 3 Zestawienie obszarów ochrony ścisłej na terenie WPN.....	26
Tabela 4 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 1999 roku.....	29
Tabela 5 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 1990 - 1997	29
Tabela 6 Pożary w 1999 roku.....	34
Tabela 6 Pożary w 1999 roku.....	34
Tabela 7 Wskaźnik ciężkości i częstotliwości wypadków w 1999 roku.....	40
Tabela 8 Pomiar NDN (Najwyższe Dopuszczalne Natężenie) przy pracy pilarkami- hałas	41
Tabela 9 Pomiar NDN przy pracy pilarkami- wibracja	42
Tabela 10 Szkolenia i doskonalenie zawodowe pracowników WPN w 1999 roku:	45
Tabela 11 Dochody budżetowe	47
Tabela 12 Wydatki budżetowe	47
Tabela 13 Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów (rodzajów) działalności za 1999 rok.....	48
Tabela 14 Wnioski o dotacje składane w 1999 r.....	50
Rysunki w tekście	
Rysunek 1 Udział poszczególnych grup turystów w WPN.....	21
Rysunek 2 Turyści w poszczególnych miesiącach	22
Rysunek 3 Pozyskanie grubizny według gatunków	31
Rysunek 4 Pozyskanie grubizny według sortymentów	31

Załączniki

Załącznik nr 1: Zestawienie powierzchni wg kategorii użytkowania

Załącznik nr 2: Zestawienie powierzchni wg kategorii ochronności

Załącznik nr 3: Zestawienie powierzchni wg gmin

Załącznik nr 4: Charakterystyka działalności naukowej i dydaktycznej

Załącznik nr 5: Wykaz realizowanych prac naukowo-badawczych

Załącznik nr 6: Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł

Załącznik nr 7: Szkółki

Załącznik nr 8: Odnowienie i pielęgnowanie lasu

Załącznik nr 9: Ochrona lasu

Załącznik nr 10: Pozyskanie drewna

Załącznik nr 10a: Sprzedaż drewna

Załącznik nr 11b: Ośrodki Zachowawczej Hodowli Zwierząt

Załącznik nr 11b: Liczebność wybranych gatunków zwierząt w Parku

Załącznik nr 11c: Ochrona zwierząt łownych

Załącznik nr 11d: Analiza odstrzałów redukcyjnych zwierzyny

Załącznik nr 12: Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych.

Załącznik nr 13: Czynna ochrona ichtiofauny

Załącznik nr 14: Turystyka i komunikacja

Załącznik nr 15: Zatrudnienie i wynagrodzenia

Załącznik nr 16: Wypadki przy pracy

Załącznik nr 17: Majątek Parku

Załącznik nr 18: Zestawienie zadań związanych z usuwaniem skutków powodzi

Załącznik nr 19: Wykaz pożarów

Załącznik nr 20: Ochrona Wigierskiego Parku Narodowego przed szkodnictwem

Załącznik nr 21: Informatyka

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Zestawienie powierzchni według kategorii użytkowania
(stan na 31 grudnia 1999 roku zgodnie ze sprawozdaniem GUS) z dokładnością do 1 ha

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie ^{xx}	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 386	102	2 597		15 085	100,0
2.	Grunty leśne ogółem	9 013		451		9 464	62,8
	w tym niezalesione	47		brak danych		47	0,3
3.	Grunty rolne ogółem	272		1 956		2 228	14,8
	w tym do zalesienia	-		-		-	-
4.	Grunty orne ogółem	174		1 506		1 680	11,1
	w tym na cele parku	96				96	0,1
	deputaty	38				38	0,3
	wydzierżawione	40				40	0,3
	nieużytkowane ^x	-				-	0,5
5.	Łąki i pastwiska ogółem	98		450		548	3,6
	w tym na cele parku	69				69	0,2
	deputaty	14				14	0,1
	wydzierżawione	15				15	0,1
	nieużytkowane	-				-	0,2
6.	Wody ogółem	2 892	9	7		2 908	19,3
	w tym jeziora hodowlane	-				-	-
	stawy hodowlane	-				-	-
7.	Grunty zadrzewione i zakrzaczone	-				-	-
8.	Nieużytki ^x	200		133		333	2,1
9.	Tereny pozostałe ^x	9	93	50		152	1,0

^{xx} - w zarządzie: Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w Białymstoku - 93,07 ha,
Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych - 8,76 ha

Sporządziła: D. Zaborowska
Załącznik nr 2

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Zestawienie powierzchni według kategorii ochronności (stan na 31 grudnia 1999 roku)
z dokładnością do 1 ha

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 386	102	2 597		15 085	100,0
2.	Powierzchnia objęta ochroną ścisłą	380	-			380	2,5
	w tym leśna	120	-			120	0,8
3.	Powierzchnia objęta ochroną częściową	12 006	-			12 006	79,6
	w tym leśna	8 893	-			8 893	58,9
4.	Powierzchnia objęta ochroną krajobrazu	-	102	2 597		2 699	17,9
	w tym leśna	-	-	451		451	3,0

Sporządziła: D. Zaborowska

Załącznik nr 3

Zestawienie powierzchni wg gmin (stan na 31 grudnia 1999 roku) w ha

Nazwa gminy	Ogółem	Własność Skarbu Państwa											Inna własność												
		w zarządzie parku						w innym zarządzie					prywatna					pozostałe							
		r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe
SUWAŁKI	8 063	6769	4114	123	2400	127	5	56	-	-	6	-	50	1238	240	939	1	47	11	-					
KRASNOPOL	1 414	778	661	66	28	19	4	18	-	-	2	-	16	618	99	450	-	57	12	-					
NOWINKA	1 841	1164	672	18	449	25	-	12	-	-	0,5	-	11,5	665	101	515	-	25	24	-					
GIBY	3 767	3675	3566	65	15	29	-	16	-	-	0,5	-	15,5	76	11	52	6	4	3	-					
Razem	15 085	12 386	9013	272	2892	200	9	102	-	-	9	-	93	2597	451	1956	7	133	50	-					

Sporządziła: D. Zaborowska

Załącznik nr 4

Charakterystyka działalności naukowej i dydaktycznej w 1999 r.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Liczba realizowanych prac naukowych		Nakłady poniesione na badania w tys. zł	Muzeum		Liczba imprez dydaktycznych, itp.	Liczba nowych wydawnictw popularno-poznawczych, itp.	Liczba ścieżek dydaktycznych	
własnych Parku	obcych placówek		liczba osób odwiedzających	wartość zbiorów w tys. zł				
	zleconych przez Park	własnych jednostek						
12		22	34248	5226	11,4	14	19	3

Załącznik nr 5

Lp.	TYTUŁ PRACY NAUKOWO-BADAWCZEJ	WYKONAWCA	ROK ROZPOCZĘCIA	PRZEWI-DYWANY ROK ZAKOŃCZENIA
PRACE WŁASNE				
1.	Monitoring jakości wód Czarnej Hańczy	PNB WPN	1989	badania długoterminowe
2.	Stan środowiska zlewni eksperymentalnej ZMŚP	PNB WPN	1994	badania długoterminowe
3.	Monitoring stanu wód WPN	PNB WPN	1996	badania długoterminowe
4.	Ekologia populacji rzadkich, ginących i zagrożonych gatunków roślin	PNB WPN	1996	2002
5.	Gospodarowanie populacją bobrów na terenie województwa suwalskiego	WPN, PZŁ, PAN	1998	2001
6.	Fauna owadów gniazdujących w glinianych i drewnianych budynkach na terenie WPN	PNB WPN	1997	2000
7.	Fauna biegaczowatych (Carabidae) WPN	PNB WPN		2000
8.	Fauna mrówek (Formicidae) WPN	PNB WPN		2000
9.	Rozmieszczenia płazów na terenie WPN	PNB WPN	1996	2000
10.	Pomiar składu zimowych magazynów żerowych bobra europejskiego w czterech przekrojowych środowiskach	PNB	1999	
11.	Zmiany środowiska leśnego i wodnego wywołane długotrwałą obecnością kormoranów	PNB WPN	1999	2002
12.	Sukcesja zbiorowisk roślinnych i zespołów zwierząt na torfowiskach w dolinie Czarnej Hańczy	PNB WPN	1999	2002
PRACE OBCE				
13.	Roślinność litoralu jezior (harmonijnych) Wigierskiego Parku Narodowego	WSP Olsztyn	1998	1999
14.	Badania populacyjne i monitoring populacji Neotianta cuculata w WPN	Ogród Botaniczny UW Warszawa	1997	1999

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

15.	Fenologia Oedogoniales (Chlorophyta) w jeziorach Pierty i Białe Pierciańskie	UW Warszawa	1998	1999
16.	Badania ekologiczne i fenologiczne Oedogoniales (Chlorophyta) jeziora Białe Wigierskie	UW Warszawa	1998	1999
17.	Nieznane wodne stadia rozwojowe (larwy) chruścików Trichoptera w północno-wschodniej części Polski: rzeka Czarna Hańcza, WPN	IOP PAN Kraków	1998	2000
18.	Fauna płazów WPN	Uniwersytet w Białymstoku	1996	1999
19.	Badania bentosu na terenie WPN	UŁ Łódź	1997	1999
20.	Typologia krajobrazu dla potrzeb ekoturystyki i edukacji ekologicznej południowej części WPN	UW Warszawa	1998	1999
21.	Hydrochemia wybranych jezior Wigierskiego Parku Narodowego	Uniwersytet w Białymstoku	1998	1999
22.	Malakofauna naroślina i denna wód Wigierskiego Parku Narodowego	Uniwersytet Warszawski	1987	1999
23.	Wpływ miasta Suwałki na zmiany w ekosystemie "Wigierskiego Parku Narodowego"	Uniwersytet Warszawski	1999	1999
24.	Analiza dendrochronologiczna sosen z WPN	AGH Kraków	1999	2000
25.	Pluskwiaki Wigierskiego Parku Narodowego	WSP Olsztyn	1998	1999
26.	Zagrożenia przyrody w polskich parkach narodowych	Uniwersytet Warszawski	1999	
27.	Zmiany w ekosystemie Wigierskiego Parku Narodowego w świetle wyników badań stacji bazowej ZMŚP	Uniwersytet Warszawski	1999	1999
28.	Badania osadów dennych jeziora Wigry	AGH Kraków	1998	2003
29.	Badania składu izotopowego siarki organicznej i nieorganicznej w igłach świerka	Uniwersytet Wrocławski	1999	2002
30.	Monitoring jeziora Długie (WPN)	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach	1999	2002
31.	Stan sanitarno-bakteriologiczny wód przybrzeżnych jeziora Wigry	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	1998	2000

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

32.	Stan sanitarno-bakteriologiczny wód wybranych jezior dystroficznych WPN	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	1998	2000
33.	Stan sanitarno-bakteriologiczny wód jeziora Długie (WPN)	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	1999	2002
34.	Badania mikrobiologiczne wód opadowych z terenu WPN	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	1999	2000

Załącznik nr 6

Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł (kwoty w tys. zł)

Lp.	Zadanie	Umowa nr, z dnia	Termin realizacji (rozp. zakończ.)	Koszt całego zadania	Kwota dotacji na całe zadanie (wg. umowy)	Kwota dotacji przyznana na 1999 r.
1.	NFOŚiGW - Zakończenie prac nad projektem plan ochrony WPN	162/98/W-50/OR-N/D z 02.07.98 r. NFOŚiGW W-wa	01.07.1998 r. 30.09.1999 r.	2150	501	204
2.	Uniwersytet im. A. Mickiewicza Poznań - Realizacja programu pomiarowego ZMŚP w Stacji Naukowej WPN w roku hydrobiologicznym 1999	JG 54/99 z dn.10.06.1999 r.	01.01.1999 r. 15.11.1999 r.	32	32	32
3.	NFOŚiGW - Ochrona ekosystemów lądowych WPN w 1999 r.	310/99/Wn-50/OP-WK 26.08.1999 r.	01.01.1999 r. 31.12.1999 r.	946	116	116
4.	NFOŚiGW - Rozwój funkcji edukacyjnej w WPN -10 lecie jego działalności .	340/99/Wn-50/EE-EE/D 22.09.99 r.	31.12.1999 r.	209	167	166
5.	Powiatowy Urząd Pracy w S-kach - realizacja lokalnego programu specjalnego „Zatrudnienie”	11/99 z dn.30.07.99 r.	02.08.1999 r. 30.11.1999 r.	23	23	23
6.	Korpus Pokoju - Organizacja szlaków rowerowych	336-99-010 05.01.1999	01.01.1999 06.07.1999	18	18	18
7.	NFOŚiGW i EkoFundusz w Warszawie - Modernizacja wylęgarni ryb w Tartaku	508/98/W-50/OP-RE-/D 29.12.98 r. 430/121/IV/98 29.04.98 r.	01.1997 30.09.1999	1443	596 659	596 659

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

8.	NFOŚiGW W-wa -Wydanie książki pt. "Wigierski Park Narodowy"	224/98/W-50/EE-WD/DD 11.08.98 r.	11.08.98 r. 31.03.99 r.	124	100	75
9.	NFOŚiGW w Warszawie - Realizacja filmu dokumentalnego o WPN	206/98/W-50/EE-FI/D z 07.09.98 r.	07.09.98 r. 31.03.99 r.	30	25	17
10.	NFOŚiGW w Warszawie - Dotacja na budowę linii energetycznej z Fińskiego Funduszu Żywnościowego	x	x	48	48	48
	Razem NFOŚiGW			5023	1553	1222
	Razem EkoFundusz				659	659
	Razem inni				73	73
	Łączna kwota				2285	1954

Załącznik nr 7
Szkółki - BRAK

Załącznik nr 8

Odnowienie i pielęgnowanie lasu (w ha)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan operacyjny (10-lecie)	1999 r.		Plan na 2000 r.	Uwagi
			plan	wykonanie		
1.	Odnowienia		3,70	3,90	2,93	
2.	Zalesienia					
3.	Poprawki i uzup. dolesienia luk		2,99	3,13	4,25	
4.	Pielęgnowanie gleby		130,48	124,15	131,31	
5.	Czyszczenia wczesne		34,18	34,18	15,15	
6.	Czyszczenia późne		52,46	51,17	109,50	
7.	Wprowadz. podszytów					
8.	Trzebieże wczesne		278,74	267,22		
9.	Trzebieże późne		21,78	21,78		
10.	Cięcia sanitarne					

Załącznik nr 9

Ochrona lasu

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	1999r.		Plan na 2000 r.	Uwagi
			plan	wykonanie		

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

1.	Próbne poszukiwanie owadów w ściółce	ilość prób	163	163	163		
2.	Wykładanie pułapek	tradycyjne	szt.	28	28	25	ilość pułapek ustalono po konsultacji z ZOL Olsztyn
		feromonowe	szt.	357	357	278	
3.	Ochrona mrowisk	ilość mrowisk	szt.	x	576		
		grodz. mrowisk	szt.	50	-	20	
4.	Skrzynki lęgowe	nowe	szt.	50	-	50	
		stare	szt.		888		
5.	Zabezpiecz upraw przed zwierzyną	chemiczne	ha	103,15	103,00	98,50	
		mechaniczne	ha	15,36	15,36	36,4	
		grodzienie	ha	0,15	0,20	0	
6.	Pasy ppoż.	nowe	km				
		istniejące	km	39,0	39,0	39,0	
7.	Ilość pożarów lasu		szt/ha	x	1 / 0,02		
	szacunek strat		tys. zł.	x	0,2		

Załącznik nr 10

Pozyskanie drewna (w tys. m³)

Lp.	Wyszczególnienie		1999 r.			Plan na 2000 r.	Uwagi
			wg operat. urządz.	Plan	wykonan.		
1.	Pozyskanie	ogółem		12,2	11,4		So - 8,1
	w tym	grubizna		11,4	10,9		So - 8
2.	Grubizna igl.	ogółem		9,6	9,4		So - 8
	w tym z cięć	rębnych		-	-		-

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

		sanitarnych		3,8	3,7		posusz - 1,8 w tym czynny - 1,2 wiatr. - 1,9 w tym zas. - 0,3
		trzebieży		5,8	5,7		So - 5,5
3.	Grubizna liściasta	ogółem		1,8	1,5		Brz - 1,2
	w tym z cięć	rębnych		-	-		-
		sanitarnych		0,4	0,3		posusz - 0,1 wiatr. - 0,2
		trzebieży		1,4	1,2		Brz - 1
4.	Podstawowe	sortymenty tartaczne igl.		1,9	2		So - 1,2
		tartaczne liściaste		0,2	0,2		Brz - 0,1
		sortymenty cenne		-	-		-
		sur. kopalniakowy		0,1	0,1		So - 0,1
		papierówka		7,1	6,8		So - 5,7
		pozostałe sortym.		2,1	1,8		So - 1
	w tym: opał			1,9	1,7		So - 0,7

tys. m³ pozyskanego drewna powinny być zgodne z wykazanymi w tabeli „koszty i dochody wg typów działalności” sporządzanej przez dział księgowości.

Uwagi - w wykonaniu cięć sanitarnych podać pochodzenie (posusz, wywroty i wiatrołomy)

- w uwagach podać główny gatunek i ilość pozyskanych tys. m³

Załącznik nr 10a Sprzedaż drewna (w m³)

Lp.	Wyszczególnienie	drewno iglaste						drewno liściaste					
		tartaczne	papie- rówka i użytkowe	kopalniaki i stemple budowl.	opał	pozostałe	razem	tartaczne	papie- rówka i użytkowe	opał	pozostałe	razem	razem
1.	stan na 1.01.1999 r. remanent w lesie	37	42	0	25	0	104	0	27	19	0	46	150
2.	pozyskanie	2014	6015	112	1137	461	9739	160	776	591	122	1649	11387
3.	sprzedaż	2051	5954	112	1155	458	9730	160	787	592	122	1661	11391
4.	stan na 31.12.1999 r.	0	103	0	7	3	113	0	16	18	0	34	147

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

1.	Łosie ogółem	szt.	22	22	-	-	26	-
	w tym: byki	szt.		7	-	-	7	-
	klempy	szt.		6	-	-	6	-
	łośzaki	szt.		9	-	-	13	-
2.	Jelenie ogółem	szt.	154	167	23	9	191	33
	w tym: byki	szt.		57	6	4	52	10
	łanie	szt.		67	12	5	63	20
	cielęta	szt.		43	5	0	76	3
3.	Sarny ogółem	szt.	259	319	36	10	373	40
	w tym: rogacze	szt.		105	9	6	99	12
	kozy	szt.		130	14	3	127	20
	koźłeta	szt.		84	13	1	147	8
4.	Daniele ogółem	szt.	-	-	-	-	-	-
5.	Dziki ogółem	szt.	140	120	39	21	219	60
6.	Wydatki na ochronę zwierząt łownych ogółem	zł			28 474	22 216		26 920
	w tym: zagospodarowanie	zł			3 600	3 380		3 600
	odszkodowania	zł			17 000	18 160		20 000
	koszty redukcji	zł			7 874	676		3 320
7.	Wpływy z ochrony zwierząt	zł			19 578	7 580		27 530
	w tym: z redukcji	zł			19 578	7 580		27 530
8.	Pow. zreduk. szkód	ha			20,0	17,2	-	20,0
9.	Ilość urządzeń gospodarczych	mb		3700	150	250	3950	
10.	Pow. istotnych uszkodzeń drzewostanów	ha			100	149		120

x/ - podać również odłów, sprzedaż, itp.

Załącznik 11d

Analiza odstrzałów redukcyjnych zwierzyny

Lp.	Wskaźniki	łośie	jelenie	sarny	dziki	wsk.og.	uwagi
-----	-----------	-------	---------	-------	-------	---------	-------

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

1.	Zagęszczenie liczebności stada podstawowego /dn. 31 marca/ szt/ 1000 ha pow. leśnej PN	2,3	17,6	33,6	12,6	x	
2.	Wskaźnik proporcji płci >>:++ w %	116	85	81	78	x	
3.	Wskaźnik wykorzystania liczebność gatunku w % (przekroczenia) pojemności ustalona pojemność	100	108	123	86	x	
4.	Wskaźnik szkód pow. zredukowanych szkód w uprawach rolnych 1000 ha pow. leśnej PN	x	x	x	x	1,81	
5.	Wskaźnik uszkodzeń pow. uszkodzeń istotnych drzewostanów 1000 ha pow. leśnej PN	x	x	x	x	4,87	wzięto pod uwagę pow. zreduk.
6.	Wskaźnik wykonania planu odstrzału redukcyjnego w %	-	39	28	54	x	
7.	Wskaźnik proporcji odstrzałów >> i OO w stosunku do ++ (1,0)	-	1,3	2,3	-	x	
8.	Intensywność odstrzałów redukcyjnych szt/1000 ha	-	0,9	1,1	2,2	x	
9.	Wskaźnik poziomu redukcji odstrzał redukcyjny w % liczebność stada podst. (redukcja stada podstawowego następuje, gdy wskaźnik ten jest wyższy niż wskaźnik przyrostu zrealizowanego)	-	5,3	3,9	15,0	x	

Załącznik nr 12

Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia (ha), (określić rodzaj powierzchni - np. łąka podmokła, storczykowa, polana śródleśna, turzycowisko, trzciniowisko itp.)	Termin (miesiące)	Uwagi - podać sposób postępowania z biomasą (zbiór, pozostawienie, ew. rozdrobnienie itp.), ilość zwierząt wypasanych (obsada i zagęszczenie w szt./ha)
Wykaszanie	łąki śródleśne - 16,20 ha	czerwiec	siano zebrali miejscowi rolnicy w zamian za wykoszenie łąk
Odkrzaczanie łąk, otwartych terenów podmokłych itp.			
Wypas a) krowy b) owce c) konie d) inne	łąki i pastwiska wyzierżawione rolnikom - 30,20 ha	maj - wrzesień	ekstensywny wypas
Inne zabiegi			

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

(wyszczególnić)		
-----------------	--	--

Załącznik 13
Czynna ochrona ichtiofauny

Jezioro (rzeka)	Odłowy (regulacyjne, kontrolne) w kg							Inten- sywność odłowu (kg/ha)	Zarybienia		Uwagi: (w jakim okresie dokonywano odłowów, zarybień, itp.)
	pow. lustra wody w ha	sortyment							szt. (podać stadium)	intensywność zarybień (szt./ha)	
		Gatunek	B	DS	D	S	M				
I. Wigry - 2118,3								19,6 kg/ha	1. sieja wylęg - 1 500 000 szt.	708 szt./ha	Odłowy: w okresie IV-VI odłowy sprzętem stawnym;
1. sieja						93,5	93,5		2. sielawa wylęg - 22 000 000 szt.	10 385,7 szt./ha	w okresie VI - XI odłowy sprzętem ciągnionym
2. sielawa						33 227	33 227				w okresie XI - XII odłowy sprzętem stawnym
3. węgorz		170				49,5	219,5				
4. szczupak	206	1472					1678		3. szczupak wylęg - 1 292 500 szt.	610 szt./ha	Zarybienia: sieja i sielawą - 19.03.-03.04
5. lin			25,5				25,5		4. troć jeziorowa (2+) - 2 000 szt.	0,9 szt./ha	szczupakiem - 20.04-06.05
6. okoń			25	77,5	55		157,5				trocią jeziorową - 21.04
7. leszcz			1089	451	32		1572		5. sum kroczek (1+) - 77 kg/128 szt.	0,1 szt./ha	sumem (kroczek) - 18.05
8. płoć				322	4227		4549				sumem (narybek jesienny) - 17.06
9. drobnica						53	53		6. sum narybek jesienny - 4 000 szt.	1,9 szt./ha	
Razem	206	1642	1139,5	850,5	4363,5	33373,5	41 575				
II. Pierty - 228,2									1. sieja wylęg - 300 000 szt.	1315 szt./ha	Odłowy:
1. sielawa						9	9		2. sielawa wylęg - 3 000 000 szt.	13 146 szt./ha	w miesiącu maju - sprzętem stawnym
2. sieja						1	1				w okresie X-XI - sprzętem ciągnionym
3. szczupak	23	36,5					59,5		3. szczupak wylęg - 230 000 szt.	1008 szt./ha	Zarybienia: sielawą i sieją - 01.04-02.04
4. lin			43				43		4. troć jeziorowa (2+)	4,4 szt./ha	szczupakiem - 06.05
5. okoń			29	21	13		63				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

6. leszcz			200	113	1		314		- 1 000 szt.		trocią jeziorową - 19.04
7. płoć				5	9		14		5. sum narybek jesienny - 2 000 szt.		sumem - 17.06
Razem	23	36,5	272	139	23	10	503,5	2,2 kg/ha		8,8 szt./ha	
III. Leszczewek - 21,85	odłowów nie wykonywano								szczupak wylęg - 30 000 szt.	1373 szt./ha	Zarybienia: szczupakiem - 06.05
IV. Krusznik - 26,7	odłowów nie wykonywano								szczupak wylęg - 30 000 szt.	1123,6 szt./ha	Zarybienia: szczupakiem - 06.05
V. Omułówek - 17,8	odłowów nie wykonywano								szczupak wylęg - 30 000 szt.	1685,4 szt./ha	Zarybienia: szczupakiem - 06.05
VI. Mulaczysko - 18,2	odłowów nie wykonywano								szczupak wylęg - 30 000 szt.		Zarybienia: szczupakiem - 06.05
Ogółem - 2431,05 ha	229	1678,5	1411,5	989,5	4386,5	33383,5	42 078,7				

Załącznik nr 14 Turystyka i komunikacja

Lp.	Wyszczególnienie		Jedn. miary	Stan na 31.12. 1998	Stan na 31.12.1999 r.			Uwagi
					ogółem	dobry	do remontu	
1.	Długość dróg	ogółem	km	312,85	312,85		60,00	
	w tym	publicznych	km	116,08	116,08			
		zakładowych	km					
		wewnętrznych	km	196,77	196,77	136,77	60,00	
2.	Obiekty inżynieryjne							
		mosty	szt.	4	4	3	1	
		przepusty	szt.					
		zapory	szt.					
		wieże widok	szt.	4	4	4		
3.	Obiekty turystyczne							

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

		schroniska	szt.		3szt.	2szt.	1szt.	
		w tym własne	szt.		-	-	-	
		schrony, daszki	szt.	59	59	50	9	
		campingi i biwaki	szt.		14szt.	12szt.	2szt.	
4.	Domy wczasowe		szt.		4	2	2	
	w tym	własne	szt.		-	-	-	
5.	Szlaki turystyczne		km		190km	180km	10km	
6.	Nartostrady		km					
7.	Obiekty sportowe							
		stadiony	szt.					
		kolejki linowe	szt.					
		wyciągi	szt.					
		trasy wyczynowe						
		inne	szt.					

Załącznik nr 15 Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	1998		1999	
			budżet	gosp. pomocnicz.	budżet	gosp. pomocnicz.
1.	Zatrudnienie stan na 31.12.1999 r. ogółem	osób	66	31	66	32
	w tym robotnicy	osób		28		26
	w tym w biurze dyrekcji	osób	17		17	
	sezonowi	osób		2		2
	pracownicy inż.-techniczni	osób	43		44	
	w tym w terenie	osób	36		36	
	pozostali pracownicy na st. nierobotn.	osób	6	3	5	4

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

2.	średnia płaca ogółem	tys.zł.	1,4	0,9	1,9	1,2
	w tym robotnicy	tys.zł.		0,9		1,4
	nierobotnicy	tys.zł.	1,4	0,7	1,9	1,0
3.	Wykształcenie stan na 31.12.1999 r. wyższe	osób	24	1	27	2
	średnie	osób	39	4	36	4
	zawodowe	osób	1	14	1	13
	podstawowe	osób	2	12	2	13

Załącznik 16
Wypadki przy pracy

Rok	Ogółem	w tym zwolnienia lekarskie					Dni niezdolności do pracy	Choroby zawodowe	Liczba zatrudnionych kobiet	Zatrudnienie ogółem
		1-3 dni	4-20 dni	ponad 28 dni	ciężkie uszk. ciała	śmiertelny				
1998	1	-	-	1	-	-	125	-	21	97
1999	1	-	1	-	-	-	18	-	23	98

Załącznik nr 17
Majątek parku

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Stan na 31.12.98	Stan na 31.12.1999 r.			Szacunkowa wartość [zł]	Uwagi (ilość nowo wyb. w 1999)		
				ogółem	dobry	do remontu			do kasacji	
1.	Budynki	ogółem ^x	szt.	123	123	57	61	4	5551000	
	z tego	mieszkalne	szt.	35	35	19	16		2365000	
		gospodarcze	szt.	51	51	36	15		787000	
		administracyjne	szt.	1	1	1	-	-	1079000	
		muzeum	szt.	-	-	-	-	-	-	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

		warsztaty	szt.	1	1	-	1	-	17000	
		magazyny	szt.	3	3	-	3	-	98000	
		inne	szt.	31	31	1	26	4	540000	
2.	Osady leśne teren. ^{xx}		szt.	35	35	19	17	1	-	
3.	Pokoje gościnne		szt.	16	15	15	-	-	-	
4.	Ważn. maszyny i urządzenia									
		sam. osobowe	szt.	15	15				277000	
		sam. ciężarowe	szt.	3	3	3	-	-	81800	
		sam. terenowe	szt.	13	13	8	5	-	412000	
		ciągniki	szt.	1	1	-	1	-	12000	
		pilarki		5	5	5	-	-	4000	
		sprzęt video	szt.	2	2	2	-	-	18000	
		kserografy	szt.	3	3	3	-	-	27000	
5.	Wyposażenie warszt.									
		obrabiarki	szt.	5	-	1	5	-	7000	
		urząd. warszt.	szt.	24	-	7	10	7	8000	
6.	Księgozbiór biblioteki parku ^{xxx}		szt.	1786	1922	-	-	-		136
7.	Wartość środków trwałych		zł.	10438362						

Uwagi: ^x wszystkie budynki Parku łącznie z budynkami osad leśnych,

^{xx} ilość osad leśnych bez rozbicia na rodzaje budynków,

^{xxx} liczba czytelników w danym roku.

Załącznik nr 18

Zestawienie zadań związanych z usuwaniem skutków powodzi w Wigierskim Parku Narodowym - **nie dotyczy**

Załącznik nr 19

Wykaz pożarów jakie wystąpiły w parku narodowym w 1999 r.

Lp.	Charakter pożaru	Powierzchnia w ha	Wielkość strat pożarowych w tys.zł. (w budynkach, obszary leśne i nieleśne)
1.	pożar budynku (podpalenie)	-	15
2.	pożar pokrywy ściółkowej (podpalenie)	0,02	0,2

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Razem	0,02	15,20
-------	------	-------

Uwaga: wymienić kolejno wszystkie pożary jakie wystąpiły, opisać charakter każdego z nich oraz podać ogólną powierzchnię pożarów i wartość strat.

Załącznik nr 20

Roczne sprawozdanie z ochrony parków narodowych przed szkodnictwem

Dział I: Zwalczanie szkodnictwa leśnego

Liczba	Wyszczególnienie	Rodzaje szkodnictwa leśnego			
		beprawne korzystanie z lasu	nielegalne wyręby	kłusownictwo	kradzież albo zniszczenie mienia
	ujawnionych wypadków	1	-	9	-
	wykrytych sprawców	-	-	9	-
	spraw skierowanych do organów ścigania albo wymiaru sprawiedliwości	1	-	-	-
	sporządzonych wniosków o ukaranie przez kolegia ds. wykroczeń	-	-	9	-
	Wartość spowodowanych szkód w zł	52	-	-	-
	Kwota zasądzonego (orzeczenia) odszkodowania w zł	-	-	900	-
	Windykacja należności w zł	-	-	900	-
	¹ w m ³	-	-	-	-

Dział II: Zwalczanie kradzieży drewna

Wyszczególnienie	Dane liczbowe
Liczba wypadków kradzieży drewna	11
z tego: ilość wypadków kradzieży drewna, zaewidencjonowanych w wyniku przeprowadzonych kontroli pni	-
Masa skradzionego	36,65
drewna w m ³ 36,65	-
Wartość skradzionego drewna wg cennika detalicznego w zł	8588,00

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Z liczby skierowanych do	prokuratur lub organów Policji	-
wyk. w poz. 1	sądów	1
pozost.	kolegiów ds. wykroczeń	-
	umorzono na wniosek PN	10
	w Parku Narodowym do dalszego załatwienia	-
Sprawy przekazane do organów ścigania zostały:	skierowane do sądów z aktem oskarżenia	1
	umorzono warunkowo	-
	umorzono lub odmówiono ścigania	1
	Liczba spraw rozpoznanych przez sądy	1
	w tym zakończonych wyrokiem skazującym	1
	Liczba wniosków rozpatrzonych przez kolegia	-
	w tym z orzeczeniem skazującym	-
	Kwota zasądzonego (orzeczonego) w okresie sprawozdawczym odszkodowania w zł	900
Windykacja należności w zł 900	Ogółem 1900	1900
	w tym zasądzonych (orzeczonych) w bieżącym roku	900

Dział III. Wyniki postępowania mandatowego

Wyszczególnienie	Dane liczbowe
Liczba osób upoważnionych do nakładania mandatów karnych	25
w tym strażników Straży Parków Narodowych	7
Liczba nałożonych mandatów karnych	21
w tym przez strażników Straży Parków Narodowych	20
Łączna kwota uzyskana z nałożonych mandatów karnych	565
w tym kwota nałożonych mandatów przez strażników Straży Parków Narodowych	545

Dział IV: Wyniki dochodzeń prowadzonych przez Parki Narodowe

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

		Ogółem	z tego:		
			zagarnięcie mienia art. 278	Kradzież drewna w lesie art. 290 § 1 kk	paserstwo art. 291
Wszczęte dochodzenia		11	8	3	-
Zakończone dochodzenia		11	8	3	
	skierowano z aktem oskarżenia do sądu	1	1		
W tym:	umorzono warunkowo postępowanie na wniosek oskarżyciela	1	1		
	umorzono z braku znamion przestępstwa	-	-		
	umorzono z powodu niewykrycia sprawców przestępstwa lub braku dowodów winy	9	6	3	
Zwrócono przez sąd do uzupełnienia postępowania		-	-	-	
Stwierdzone przestępstwa		11	8	3	
Suma strat	w złotych	10288,60	8315,10	1973,50	
Wartość mienia odzyskanego	1811,50		1311,50	-	
	podejrzanych	3	1	2	
	oskarżonych	1	1	-	
Liczba	osądzonych	1	1	-	
osób	w tym z udziałem oskarżyciela publicznego	1	1	-	
	skazanych	1	1		
	uniewinnionych	-	-	2	
	co do których sąd umorzył postępowanie	2	-	2	
Liczba wniosków do prokuratora o wniesienie rewizji		-	-	-	-

Załącznik 21
Informatyka

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

Lp	Wyszczególnienie	Liczba
1.1	Komputery ogółem [szt.] [1]	29
1	AT 286	1
2	386 SX	1
3	486 DX	2
4	AMD 5x86	1
5	Pentium (75-166 Mhz)	14
6	Pentium II	1
7	AMD K6II	4
8	Celeron	4
9	Pentium III	1
1.2	Dukarki ogółem [szt.]	18
1	igłowe	6
2	atramentowe	7
3	laserowe	5
1.3	Plotery [szt.]	1
1.4	Xero-drukarka [szt.]	1
1.5	Skanery ogółem [szt.]	3
1	płaskie (z przystawka do skanowania slajdów)	2
2	ręczne	1
1.6	Strimery (2,5 GB)	2
1.7	Nagrywarki CD.	1
1.8	Modemy ogółem	3
1	wewnętrzne	1
2	zewnetrzne [2]	2
1.9	HUB	3
1	24 portowy	1
2	12 portowy	1
3	8 portowy	1
2	Wartość sprzętu komputerowego na 31.12.1999	251,733

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

	(środki trwale grupa IV) [tys. zł]	
3	Oprogramowanie [szt. licencji]	
3.1	Systemy operacyjne jednostanowiskowe	22
1	MS DOS 5.0	3
2	MS Windows 3.1	2
3	Windows 95	11
4	Windows NT 3.51 Workstation	1
5	Windows 98	5
3.2	Systemy operacyjne sieciowe	1
1	Windows NT 3.51	1
2	Liczba licencji CLP	10
3	<i>Liczba czynnych stacji roboczych</i>	26
3.3	Programy biurowe	21
1	MS Office Professional 4.3	2
2	MS Office Professional 7.0	7
3	MS Office standard 7.0	1
4	MS Office Professional 97	4
5	MS Works 4.0	7
3.4	Inne edytory tekstu	3
1	Norton Edytor	1
2	Lotus Ami Pro dla Windows	1
3	Word Perfect 5.1	1
3.5	Inne arkusze kalkulacyjne	2
1	Quattro Pro 1.0	1
2	Quattro Pro 4.0	1
3.6	Inne programy do obsługi baz danych [3]	1
1	Fox Pro 2.0	1
3.7	Języki programowania	1
1	MapBasic	1
3.8	Programy GIS	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

1	Idrisi for Widows 1.01	1
2	MapInfo 4.0 PL.	6
3	Map Info 4,5 Upgrade	6
4	Vertical mapper 1.5	6
5	Intergraph Vista Map for Windows	1
3.9	Programy specjalistyczne	
1	Program „Waga”	1
2	Drewno	1
3	Acer	1
4	Hodowla	1
5	Szacunki	1
6	Ochrona	1
7	Grunty	1
8	Ewidencja Finansowo - Księgowa	1
9	Podatek VAT- budżet	1
10	Podatek VAT- gospodarstwo pomocnicze	1
11	Gospodarka Magazynowa- drewno	1
12	Gospodarka Magazynowa	1
13	Środki trwałe	1
14	Sekretariat	1
15	Flora 3.1 Ewidencja flory PN	1
16	Koma	1
	inne	
17	Fox Graph 1.0	1
18	Corel Draw 3.0	1
19	Corel Draw 6.0	3
20	Norton AntiVirus 4.0	1
21	Norton AntiVirus 5.0	1
22	Mks Vir	1
23	Norton Commander 3.0	1

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

24	Picture Publisher 5.0	1
25	Quarc XPress 3.32	1
26	Symfonia (finanse i księgowość)	1
27	Symfonia - kadry i płace	1
28	Symfonia - handel	1
29	Symfonia - środki trwałe	1
4	Własne bazy danych	
1	Flora (Access 7.0)	1
2	Biblioteka (Access 2.0)	1
3	Rzeki (Access)	1
4	Fauna bezkręgowca (Access)	1
5	Drogowskazy (Access 7.0)	1
5	GIS	
5.1	Programy GIS	
1	Idrisi for Widows 1.01	1
2	MapInfo 4.0 PL.	6
3	Map Info 4,5 Upgrade	6
4	Vertical mapper 1.5	6
5	Intergraph Vista Map for Windows	1
5.2	Mapy numeryczne (rodzaj i skala mat. źródłowych, format)	
1	podstawowa mapa gospodarcza lasu, 1:5000, *.dgn;	41
2	fotomapa, 1:20 000, *.tif;	37
3	turystyczna, 1:25 000, *.cdr;	1
4	topograficzna, 1:10 000. *.dgn;	1
5	mapa rodzajów i gatunków gleb, 1:25 000, *.dgn;	28
6	mapa typów i podtypów gleb, 1:25 000, *.dgn;	28
5.3	georeferencyjne bazy danych (format pliku)	1
1	siedlisko_wigry *.tab	1
2	drzewostan_wigry *.tab	
6	Dostęp do internetu	tak
1	e-mail	tak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1999 ROKU

2	Własne strony WWW (adres)	nie
7	Kadry	
1	Stanowisko ds. informatyki [wym.czasu pracy]	0
2	Stanowisko ds. GIS i informatyki [wym.czasu pracy]	1
8	Edukacja, konferencje	
1	kursy [liczba uczestników]	0
2	konferencje [liczba uczestników]	0

[1] W tym dwa komputery przenośne

[2] W tym jeden dzierżawiony od TPSA wraz z łączem stałym

[3] W pakietach MS Office Professional znajduje się program do obsługi relacyjnych baz danych MS Access